

การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยกรณีศึกษา: โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการ
หมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวพัชรินทร์ ไวยอนันต์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเอกพัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ภาควิชาเคหการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยกรณีศึกษา: โครงการ
เคหะชุมชนอยุธยา 1 และ โครงการหมู่บ้านจัดสรร
หันตราวิลล่า ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย

นางสาวพัชรินทร์ ไวยอนันต์

สาขาวิชา

การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณชาติพิทย พานิชภักดิ์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ศักดิ์ วัฒนสินธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุปรีชา หิรัญใจ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณชาติพิทย พานิชภักดิ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.สมบัติ วนิชประภา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉวีวรรณ เต๋นไพบูลย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นายปรีดี บุรณศิริ)

พัชรินทร์ ไวยอนันต์ : การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยกรณีศึกษา: โครงการเคหะชุมชนอยุธยา และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันทราวิลล่า ตำบลหันทรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (HOUSING MANAGEMENT RESPONDING TO FLOOD : CASE STUDY OF THE COMMUNITY HOUSING 1 AND THE HANTRA VILLA HOUSING PROJECT SUB – DISTRICT.HANTRA PRANAKORN SRI AYUTTHAYA DISTRICT.AYUTTHAYA PPROVINCE.)
 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฏาธิปไตย พานิชักดิ์, 176 หน้า.

มหาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มภาคกลางของไทยในปีพ.ศ. 2554สร้างความเสียหายอย่างมหาศาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แม่น้ำไหลหลากเป็นประจำที่มีที่อยู่อาศัยได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยของชุมชนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย 2 ชุมชนคือโครงการเคหะชุมชนอยุธยาของการเคหะแห่งชาติและโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันทราวิลล่าที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนโดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง สัมภาษณ์และประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผลจากการศึกษาพบว่า ทั้งสองชุมชนตั้งในตำบลเดียวกัน แต่เคหะชุมชนฯตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชน ส่วนชุมชนหันทราฯตั้งห่างจากแหล่งชุมชน โดยที่อยู่อาศัยในทั้ง 2 ชุมชน ร้อยละ 40 เป็นเรือนแถวชั้นเดียว ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนผู้มีรายได้น้อย มีรายได้ครัวเรือน 5,000-15,000 บาทต่อเดือน ผู้อยู่อาศัยในเคหะชุมชนฯส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78) มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ส่วนผู้อยู่อาศัยในชุมชนหันทราฯส่วนใหญ่ (ร้อยละ80) มีภูมิลำเนาอยู่ในอยุธยา ในช่วงก่อนเกิดอุทกภัยเมื่อได้ทราบข่าว ทั้งสองชุมชนมีการเตรียมการโดยขนย้ายทรัพย์สินไว้ที่ปลอดภัยและได้รับความช่วยเหลือจากเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และองค์การบริหารส่วนตำบลหันทราช่วยเหลือที่กักข้าวรวบรวมทั้งอาหารและน้ำดื่ม ช่วงระหว่างอุทกภัยชาวชุมชนหันทราฯส่วนใหญ่ (ร้อยละ20) อพยพไปอยู่บ้านญาติในต่างอำเภอของจังหวัด เนื่องจากไม่สามารถเดินทางไปตลาดและสาธารณูปการได้และความช่วยเหลือเข้าไม่ถึง ส่วนชาวเคหะชุมชนฯ ยังคงอยู่อาศัยในชุมชน แล้วจัดการที่อยู่อาศัยโดยการยกทรัพย์สินขึ้นที่สูงและบนหลังคา อยู่อาศัยบนหลังคาเพราะจำเป็นต้องอยู่เฝ้าทรัพย์สิน หลังน้ำท่วม ร้อยละ 80 ของครัวเรือนในทั้งสองชุมชนทำการซ่อมแซมบ้านให้อยู่ในสภาพเดิม มีเพียงร้อยละ10 ที่ซ่อมแซมเพื่อเตรียมรับมือกับน้ำท่วมในอนาคต เคหะชุมชนฯจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยได้ดีกว่าชุมชนหันทราฯ เนื่องจาก ผู้นำชุมชนมีความสามารถและประสบการณ์ แต่ผู้อยู่อาศัยก็ยังประสบปัญหาค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าอุปโภคบริโภคระหว่างภาวะอุทกภัยสูงถึง 8,422 บาท (ร้อยละ 65 ของรายได้ครัวเรือน) และค่าใช้จ่ายซ่อมแซมที่อยู่อาศัยสูงถึง30,000บาท(2เท่าของรายได้ครัวเรือน)เกินจากเงินที่ได้รับชดเชยถึง 10,000บาท

จาก ปัญหาที่พบ เสนอแนะให้ 1. ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรศึกษาบทเรียน เตรียมแผนรับมือ จัดการเผยแพร่ความรู้เรื่องการจัดการที่อยู่อาศัยและการอยู่อาศัยในภาวะ อุทกภัยทั้งในระดับครัวเรือนและระดับชุมชน เพื่อเตรียมรับมืออุทกภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง 2. ควรมีการวางแผนและเตรียมการตั้งศูนย์อพยพและวิธีอพยพในภาวะอุทกภัย 3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวน เพื่อออกข้อกำหนดท้องถิ่นให้ความสูงของบ้านชั้นเดียวสูงพอที่จะมีชั้นลอยได้

ภาควิชา.....เคหการ.....ลายมือชื่อ.....
 สาขาวิชา การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2555.....

5473343025 : MAJOR REAL ESTATE DEVELOPMENT

KEYWORDS: PROTOTYPE / HOUSING / . MANAGEMENT

PHATCHARIN VAIANAN : HOUSING MANAGEMENT RESPONDING TO FLOOD
: CASE STUDY OF THE COMMUNITY HOUSING1 AND THE HANTRA VILLA
HOUSING PROJECT. HANTRA SUB – DISTRICT PRANAKORN SRI
AYUTTHAYA DISTRICT.AYUTTHAYA PPROVINCE.THESIS ADVISOR :
ASSISTANT PROFESSOR KUNDOLDIBYA PANTTCHPAKDI, 176 pp.

Thailand's great flood of 2011 in the central plain of the country caused significant damage, especially to Ayutthaya which often experiences heavy flooding during the rainy season. Lower income residents of the province were particularly affected by the flood. This study aims to investigate how the low income residents of two local communities (National Housing Authority Ayutthaya Project and Huntra Villa Housing Estate) coped with the flood. The study was conducted through observation, structured interviews, interviews and meetings with people involved.

The study found that while the two housing villages are located in the same district, the national housing project is located much closer to the community center area while the Huntra housing estate is located further away. 40 % of the houses in these two villages are one story houses with residents earning an income of 5,000 to 15,000 baht per month. While most of the residents of the National Housing Authority project (78%) had relocated from Ayutthaya to other province have to 80% of the residents of the Huntra housing estate were local people.

During the onset of the flood, residents of both communities managed to move their belongings to a safe place and seek assistance from the Ayutthaya city municipality and Huntra sub-district administrative organization for food and temporary shelter. Since the flood prevented these people from commuting to markets or carrying on with their normal lives, 20% of Huntra residents decided to seek shelter with relatives in other provinces; however, residents of the national housing project of Ayutthaya tended to remain in the flooded area for fear of looting, moving their belongings to the second floor of their houses. After the flood, 80% of the local residents managed to restore their houses to their original condition with only 10% taking precautionary measures for future flood prevention.

The result of the study show that with more experience dealing with flooding, residents of the national housing authority Ayutthaya project were better equipped to deal with the crisis than residents from the Huntra housing estate. However, both groups of residents had to face the problems of transportation and utilities costs which exceeded 8,000 baht per family (65% of their monthly income) and home renovation costs which were as high as 30,000 baht - twice the monthly income of one family. Costs also exceeded the flood relief budget per family by 10,000 baht.

Department:..... Housing..... Student's Signature

Field of Study: Real Estate Development..... Advisor's Signature.....

Academic Year:..... 2012.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออันดีจากหลายฝ่ายด้วยกันโดยขอกล่าวขอขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือไว้ดังนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.กฤษณทิพย์ พานิชภัคดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆรวมถึงถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในช่วงการศึกษาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณ ดร. สมบัติ วนิชประภา ในฐานะที่เป็นกรรมการคุมสอบที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนกรรมการอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะที่ดีเพื่อเป็นการพัฒนาถ่ายทอดความรู้อันมีค่าเป็นประโยชน์ตลอดในการศึกษาวิจัย

การจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ตอบแบบสอบถามของผู้พักอาศัยและกรรมการชุมชนทั้ง 2 โครงการ และหน่วยงานโครงการการเคหะอยุธยาทั้งภาครัฐและโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันทราวิลล่าและภาคเอกชน ในการมีส่วนร่วมให้ความสนับสนุนทางด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และความคิดเห็น ทำให้การจัดการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ขึ้นได้

ซึ่งการจัดทำจัดทำการวิจัยผู้วิจัยได้รับทุนสนับสนุนโดยโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ประจำปีงบประมาณ 2556 และโครงการทุนวิจัย 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช รุ่นที่ 20 ที่ให้เงินทุนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความภาคภูมิใจและเป็นเกียรติภูมิแก่ครอบครัวของผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ต้องขอขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในครั้งนี้ทุกฝ่าย ขอกราบขอพระคุณคุณพ่อคุณแม่ที่ให้การส่งเสริมการศึกษาในทุกๆด้านโอกาสได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ให้มาถึงการเรียนที่สถานที่ที่มีเกียรติยิ่ง ณ ที่ แห่งนี้ และให้กำลังใจที่ดีมาโดยตลอดทำให้การศึกษากการวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	8
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ.....	11
2.2 การบริหารจัดการภัยพิบัติ	12
2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภัยพิบัติในประเทศ	15
2.4 แนวคิดการวิเคราะห์เปรียบเทียบภัยพิบัติในประเทศต่างๆ	16
2.5 แนวคิดการรับรู้ การป้องกัน บรรเทาภัยพิบัติประเทศญี่ปุ่น.....	19
2.6 เรื่องพื้นฐานมาก่อนเสมอ บัจฉัย	20

สารบัญ(ต่อ)

2.7	นวัตกรรมต่างประเทศหลายประเทศคิดค้นนวัตกรรมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติ ประเภทต่างๆ ในหลากหลายรูปแบบที่น่าสนใจและประเทศไทยสามารถนำ มาปรับใช้.....	27
2.8	แนวคิดมีการวางแผนและเตรียมการตั้งศูนย์อพยพและวิธีอพยพในภาวะ ฉุกเฉิน.....	29
2.9	แนวคิดโครงการมาตรการและที่อยู่เพื่อชุมชน.....	34
2.10	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
2.11	กรอบแนวคิด.....	39
บทที่ 3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	40
3.1	ขั้นตอนในการศึกษา.....	40
3.2	เกณฑ์คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและขอบเขตการวิจัย.....	41
3.3	การวิเคราะห์ผลและสรุปผล.....	47
3.4	ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย.....	47
3.5	ขั้นตอนในการวิจัย.....	48
บทที่ 4	การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะฉุกเฉิน.....	49
4.1	ลักษณะทางกายภาพในเขตพื้นที่วิจัย.....	49
4.2	วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้อยู่อาศัย.....	66
4.3	การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะฉุกเฉิน.....	84
4.4	การจัดการที่อยู่อาศัยภายหลังฉุกเฉิน.....	99
4.5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และกิจกรรมการประชุมย่อย.....	105
4.6	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 โครงการ.....	107

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	116
5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	116
5.2 สรุปข้อเสนอแนะจากปัญหาที่เกิดขึ้น.....	124
5.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	128
รายการอ้างอิง	129
ภาคผนวก	131
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ผู้อยู่อาศัย.....	132
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	138
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	140

ตาราง	หน้า
1.1	การกำหนดตัวแปร 5
1.2	กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย 6
1.3	การวิเคราะห์ผลและสรุปผล..... 7
3.1	ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขต อ.พระนครศรีอยุธยา และอำเภอใกล้เคียงโครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา 36
3.2	ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขต อ.บางปะอิน และอำเภอใกล้เคียงโครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 36
3.3	ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขต อ.อุทัย โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา..... 37
3.4	ประชากรกลุ่มตัวอย่างน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขตโครงการการเคหะ (ภาครัฐ) และ โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 42
4.1	แสดงประชากรแต่ละหมู่บ้าน 45
5.1	เพศ ช่วงอายุของผู้อยู่อาศัยโครงการการเคหะ..... 53
5.2	เพศ ช่วงอายุของผู้อยู่อาศัยหันตราวิลล่า 54
5.3	สถานะครอบครัวของผู้อาศัย 55
5.4	ผู้อยู่อาศัย อาศัยเป็นเวลากี่ปี 56
5.5	ลักษณะสิ่งปลูกสร้าง..... 57
5.6	เหตุผลการเลือกที่อยู่อาศัย 58
5.7	อาชีพปัจจุบัน 59

ตาราง	หน้า
5.8 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	60
5.9 ภูมิลำเนาเดิม	61
5.10 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	62
5.11 จำนวนสัตว์เลี้ยงในครัวเรือน	63
5.12 ช่วงวัยของสมาชิกในครอบครัว	64
5.13 อาชีพ	65
5.14 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	67
5.15 การจัดการรายได้	68
5.16 การจัดการรายได้ (2).....	69
5.17 ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน	70
5.18 การถือครองที่พักอาศัย.....	71
5.19 การใช้ประโยชน์ที่ที่พักอาศัย	72
5.20 การป้องกันที่อยู่อาศัยจากน้ำท่วม	73
5.21 แหล่งข่าวแรก	74
5.22 พฤติกรรมหลังทราบข่าว.....	75
5.23 วัสดุที่ใช้ในการป้องกันน้ำท่วม	76
5.24 พื้นที่หรือบริเวณที่ปรับปรุง.....	77
5.25 รูปแบบการป้องกันน้ำท่วม.....	78
5.26 ค่าใช้จ่ายในการป้องกัน.....	79
5.27 อพยพออกจากพื้นที่หรือไม่.....	80
5.28 สถานที่อพยพ	81
5.29 สาเหตุที่อพยพ.....	82

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
5.30 ค่าใช้จ่ายในการอพยพ	83
5.31 ระยะเวลาอพยพ	84
5.32 สาเหตุที่ไม่อพยพ	85
5.33 สิ่งของที่เตรียมรับมือน้ำท่วม	86
5.34 การขั้บถ่าย	87
5.35 การได้รับช่วยเหลือจากภาครัฐ	88
5.36 จำนวนเงินที่ได้รับจากภาครัฐ	89
5.37 การปรับปรุงที่อยู่อาศัยหลังน้ำท่วม	90
5.38 ท่านจะซื้อเรือหรือไม่	91
5.39 จะย้ายที่อยู่หรือไม่	92
5.40 เหตุผลที่ไม่ย้ายที่อยู่ใหม่	93

ภาพ	หน้า
1.1 ภาพตำแหน่งพื้นที่ตั้ง ขอบเขตของการวิจัย โครงการการเคหะอยุธยา 1 และโครงการหันตราวิลล่า	4
2.1 รูปแสดงวัฏจักรเกี่ยวกับภัยพิบัติ	13
2.2 แนวคิดการรับรู้ การป้องกัน และบรรเทาภัยพิบัติ เชื่อมโยงกับชุมชน.....	14
2.3 กรมธรรม์ ประกัน ภัยพิบัติ	22
2.4 ตารางแสดงรูปแบบกรมธรรม์ประกันภัยพิบัติจะเป็นแบบจำกัด	23
2.5 ตารางแสดงตารางแสดงรูปแบบกรมธรรม์ประกันภัยพิบัติจะเป็นแบบวิถีการจ่ายค่าสินไหมทดแทน.....	24
3.1 แสดงช่วงเวลาพื้นที่น้ำท่วมจังหวัดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	28
3.2 ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขต อ.พระนครศรีอยุธยา	35
3.3 ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขต โครงการการเคหะ (ภาครัฐ 3 โครงการ) และ โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน 3 โครงการ) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	37
3.4 ส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขตโครงการการเคหะ (ภาครัฐ) และ โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	38
3.5 พื้นที่ตั้ง ขอบเขตของการวิจัย	39
3.6 ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขตโครงการ การเคหะ (ภาครัฐ) และ โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	40

ภาพ	หน้า
3.7 ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักรออยู่อาศัยเขต โครงการการเคหะ (ภาครัฐ) และ โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	40
3.8 ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักรออยู่อาศัยเขต โครงการการเคหะ (ภาครัฐ) และ โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขต จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	41
4.5 รูปแสดงสภาพของโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1.....	47
4.6 รูปแสดงสาธารณูปโภค โครงการการเคหะอยุธยา 1	47
4.7 สภาพปัญหาโครงการเคหะอยุธยา 1	48
4.10 แสดงความเสียหายหลังน้ำลดของหันตราวิลล่า	50
4.11 สภาพปัญหาในช่วงน้ำท่วมของพื้นที่โครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า.....	51
5.42 ตำแหน่งภาพแผนที่ทำมือโครงการเคหะอยุธยา 1.....	94
5.43 ตำแหน่งภาพแผนที่ทำมือโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า	95
5.44 การอบรมและการระดมความคิดเห็นที่ทำมือ	95

แผนภูมิ	หน้า
3.1 แสดงพื้นที่น้ำท่วมปี 2554 และทิศทางไหลของน้ำ.....	34
5.1 ช่วงอายุของผู้อยู่อาศัย	54
5.2 สถานะครอบครองของผู้อาศัย	55
5.3 ผู้อยู่อาศัย อาศัยเป็นเวลากี่ปี.....	56
5.4 ลักษณะสิ่งปลูกสร้างของผู้อาศัย	57
5.5 เหตุผลการเลือกที่อยู่อาศัย	58
5.6 อาชีพปัจจุบัน	59
5.7 รายได้ของครอบครัว	60
5.8 ภูมิลำเนาเดิมของผู้อาศัย	61
5.9 แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	62
5.10 แสดงจำนวนสัตว์เลี้ยงในครัวเรือน	63
5.11 แสดงจำนวนช่วงวัยของสมาชิกในครอบครัว	64
5.12 ภาพแสดงอาชีพของโครงการการเคหะ	66
5.13 ภาพแสดงอาชีพของหันตราวิลล่า.....	66
5.14 แสดงรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน.....	67
5.15 แสดงจำนวนผู้ที่มีเงินออมและไม่มีเงินออม	68
5.16 การจัดการรายได้ของโครงการการเคหะ	69
5.17 การจัดการรายได้ของหันตราวิลล่า	69
5.18 ระยะเวลาการอยู่อาศัย.....	70
5.19 แสดงการถือครองที่พักอาศัย	71
5.20 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ที่พักอาศัย	72
5.21 แสดงการวิเคราะห์ของการป้องกัน	73

แผนภูมิ	หน้า
5.23 แสดงกราฟพฤติกรรมหลังข่าว.....	75
5.24 วัสดุที่ใช้ในการป้องกันน้ำท่วม	76
5.25 แสดงพื้นที่หรือบริเวณที่ปรับปรุง	77
5.26 แสดงรูปแบบการป้องกันน้ำท่วม	78
5.27 แสดงกราฟของการป้องกัน	79
5.28 การอพยพออกจากพื้นที่	80
5.29 แสดงกราฟสถานที่อพยพ	81
5.30 แสดงกราฟสาเหตุการอพยพ.....	82
5.31 แสดงกราฟค่าใช้จ่ายในการอพยพ	83
5.32 แสดงกราฟระยะเวลาอพยพ	84
5.33 แสดงกราฟสาเหตุที่ไม่อพยพ	85
5.34 แสดงกราฟสิ่งของที่เตรียมรับมือน้ำท่วม	86
5.35 แสดงกราฟการขั้บถ่าย	87
5.36 แสดงกราฟการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ.....	88
5.37 แสดงกราฟจำนวนเงินที่ได้รับจากภาครัฐ	89
5.38 แสดงกราฟการปรับปรุงที่อยู่อาศัยหลังน้ำท่วม.....	90
5.39 แสดงกราฟความคิดที่จะซื้อเรือ	91
5.40 แสดงกราฟความคิดที่จะไม่ย้ายที่อยู่ใหม่	92
5.41 แสดงกราฟเหตุผลของการไม่ย้ายที่อยู่ใหม่	93

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากมหาอุทกภัยในช่วงปี 2554 ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลาง ได้สร้างความเสียหายต่อประเทศไทยเป็นมูลค่านับหลายพันล้านบาท โดยสาเหตุมาจากแนวโน้มของ ปรากฏการณ์ลานีญา ที่ส่งผลให้ฝนมาเร็วกว่าปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเดือนมีนาคมและเดือนเมษายนมีปริมาณฝนสูงกว่าค่าเฉลี่ย และเหตุการณ์การณ์ที่พายุจำนวน 5 ลูกพัดผ่านประเทศไทย ผ่นวกกับการประสานงานของทางภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่เท่าทันปัญหาและการขาดข้อมูล ในการตัดสินใจที่แม่นยำ และการผันน้ำเปลี่ยนทิศทางที่ควรจะเป็น แต่เป็นไปตามคำร้องในกลุ่มที่มีประโยชน์บางกลุ่มในสังคม ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงและความไม่ปลอดภัยในการอยู่อาศัยของประชาชนในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง

ภูมิประเทศของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน 3 สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านทางด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ แม่น้ำป่าสักไหลผ่านทางทิศตะวันออก และแม่น้ำลพบุรี ปัจจุบันเป็นคลองเมืองไหลผ่านทางด้านทิศเหนือ แม่น้ำสามสายนี้ไหลมาบรรจบกัน โอบล้อมรอบพื้นที่ของตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา ตัวเมืองจึงมีลักษณะเป็นเกาะ เราจะเห็นบ้านเรือนปลูกเรียงรายหนาแน่นตาม สองข้างฝั่งแม่น้ำ แสดง ถึงวิถีชีวิตของผู้คนที่ผูกพันอยู่กับสายน้ำมายาวนาน ซึ่งมีแม่น้ำสายสำคัญ จำนวน 3 สาย

-แม่น้ำป่าสัก ไหลมากอำเภอนครหลวง ผ่านตำบลบ้านเกาะ ตำบลหัวรอ ตำบลกระมัง ตำบลหอรบดินไชย ตำบลคลองสวนพลู และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตำบลป้อมเพชร

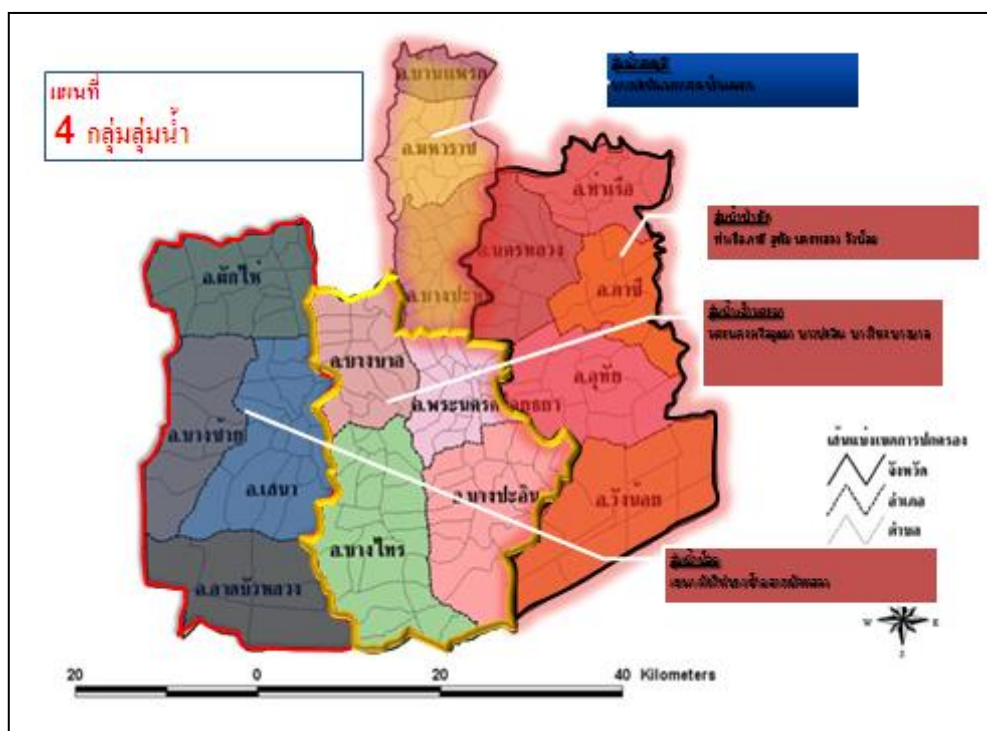
-แม่น้ำลพบุรี ไหลมาจากอำเภอบางปะหัน ผ่านตำบลสวนพริก และตำบลบ้านเกาะ ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำป่าสักที่วัดตองปุ ตำบลบ้านเกาะ

-แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านเข้ามาจากอำเภพระนครศรีอยุธยา ผ่านตำบลบ้านใหม่ ตำบลภูเขาทอง ตำบลบ้านป้อม ตำบลปากกระวาน ตำบลสำเภาล่ม ตำบลประตูชัย ตำบลคลองตะเคียน ตำบลคลองสวนพลู ตำบลเกาะเรียน และตำบลบ้านรุน

แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอนครหลวง อำเภอภาชี อำเภอบ้านแพรก อำเภอบางซ้าย อำเภอบางไทร อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางบาล อำเภอมหาราช อำเภอบางปะหัน อำเภอเสนา อำเภออุทัย อำเภอบางปะอิน อำเภอผักไห่ อำเภอท่าเรือ และอำเภอวังน้อย

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ประมาณ 2,556.64 ตร.กม. 1,592,900 ไร่ (11 ของภาค) (15.46% ของภาคกลาง) ครอบคลุม 16 อำเภอ ประกอบด้วย 209 ตำบล 1,471 หมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 158 แห่ง อบจ. 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 3 แห่ง เทศบาลตำบล 32 แห่ง อบต. 121 แห่ง

- ทิศเหนือ จรดจังหวัดลพบุรี อ่างทอง และ สระบุรี
- ทิศใต้ จรดจังหวัดปทุมธานี และ นนทบุรี
- ทิศตะวันออก จรด จังหวัดสระบุรี
- ทิศตะวันตก จรด จังหวัดสุพรรณบุรี

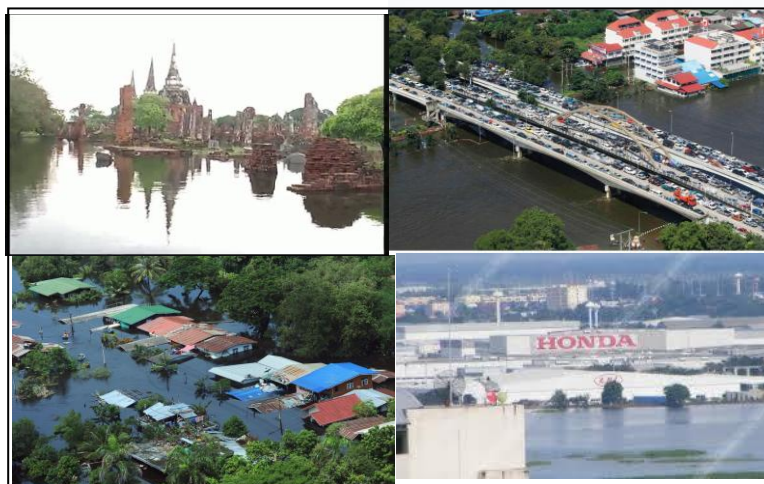

แผนที่: แสดงพื้นที่ 4 กลุ่มลุ่มแม่น้ำที่ไหลผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้เกิดอุทกภัยตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2554 เป็นต้นมา โดยได้รับอิทธิพลจากมวลน้ำจาก 3 ลุ่มน้ำหลัก ได้แก่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำลพบุรี และลุ่มน้ำป่าสัก ประกอบกับมีลุ่มน้ำสาขาของแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ แม่น้ำน้อยที่ไหลผ่านพื้นที่ในหลายอำเภอ ทำให้เกิดน้ำท่วมส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวาง มีพื้นที่ได้รับผลกระทบ 16 อำเภอ 194 ตำบล 1,378 หมู่บ้าน 271,718 ครัวเรือน 798,830 คน น้ำเข้าท่วมพื้นที่ประมาณ 592,900 ไร่ จากพื้นที่ของจังหวัด 1,597,900 ไร่ (เหลือพื้นที่ที่น้ำไม่ท่วมประมาณ 5,000 ไร่)

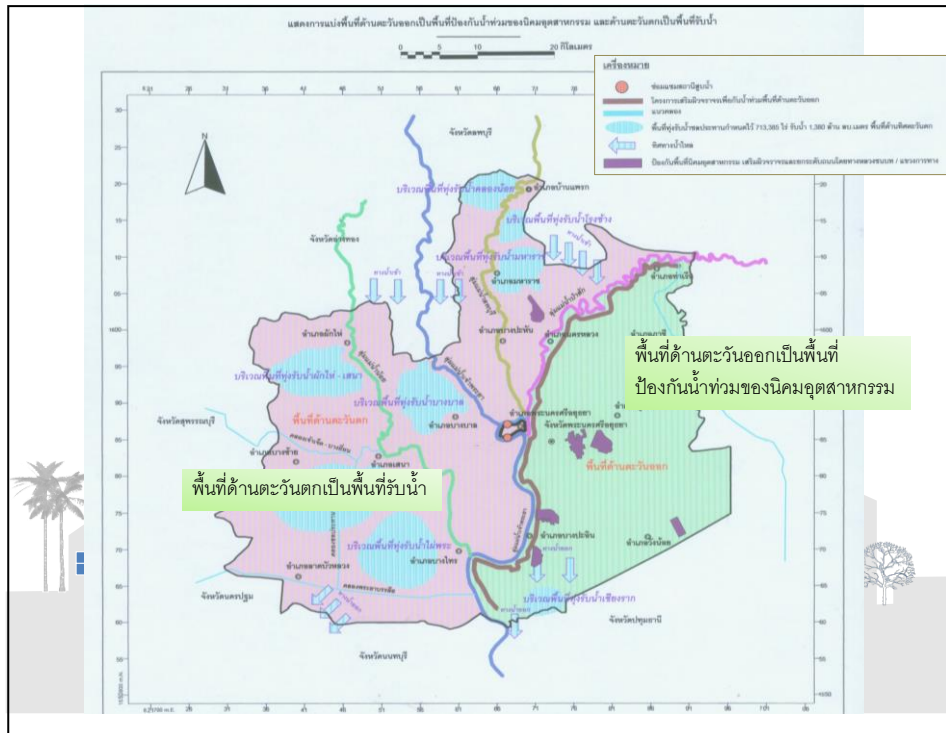
ลักษณะสภาพอุทกภัยปัจจุบันจากสภาพอุทกภัยที่เกิดขึ้นทุก ๆ ปีดังเช่นในปัจจุบัน พบว่า บริเวณพื้นที่ที่ถูกอุทกภัยส่วนมากเป็นบริเวณริมแม่น้ำสายหลัก ๆ ที่เป็นแหล่งชุมชนธุรกิจ ซึ่งมีระยะห่างจากริมแม่น้ำประมาณ 500 เมตร และขยายวงกว้างมากขึ้น ๆ เข้าสู่พื้นที่ของเกษตรกร เนื่องจากถนน หรือทำนบหรือกำแพงป้องกันอุทกภัยพังทลาย หรือความจำเป็นต้องปล่อยระบายน้ำเข้าพื้นที่ดังกล่าวเพราะไม่สามารถกักเก็บ น้ำไว้ในแม่น้ำสายหลัก ๆ ได้ เนื่องจากถ้าไม่ปล่อยระบายออกก็จะทำให้น้ำไหลลงมาท่วมตัวเมืองของจังหวัดพระ นครศรีอยุธยา ดังนั้น การเกิดอุทกภัยจะเป็นลักษณะแบบฉับพลัน นั่นคือ เกิดสภาพอุทกภัยอย่างรวดเร็วทั้งพื้นที่ ที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจทางธุรกิจและเศรษฐกิจทางการ เกษตร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกาศภัยพิบัติ 4 สิงหาคม 2554 เป็นต้นมาซึ่งปี 2554 มีปริมาณน้ำมากกว่าทุกปีที่ผ่านมาทุกปี พ.ศ. 2538 กว่า 1 เมตรการช่วยเหลือประชาชนในทุกพื้นที่เป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากถนนเกือบทุกเส้นทางถูกอุทกภัยหนัก ต้องใช้เรือในการเดินทาง ถ้าเป็นรถต้องใช้รถทหารหรือรถยกสูง

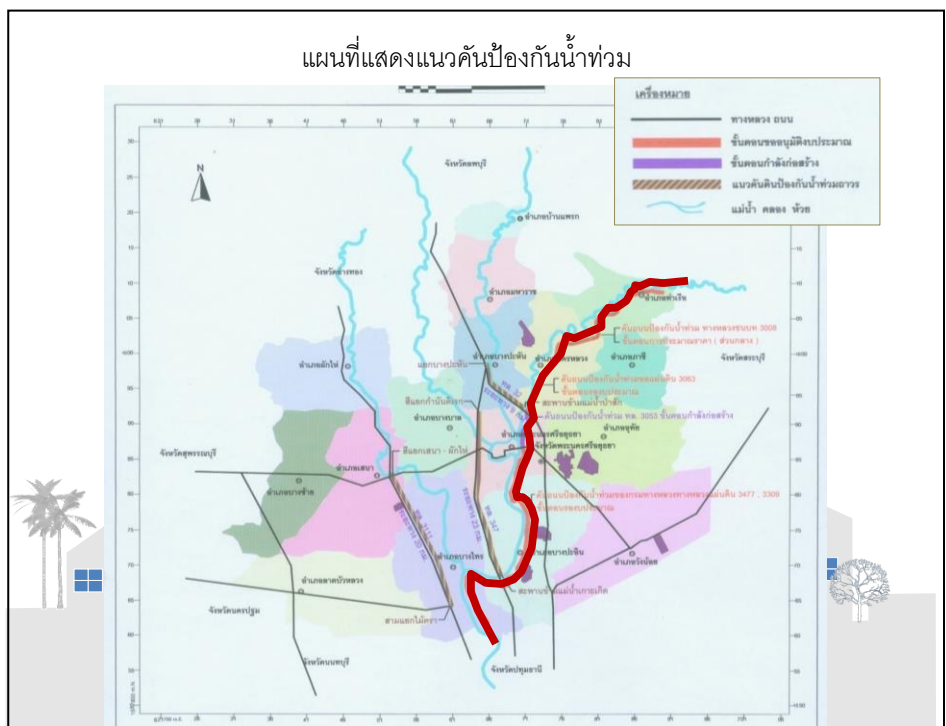

ภาพที่ 1.1 ภาพความเสียหายโดยรวมในภาวะเกิดอุทกภัยปี 2554

เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาของเรื่องอุทกภัยเป็นเรื่องที่ทุกคนให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาโดยตลอดทุกปี ซึ่งในบริเวณที่โดยอุทกภัยก็จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และรุนแรงมากยิ่งขึ้น ในส่วนพื้นที่ตัวเมือง จังหวัดได้ทำโครงการพื้นที่ปิดล้อมเพื่อป้องกันอุทกภัยรอบเกาะเมืองเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาและเขตเทศบาลอโยธยา ซึ่งเหตุผลที่ทำให้โครงการนี้ขึ้นมา ก็เพราะประชาชนส่วนใหญ่อาศัย อยู่ในเขตเกาะเมืองเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา พักอาศัยอย่างหนาแน่น และมีโบราณสถานที่สำคัญมากมาย เช่นเดียวกับกับเขตเทศบาลอโยธยา ก็ใกล้กับเขตพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ ของจังหวัดและประเทศ

แผนที่: โครงการเสนอแนะ แนวคันป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผนที่ 3.7: โครงการเสนอแนะ แนวคันป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ที่ตะวันออกของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โครงการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในส่วนของกรม โยธาธิการและผังเมืองดำเนินการ

รูป โครงการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในส่วนของกรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการ

ดำเนินการตามแผนงานก่อสร้างปีงบประมาณปี 2554 - 2556 เพื่อป้องกันตลิ่งพังบริเวณ

โบราณสถาน ชุมชน และย่านเศรษฐกิจ

- ความยาวรวม 16,000 เมตร
- ก่อสร้างแล้วเสร็จ 470 เมตร
- เหลือความยาวยังไม่ได้ก่อสร้าง 15,530 เมตร
- ใช้งบประมาณค่าก่อสร้าง 1,320 ล้านบาท

ระยะที่ 1: ประกอบด้วย พื้นที่ปิดล้อมเกาะเมือง และพื้นที่ปิดล้อมอโยธยา ประกอบด้วยคันป้องกันน้ำท่วมและระบบระบายน้ำออกจากพื้นที่ โดยระบบคันป้องกันน้ำท่วมมี 3 ลักษณะ อย่างแรก

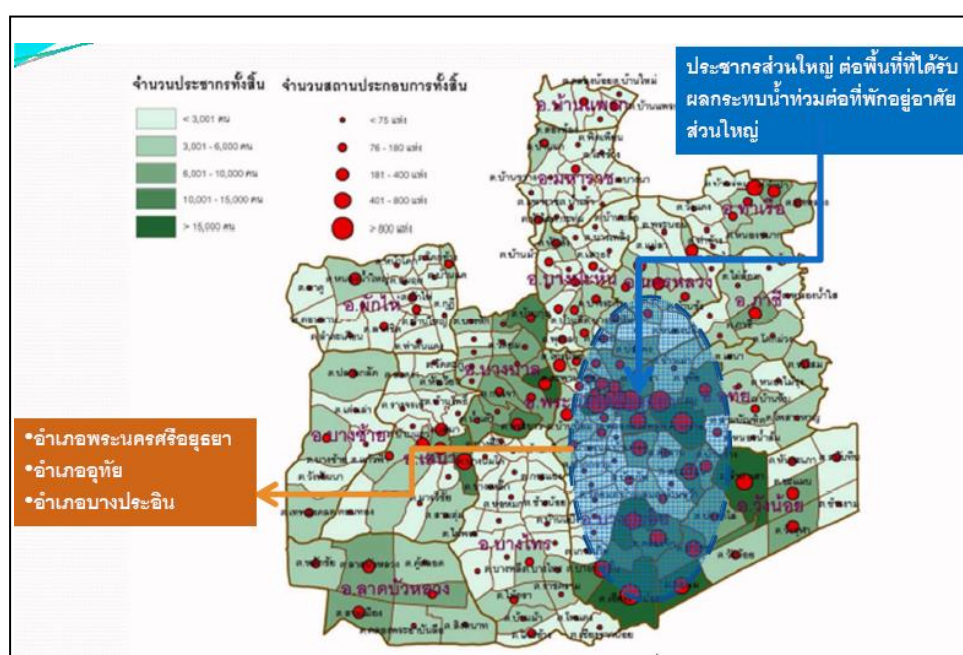
สร้างคันดินใหม่ที่ราบหรือยกคันเดิมจนได้ระดับความสูงที่กำหนด

ระยะที่ 2: เป็นการยกคัน ระดับถนนเดิม

ระยะที่ 3: เป็นการก่อสร้างกำแพงคอนกรีตเสริมเหล็กขึ้นใหม่ริมแม่น้ำหรือคลองเป็นเพื่อนขนานกับตลิ่ง

ประเภทที่อยู่อาศัยที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัยปี 2554 มีหลายประเภท ตั้งแต่บ้านพื้นดิน บ้านสมัยใหม่ แต่ที่น่าสนใจคือ โครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย เพราะมักอยู่กันอย่างหนาแน่น และมีบ้านขนาดเล็ก อีกทั้งไม่มีกำลังทรัพย์ในการจัดการด้านที่อยู่อาศัยมากนัก

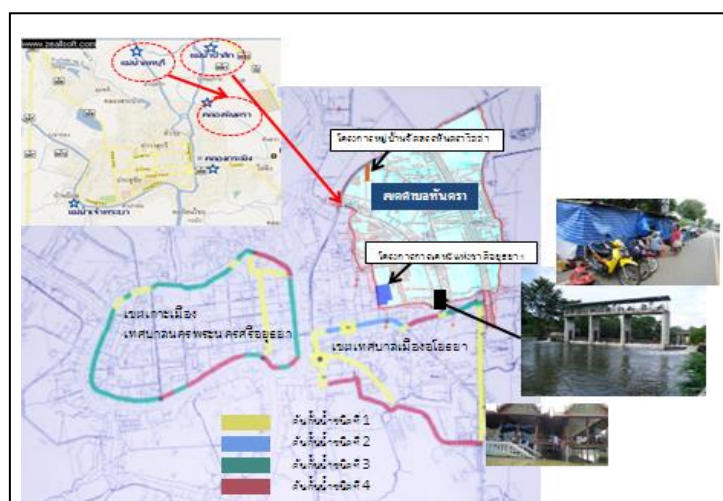
โดยการพิจารณาในส่วนของการเลือกพื้นที่ที่จะวิจัย ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความยากลำบาก ประชาชนที่มีรายได้น้อยที่ประสบกับภาวะอุทกภัย โดยคำนึงถึงโครงการที่พักอาศัยของรัฐ โครงการการเคหะ เป็นประเด็นหลัก แล้วผู้วิจัยก็มีแนวคิดเลือกโครงการหมู่บ้านจัดสรรของ ภาคเอกชน ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกันและประสบกับภาวะอุทกภัย และมีสภาพแวดล้อมกายภาพที่ คล้ายคลึงกัน มาเทียบเคียงในเรื่องการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย ว่าโครงการของ ภาครัฐและเอกชน มีแนวทางการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยอย่างไร ที่เขตใกล้เคียงอำเภอเมือง เช่น อำเภอ บางปะอิน อำเภออุทัยซึ่งประชากรอาศัยกันอย่างหนาแน่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกสำรวจ โครงการที่เป็นของภาครัฐ 3 แห่ง และภาคเอกชน 3 แห่ง ที่ประสบปัญหาอุทกภัยในด้านต่างๆ เพื่อ มาวิเคราะห์หาพื้นที่วิจัยต่อไป

แผนที่ 3.9: เขตอำเภอพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบพื้นที่น้ำท่วมปี 2554

การวิเคราะห์ผลหาพื้นที่วิจัยที่ได้นำมา เทียบเคียงในประเด็นสำคัญ อาทิ ด้านสภาพที่อยู่ อาศัย การจัดตั้งโครงการ ผลกระทบจากอุทกภัย และจากข้อมูลทีกล่าวมาทั้งหมด มี 2 โครงการ คือโครงการการเคหะอยุธยา 1 ภาครัฐ และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันทราวิลล่า ที่มีความ สอดคล้องและคล้ายคลึงกันตามหัวข้อที่ยกมาประกอบวิเคราะห์ ซึ่งทั้ง 2 โครงการนี้อยู่ในตำบล เดียวกัน คือตำบลหันทรา ซึ่งประกอบด้วย 6 หมู่บ้านสภาพทั่วไปของตำบล เป็นที่ราบลุ่ม มีลำ คลองหันทรารับน้ำจากแม่น้ำป่าสัก จุดเด่นของพื้นที่เนื่องจากตำบลหันทราตั้งอยู่ใกล้ตัวเมือง จึง

ทำให้เป็นลักษณะของชุมชนกึ่งเมือง และมีถนนสายเอเชียและถนนสายหลักของจังหวัด พระนครศรีอยุธยาหลายสายตัดผ่าน รวมถึงมีลำคลองหันตราไหลผ่านทุกหมู่บ้าน อีกทั้งเขตติดต่อของตำบลหันตรา ที่มีประตูน้ำคลองข้าวเม่า ซึ่งปัจจุบันได้มีโครงการสร้างเขื่อนริมประตูระบายน้ำ เพื่อป้องกันอุทกภัยให้สวนอุตสาหกรรมโรจนะ อนาคตอาจเป็นสาเหตุให้อุทกภัยหนักขึ้น โดยปีที่ผ่านมาโครงการการเคหะอยุธยา 1 มีอุทกภัยภายในโครงการโดยประมาณ 140 เซนติเมตร และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่ามีอุทกภัยภายในโครงการโดยประมาณ 100 เซนติเมตร ระยะเวลาที่ประสบภาวะอุทกภัยรวม 60 วัน นับจากตุลาคม ถึง เดือนธันวาคม 2554 และสภาพที่อยู่อาศัยหลังน้ำท่วมในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2555 ในภาวะน้ำท่วม โดยผู้อยู่อาศัยในชุมชนทั้ง 2 โครงการ จะมีการจัดการด้านที่อยู่อาศัยที่ทั้งใน (1) การเตรียมการก่อนน้ำท่วม (2) การจัดการที่อยู่อาศัยระหว่างน้ำท่วม(3)การจัดการที่อยู่อาศัยหลังน้ำท่วมโดยการปรับปรุงพัฒนา จากปัญหาในช่วงต้นแสดงให้เห็นว่าโครงการการเคหะอยุธยา1และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่าได้รับกระทบและเป็นปัญหาในการดำเนินชีวิต จึงต้องหาวิธีเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ต่อไปได้

ภาพที่ 3.6: ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขตโครงการการเคหะ (ภาครัฐ) และโครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการศึกษาสถานภาพทางด้านสังคม เศรษฐกิจและครัวเรือนของผู้อยู่อาศัย โดยการสังเกตและจากภาพถ่าย รวมถึงการลงสำรวจภาคสนามนั้น ทำให้พบข้อเท็จจริงจากผู้อยู่อาศัยในพื้นที่กรณีศึกษาว่าแท้จริงแล้วประชากรที่อาศัยในบริเวณดังกล่าวนี้ได้รับความเดือดร้อนหลากหลายรูปแบบเช่น ผลกระทบทางการเงิน ผลกระทบทางด้านที่ดินทำกิน และผลกระทบทางด้านที่อยู่อาศัย ว่าผู้คนเหล่านั้นมีความเดือดร้อนและมีความต้องการอย่างไรบ้าง ซึ่งตรงจุดนี้เองเป็นส่วนสำคัญของการวิจัย ซึ่งข้อสรุปของความเดือดร้อนและความต้องการมีอะไรบ้าง และ

มาตรการป้องกันอุทกภัย จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้พบเห็นถึงโครงสร้างและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่ออนาคต

ซึ่งการจัดทำจัดทำกรวิจัยผู้วิจัยได้รับทุนสนับสนุนโดยโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ประจำปี 2556และโครงการทุนวิจัย90ปีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช รุ่นที่ 20 ที่ให้เงินทุนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความภาคภูมิใจและเป็นเกียรติภูมิแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจของครัวเรือนผู้อยู่อาศัย โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตถวิลา
2. เพื่อศึกษาสภาพที่อยู่อาศัย และการอยู่อาศัย ก่อนการเกิดอุทกภัย การจัดการที่อยู่อาศัย ระหว่างอุทกภัย การจัดการ ที่อยู่อาศัย หลังอุทกภัยในโครงการเคหะชุมชนอยุธยา1และ โครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตถวิลา
3. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยในโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตถวิลา
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย ในโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตถวิลา

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

- โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 ที่ตั้ง หมู่ 1 ชุมชนหมู่บ้านการเคหะ ซอยวัดไผ่ลิง ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขนาดที่ดิน 57 ไร่ 2 งาน 16 ตารางวา ประเภทที่อยู่อาศัย ทาวเฮาส์ชั้นเดียว ทาวเฮาส์2ชั้น อาคารพาณิชย์ ปีที่ดำเนินการ 2536 จำนวน 294 ครัวเรือน
- โครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตถวิลา ที่ตั้งหมู่ 5 หมู่บ้านดุสิตดารา ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขนาดที่ดิน 17-1-4 ไร่ ประเภทที่อยู่อาศัย ทาวเฮาส์ชั้นเดียว ทาวเฮาส์2ชั้น อาคารพาณิชย์ ปีที่ดำเนินการ 2535 จำนวน 52 ครัวเรือน

ขอบเขตด้านเวลา

ศึกษาโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตตราวิลล่า ที่ประสบภาวะอุทกภัย ตั้งแต่เริ่มต้นสถานการณ์อุทกภัยในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2554 และระยะเวลาสำรวจถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2555

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการจัดการที่อยู่อาศัยจากสภาวะอุทกภัย ของ คริวเรือนผู้อยู่อาศัย ชุมชน คณะกรรมการชุมชน การเคหะอยุธยา 1 และ โครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตตราวิลล่า ตำบลหันตรา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากร		วิธีการศึกษา	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้อยู่อาศัย	เคหะชุมชนอยุธยา 1	-การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	294 ครัวเรือน	น่าจะประมาณไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 คือ ประมาณ 60 ครัวเรือน
	หัตตราวิลล่า	-สังเกต -ภาพถ่าย	52 ครัวเรือน	เมื่อไม่ถึง 100 ต้องมีสัดส่วนมากกว่า คือ น่าจะประมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของครัวเรือน หรือ 25 ครัวเรือน
องค์กรชุมชน	เคหะชุมชนอยุธยา 1 ผู้ใหญ่บ้าน ประธาน	สัมภาษณ์		ผู้นำชุมชน 1 ราย
	หัตตราวิลล่า ผู้ใหญ่บ้าน ประธาน			ผู้นำชุมชน 1 ราย
อปท	อบต.	สัมภาษณ์		ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการ 4 ท่าน
	อบจ.			ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการ 4 ท่าน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

“การจัดการที่อยู่อาศัย” หมายถึง การกำหนด วางแผน บริหาร เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัยอย่างมีประสิทธิภาพ โครงการการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตตราวิลล่า

“สภาวะอุทกภัย” หมายถึง เหตุการณ์อุทกภัยเกิดในช่วง พ.ศ. 2554

“การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย” หมายถึง กระบวนการจัดระบบกิจกรรมในการเตรียมการและการป้องกันที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย การอพยพ การอยู่อาศัย หรือการปรับปรุงที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย การปรับปรุงที่อยู่อาศัยหลังภาวะอุทกภัย เพื่อให้ที่อยู่อาศัยและการอยู่อาศัยถูกสุขลักษณะ โดยการจัดการ บุคลากร เงิน เครื่องมือ และกระบวนการจัดการในการดำเนินการต่างๆ

“ผู้อยู่อาศัย” หมายถึง ผู้อยู่อาศัยภายในโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตตราวิลาที่อยู่อาศัยในช่วงเกิดอุทกภัยอุทกภัย พ.ศ. 2554

“คณะกรรมการชุมชน” หมายถึง คณะบุคคลที่มีหน้าที่ดูแลผู้อยู่อาศัยภายในโครงการโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตตราวิลา ที่ทำหน้าที่ในช่วงเกิดสภาวะอุทกภัย พ.ศ. 2554

“องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดูแลผู้อยู่อาศัยภายในโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตตราวิลา ที่ทำหน้าที่ในช่วงเกิดสภาวะอุทกภัย พ.ศ. 2554

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้ชาวชุมชนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยโครงการการเคหะ(ภาครัฐ) และโครงการหมู่บ้านจัดสรร (ภาคเอกชน) รวมทั้งชุมชนที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้มีการเตรียมการ ในกรณีที้อาจจะมีอุทกภัยในคราวต่อไป
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องเป็นหน่วยงานที่ดูแลประชาชนอย่างใกล้ชิด
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการหาแนวทางการจัดการน้ำ และการจัดการที่อยู่อาศัยเมื่อเกิดภัยพิบัติอุทกภัยให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในด้านวิชาการ การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้มีการศึกษาข้อมูล แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

2.1 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ

การบริหารจัดการโครงการที่อยู่อาศัยรวม จำเป็นต้องประกอบด้วยการบริหารจัดการสองส่วน คือการจัดการด้านกฎหมาย และการจัดการด้านกายภาพ ซึ่งประกอบด้วยงานบริหารและจัดการทรัพยากรกายภาพ และงานบริการที่เกี่ยวข้อง การจัดการด้านกายภาพนี้เป็นส่วนงานที่สำคัญของการบริหารจัดการในโครงการที่อยู่อาศัยรวมอันจะส่งเสริมให้เกิดความสะอาด ปลอดภัย และสภาพแวดล้อมที่ดีแก่ผู้อยู่อาศัยทั้งยังจะเป็นส่วนที่ช่วยรักษามูลค่าทรัพย์สินภายในพื้นที่โครงการ (เสรีชัย โชติพานิช. 2549. “เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2506665 การบริหารทรัพยากรกายภาพ. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.)

ธงชัย สันติวงษ์ ในปี พ.ศ. 2543 กล่าวถึงลักษณะของงานบริหารจัดการไว้ 3 ด้าน คือ

1) ในด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน งานบริหารจัดการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำภายในองค์กร

2) ในด้านของภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ งานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กร และการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

3) ในด้านของความรับผิดชอบ งานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยการอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (ธงชัย สันติวงษ์, องค์กรและการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 11, กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2543), หน้า 21-22.)

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ กล่าวไว้ว่า การจัดการ (Management) นิยมใช้ในภาคเอกชนซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งแสวงหากำไรสูงสุด (maximum profits) ส่วนผลประโยชน์สาธารณะถือเป็นผลพลอยได้ (by product) ซึ่งแตกต่างจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสาธารณะโดยเฉพาะ (public services) ดังนั้นการบริหารภาครัฐอาจเรียกว่า การบริหารจัดการ (management administration)

แฮร์โวลด์ คูนต์ซ์ (Harold Koontz) ให้ความหมายของการจัดการ หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เครื่องจักร เพื่อ

การจัดการนั้น (Harold Koontz อ้างถึงใน สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร(พิมพ์ครั้งที่ 7 , กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 6.

ธงชัย สันติวงษ์ ในปี พ.ศ.2543 กล่าวถึงลักษณะของงานบริหารจัดการไว้ 3 ด้าน คือ

1) ในด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน งานบริหารจัดการหมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำภายในองค์กร

2) ในด้านของภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ งานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่างๆในองค์กร และการประสานกิจกรรมต่างๆเข้าด้วยกัน

3) ในด้านของความรับผิดชอบ งานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งานต่างๆสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดีการอาศัยบุคคลต่างๆเข้าด้วยกัน (ธงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 11, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543), หน้า 21-22.)

2.2 การบริหารจัดการภัยพิบัติ (Disaster Management)¹

การบริหารจัดการภัยพิบัติเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ตั้งแต่การเตรียมการก่อนเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ การรับมือในภาวะฉุกเฉินการบรรเทาทุกข์การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการฟื้นฟูบูรณะหลังเหตุการณ์ภัยพิบัติ ในอดีตการบริหารจัดการภัยพิบัติมักเน้นเรื่องการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เป็นหลัก แต่แนวโน้มของการบริหารจัดการภัยพิบัติสมัยใหม่จะมีลักษณะของการเตรียมการเชิงรุกมากขึ้น โดยดำเนินการด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินที่จะเกิดขึ้นจากภัยพิบัติ รวมทั้งมาตรการที่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งเป็นการวางแผนเพื่อเผชิญหน้า กับสถานการณ์ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุที่ต่อเนื่องจนครบกระบวนการ เรียกว่า วงจรการบริหาร

2.2.1 การป้องกัน (Prevention) คือ การดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดความเสียหายภัยพิบัติและความสูญเสียเกิดขึ้นแก่ชีวิต ทรัพย์สินและชุมชน

2.2.2 การบรรเทาผลกระทบ (Mitigation) คือ กิจกรรมที่มุ่งในการลดผลกระทบและความรุนแรงของภัยพิบัติที่ก่อให้เกิดอันตรายและความสูญเสียแก่ชุมชนและประเทศชาติ เนื่องจากการป้องกันและการบรรเทาผลกระทบมีความหมายใกล้เคียงกันในหลายประเทศจึงใช้มาตรการทั้ง 2 ด้านควบคู่กัน การบรรเทาความสูญเสียจากภัยพิบัติเป็นเรื่องกว้างขวางและครอบคลุมการดำเนินงานหลายด้านจึงต้องการการประสานงานที่ดี

¹ ประเด็นการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการภัยพิบัติที่ประเทศไทยควรให้ความสำคัญเร่งด่วน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554

2.2.3 การเตรียมพร้อม (Preparedness) คือ การเตรียมการล่วงหน้าเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับรัฐบาล องค์กรปฏิบัติ ชุมชน และปัจเจกบุคคล ในการเผชิญกับภาวะการณ์เกิดภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการป้องกันและบรรเทาต้องการผลักดันในเชิงนโยบาย ขณะที่การเตรียมพร้อมเป็นบทบาทหน้าที่ของหน่วยปฏิบัติจำนวนมากที่ต้องประสานงานกัน

2.2.4 การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน (Emergency Response) คือ การปฏิบัติอย่างทันทีทันใดเมื่อภัยพิบัติเกิดขึ้นโดยมีมาตรการต่างๆ เพื่อช่วยชีวิต ป้องกันอันตราย และความสูญเสียต่างๆ

2.2.5 การฟื้นฟูบูรณะ (Recovery and Reconstruction) คือ การฟื้นฟูบูรณะเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการเมื่อเหตุการณ์ภัยพิบัติผ่านพ้นไปแล้ว เพื่อให้พื้นที่หรือชุมชนที่ได้รับภัยพิบัติกลับคืนสู่สภาพที่ดีขึ้นระดับหนึ่ง ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลา 5-10 ปี

2.2.6 การพัฒนา (Development) คือ ขั้นตอนการพัฒนาภายหลังเหตุการณ์ภัยพิบัติซึ่งมีขอบเขตกว้างกว่า การพัฒนาเฉพาะพื้นที่ที่ได้รับความเสียหาย โดยครอบคลุมถึงการทบทวนและศึกษาประสบการณ์การบริหารจัดการภัยพิบัติที่เกิดขึ้นแล้ว ทำการปรับปรุงระบบการดำเนินงานต่างๆ ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อลดความสูญเสียให้น้อยที่สุด

แนวทางการปรับใช้ผังเมืองเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติในระยะยาว²

บทเรียนจากเหตุการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติหลายกรณีที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงการสูญเสียต้องมีการเตรียมการรองรับ การผังเมืองเป็นแนวทางหนึ่งที่ควรนำมาปรับใช้เพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติในระยะยาว มีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดทำ ผังที่ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติทางธรรมชาติครบทุกพื้นที่และได้มาตรฐานสากล โดยระบุถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหากลภัยพิบัติในระดับปฏิบัติ เช่น การออกแบบอาคารสิ่งก่อสร้างที่เหมาะสมกับพื้นที่เสี่ยงภัยพร้อมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย ที่มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ในระยะยาวจะต้องมีการประเมินสถานการณ์ของผังในภาพรวมเป็นระยะ

2. แก้ไขกฎหมายให้ยังคงสามารถบังคับใช้ กฎกระทรวงผังเมืองเดิมได้ หากยังไม่มีกฎกระทรวงผังเมืองรวมฉบับใหม่ หรือพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ภายใต้กฎหมายควบคุม

² นิสันต์ พิชญ์ดำรง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา วารสาร เศรษฐกิจและสังคม ปีที่ 49 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2555

อาคาร มาบังคับใช้แทนในช่วงที่ผังเมืองหมดอายุ ปัจจุบันกรมโยธาธิการและผังเมืองกำลังดำเนินการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้

3. พัฒนาบุคลากร เช่น สถาปนิก วิศวกร และนักผังเมือง ในด้านการวางแผนและบริหารจัดการภัยพิบัติเมืองเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งในอนาคต

4. สนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินการตามแผนงานโครงการที่สอดคล้องกับผังเมืองที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามผังเมือง เป็นมาตรการหนึ่งที่น่าจะสนใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่เห็นความสำคัญของงานผังเมือง

5. เกร็งครัดการใช้มาตรการด้านการจัดรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. 2547 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองและการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ของเมือง อาทิ ถนน สวนสาธารณะ และสาธารณูปโภค รวมทั้งเป็นการจัดแปลงที่ดินให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ตามศักยภาพของพื้นที่

6. การบังคับใช้กฎกระทรวงภายใต้กฎหมายผังเมืองปัจจุบันอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติให้ใช้ประโยชน์ตามศักยภาพของพื้นที่ อาทิ การห้ามก่อสร้างในพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างเคร่งครัด การเสนอแนะการใช้วัสดุก่อสร้าง รูปแบบอาคารที่สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ รวมทั้งมีมาตรการจูงใจให้มีการพัฒนาตามผังที่วางไว้ เช่น การใช้มาตรการทางด้านภาษี เป็นต้น

สรุป ภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่สามารถบริหารจัดการเพื่อลดหรือบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ผังเมืองเป็นมาตรการหนึ่งในการวางแผนเพื่อรองรับการพัฒนาและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งในอนาคต ถึงเวลาที่ประเทศไทยจะต้องมีกระบวนการวางแผนและจัดทำผังเมืองที่ได้มาตรฐานสากล มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ปัจจัยแรกที่จะทำให้การผังเมืองประสบความสำเร็จ เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วม พื้นที่ทางน้ำไหลผ่าน และพื้นที่เสี่ยงภัยอื่นๆ เพื่อให้เกิดการยอมรับและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ให้เกิดความตระหนัก และประสานความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนทั้งจากภาครัฐและภาคประชาชน ในการป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ภาครัฐต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ระดับนโยบายลงไปถึงปฏิบัติ โดยบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นเอกภาพ ด้วยการวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิด

2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภัยพิบัติในประเทศ

บทเรียนภัยพิบัติในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งให้เห็นถึงประเด็นท้าทายสำหรับประเทศไทย ในการเตรียมรับมือกับภัยพิบัติ ดังนี้

2.3.1 การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ

1 เตรียมความพร้อมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับมือกับภัยพิบัติ ในเรื่องการให้ความรู้ความเข้าใจในลักษณะของภัยพิบัติต่างๆ ตั้งแต่วัยเด็ก โดยการสอดแทรกไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน มีการซักซ้อมขั้นตอนในการปฏิบัติเมื่อเกิดภัยพิบัติอย่างสม่ำเสมอ กำหนดเส้นทางหนีภัยโดยติดตั้งป้ายบอกทางอย่างชัดเจน และนอกเหนือจากการให้ความรู้ในเรื่องการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติที่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยมาแล้ว ควรให้ความรู้ในเรื่องการเตรียมรับมือภัยพิบัติใหม่ๆ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยมาก่อนด้วย อาทิ แผ่นดินไหวรุนแรง พายุประเภทต่างๆ เพื่อให้สามารถปรับตัวรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งฝึกระเบียบวินัยและปลูกฝังสำนึกต่อส่วนรวมตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อให้ประเทศมีภูมิคุ้มกันต่อภัยพิบัติ และสามารถฟื้นฟูหลังภัยพิบัติได้อย่างรวดเร็ว

2 ติดตั้งระบบเตือนภัยและข้อมูลด้านภัยพิบัติที่ถูกต้องและรวดเร็วสำหรับภัยพิบัติชนิดต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นแล้วและยังไม่เกิดขึ้นในประเทศไทย ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งแม้จะทำให้เตือนภัยเร็วขึ้นเพียงไม่กี่วินาที แต่ในช่วงสถานการณ์วิกฤติ เวลาเหล่านี้อาจทำให้สามารถช่วยชีวิตประชาชนเพิ่มขึ้นได้อีกเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสามารถรายงานความรุนแรงของภัยพิบัติได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ซึ่งในปัจจุบันภาคเอกชนในหลายประเทศ อาทิ ฟิลิปปินส์ เม็กซิโก อินเดีย เกาหลี อินโดนีเซีย และไทย ได้มีการจัดตั้งเครือข่ายทรัพยากรภัยพิบัติ (Disaster Resource Network : DRN) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการสนับสนุนการจัดการภัยพิบัติให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นแหล่งทรัพยากรในการช่วยเหลือด้านการฟื้นฟูบูรณะหลังเกิดภัยพิบัติ

3 จัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับรับมือกับภัยพิบัติที่ไม่คาดคิด ทั้งงบประมาณสำหรับการวางระบบเตือนภัยให้มีประสิทธิภาพ การจัดโครงสร้างพื้นฐานหรือนวัตกรรมสำหรับรับมือกับภัยพิบัติ และการฟื้นฟูประเทศหลังภัยพิบัติ

4 ลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาระหว่างเมืองและชนบท โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณสุขเพื่อลดความเสียหายและจำนวนผู้เสียชีวิตจากภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในชนบท

2.3.2 การรับมือกับภัยพิบัติ

1 กำหนดระบบจัดการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ความช่วยเหลือไปถึงผู้ประสบภัยอย่างรวดเร็ว อาทิ การจัดระบบการสื่อสารในยามฉุกเฉิน การเตรียมอุปกรณ์ให้ความช่วยเหลือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้อยู่เสมอ และส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครที่สามารถเป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

2 ให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยมากกว่าเงื่อนไขทางการเมือง ทุกฝ่ายควรยุติความขัดแย้งทางการเมืองทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ และร่วมมือกันช่วยเหลือผู้ประสบภัยยามที่เกิดภัยพิบัติอย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการส่งความช่วยเหลือของประเทศต่างๆ ให้มากที่สุด

2.3.3 การฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ

1 ดำเนินการฟื้นฟูอย่างเป็นบูรณาการ การฟื้นฟูประเทศหลังภัยพิบัติเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันดำเนินการ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนประชาชนองค์กรพัฒนาเอกชน อาสาสมัคร เพื่อให้การฟื้นฟูเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทันท่วงที และมีประสิทธิภาพ

2 สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ทุกภาคส่วน ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูประเทศหลังภัยพิบัติเป็นอันดับแรก และกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเกิดความมั่นใจ และให้ความร่วมมือกับภาครัฐอย่างเต็มที่ในการฟื้นฟูประเทศ

บทสรุป การรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติของประเทศต่างๆ มีจุดเด่นและจุดด้อยแตกต่างกันออกไป ประเทศไทยสามารถนำบทเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์กรณีเหล่านี้ ไปใช้ในการเตรียมรับมือภัยพิบัติที่อาจเกิดในอนาคตให้สามารถรับมือกับภัยพิบัติที่มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและเกิดบ่อยครั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถฟื้นฟูประเทศหลังประสบภัยพิบัติได้อย่างรวดเร็ว

2.4 แนวคิดการวิเคราะห์เปรียบเทียบภัยพิบัติในประเทศต่างๆ³

ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกันได้ดังนี้

1. **การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ** โครงสร้างพื้นฐานในการรับมือภัยพิบัติของในประเทศญี่ปุ่นมีประสิทธิภาพสูงบ้านทุกหลังมีระบบเซ็นเซอร์ที่หัวมิเตอร์แก๊ส หากเกิดแผ่นดินไหวที่

³ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ .การจัดการภัยพิบัติและการฟื้นฟู ภาวะหลังการเกิดภัยกรณศึกษาไทยและต่างประเทศ. รายงานการศึกษาเบื้องต้น . กรกฎาคม 2554.

ระดับความรุนแรงเกิน 5.0 ริกเตอร์ จะตัดการจ่ายแก๊สโดยอัตโนมัติ มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับภัยพิบัติอาคารและสิ่งก่อสร้างถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่น สามารถเอนไปมาได้เมื่อเกิดแผ่นดินไหว และใช้วัสดุทนไฟ ระบบรถไฟฟ้าจะหยุดวิ่งโดยอัตโนมัติทันทีที่เกิดแผ่นดินไหว มีการจัดหายานพาหนะและระบบการกู้ภัย กู้ชีพในสถานการณ์ฉุกเฉิน สร้างกำแพงกันคลื่นยักษ์สึนามิเพื่อลดความแรงของคลื่น จัดหาสถานที่หลบภัย สถานที่รองรับการอพยพ กำหนดเส้นทางการอพยพรวมทั้งการเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนในการรับมือกับภัยพิบัติกระตุ้นให้เกิดความตระหนักถึงภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นแก่คนทุกวัย ด้วยการให้ข้อมูลความรู้ และการฝึกซ้อมการหนีภัยอย่างเป็นระบบอย่างสม่ำเสมอ โดยได้บรรจุเรื่องการป้องกันภัยพิบัติไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนและกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆตั้งนั้น เมื่อเกิดภัยสึนามิ ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้ชายฝั่งส่วนใหญ่สามารถอพยพไปอยู่ที่สูงซึ่งกำหนดให้เป็นที่หลบภัยสึนามิ โดยมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน แม้แต่เด็กนักเรียนประถมก็สามารถอพยพไปอยู่ที่ปลอดภัยได้อย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถรักษาชีวิตประชาชนได้หลายหมื่นคนจากภัยสึนามิ ขณะที่ประเทศไทยไม่เคยประสบภัยสึนามิมาก่อน จึงไม่มีความรู้ในเรื่องการเตรียมตัวรับภัย และทำให้เกิดความเสียหายมหาศาล

2. ระบบเตือนภัย ประเทศญี่ปุ่นมีระบบเตือนภัยที่ดีที่สุดในโลก ทั้งระบบการเตือนภัยแผ่นดินไหวที่ทำงานอัตโนมัติภายใน 3 วินาทีหลังจากเกิดแรงสั่นสะเทือนที่ศูนย์กลาง คลื่นแผ่นดินไหวจะใช้เวลา 90 วินาทีในการเดินทางถึงกรุงโตเกียวขณะที่การเตือนภัยสึนามิใช้เวลา 3 นาที หลังเกิดแผ่นดินไหวคลื่นสึนามิใช้เวลาเดินทาง 6 นาทีจึงถึงชายฝั่ง ทุกพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติได้รับการเตือนภัยล่วงหน้า พื้นที่ประสบภัยรุนแรงที่สุดมีเวลาถึง 15 นาทีในการอพยพ จึงมีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิรวมกันน้อยกว่ากรณีแผ่นดินไหวในจีนและเฮติ ขณะที่ประเทศไทยในขณะนั้นยังไม่มีระบบเตือนภัยสึนามิ เนื่องจากไม่มีผู้ใดคาดคิดว่าจะเกิดภัยชนิดนี้ขึ้นในประเทศไทยจึงทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก

3. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย เหตุการณ์แผ่นดินไหวในเฮติและจีน มีระดับความรุนแรงใกล้เคียงกันแต่เฮติมีจำนวนผู้เสียชีวิตสูงกว่า เนื่องจากการช่วยเหลือของจีนมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ขณะที่เฮติได้รับความช่วยเหลือล่าช้าเนื่องจากปัญหาด้านการจัดการรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศทำให้เกิดการแย่งชิงเครื่องอุปโภคบริโภค ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาแม้จะมีความพร้อมในเรื่องงบประมาณและอุปกรณ์ต่างๆสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ด้วยตนเอง แต่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือล่าช้าเช่นกัน เนื่องจากขาดข้อมูลที่ถูกต้องในช่วงแรกที่ประสบภัยพิบัติภาครัฐของไทยได้รับการสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากอาสาสมัครในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ทำให้การ

ดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่การให้ความช่วยเหลือในประเทศญี่ปุ่นสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ทุกคนร่วมมือกันแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญ โดยไม่แสดงออกถึงความตื่นตระหนก ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติหลายล้านคนยังเต็มใจเข้าคิวซื้อของนานถึงสองชั่วโมง แทนที่จะไปหยิบฉวยมาจากร้านค้าที่ไม่มีคนเฝ้า ภายในศูนย์ผู้อพยพขาดแคลนทั้งน้ำ อาหาร และสุขภัณฑ์อย่างมาก แต่ไม่มีการเรียกร้องหรือวิพากษ์วิจารณ์ ทั้งยังแสดงความเข้าใจรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ รวมทั้งพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ

4. ปัจจัยทางการเมือง พายุฮาร์กิสในพม่า มีความรุนแรงน้อยกว่าพายุแคทรินาในสหรัฐอเมริกา แต่มีผู้เสียชีวิตและสูญหายสูง เนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญกับปัจจัยทางการเมืองสูงกว่าการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย และปฏิเสธความช่วยเหลือจากต่างประเทศในระยะแรก รวมทั้งไม่ให้ความสนใจในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและค้นหาผู้สูญหายเท่าที่ควร ส่งผลให้ประชาชนที่บาดเจ็บต้องเสียชีวิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

5. ความเหลื่อมล้ำระหว่างเมืองและชนบท เหตุการณ์แผ่นดินไหวของจีน สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเมืองและชนบทอย่างชัดเจนในการให้บริการสาธารณสุขและการก่อสร้างอาคารที่ไม่ได้มาตรฐานในเขตชนบทที่ไม่ได้เป็นฐานการผลิตและการส่งออกสำคัญของประเทศ สังเกตได้จากความเสียหายที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากอาคารถล่ม เนื่องจากบริเวณที่เกิดเหตุเป็นพื้นที่ชนบท และมีการก่อสร้างอาคารส่วนใหญ่ที่ไม่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะโรงเรียนทำให้มีนักเรียนเสียชีวิตจากโรงเรียนถล่มเป็นจำนวนถึง 5,335 คน และพิการ 546 คน นอกจากนี้ การรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บเบื้องต้นทำได้ลำบาก เนื่องจากขาดแคลนบริการสาธารณสุขขณะที่แผ่นดินไหวและสึนามิในญี่ปุ่น เกิดขึ้นในชนบทของประเทศเช่นกัน แต่กลับมีระบบเตือนภัย โครงสร้างพื้นฐาน และมาตรการป้องกันภัยที่ดี ทำให้ลดความเสียหายได้มาก

6. การฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ จากพายุเฮอริเคนแคทรินาในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นไปอย่างล่าช้าเนื่องจากมีปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการ เป็นแบบสั่งการจากบนลงล่าง และขาดการประสานงานระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นประกอบกับปัญหาวิกฤติความเชื่อมั่นของประชาชนต่อรัฐบาลเนื่องจากการให้ความช่วยเหลือที่ไม่ต่อเนื่องในช่วงแรกที่เกิดภัยพิบัติ ขณะที่การฟื้นฟูหลังแผ่นดินไหวในประเทศจีน สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากผู้นำจีนให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างมากตั้งแต่เริ่มต้นเกิดภัยพิบัติ และจัดสรรงบประมาณในการฟื้นฟูประเทศอย่างเต็มที่ ทำให้ประชาชนมีขวัญและกำลังใจดี พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับภาครัฐกรฟื้นฟูประเทศจึงสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว

2.5 แนวคิดการรับรู้ การป้องกัน บรรเทาภัยพิบัติประเทศญี่ปุ่น⁴

จากเหตุการณ์อุทกภัย ผู้คนต่างอยู่ในสถานการณ์ที่ทั้งไม่สะดวกและไม่สบาย ไม่มีไฟไม่มีน้ำ การเดินทางเป็นเรื่องอันตราย ไม่มีอาหาร ไม่มีเสื้อผ้าสะอาดๆ เรื่องราวทั้งหมดนั้นล้วนเป็นเรื่องที่ไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจไว้ล่วงหน้า ถึงแม้ว่าบางคนอาจจะเคยผ่านกับสถานการณ์อุทกภัยในช่วงพ.ศ. 2538 แต่ไม่เลวร้ายเท่าที่ผ่านมาตั้งแต่เมื่อพ.ศ.2554 ดังนั้นสิ่งต่างๆต่อไปนี้จะเป็นเรื่องราวที่ทุกคนจ้องรู้และต้องทำอย่างเป็นขั้นตอน

2.5.1 ไฟเป็นเรื่องอันตราย

- ไฟที่กล่าวมานั้นเป็นสิ่งที่อันตรายไม่ควรประมาท ทั้งไฟฟ้าและไฟฟืน สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ไม่จุดไฟถ้าไม่จำเป็น และดับเพลิงเป็นหนึ่งในเครื่องมือฉุกเฉินที่ควรมีติดบ้านไว้ เพราะเมื่อเกิดไฟไหม้ขึ้นมา ต้องดับไฟตั้งแต่เนิ่นๆ ไม่อย่างนั้นไฟจะลามจนดับไม่ได้ แม้ว่าในช่วงอุทกภัยเราจะมีน้ำปริมาณมหาศาล แต่ไฟไหม้บางประเภทก็ไม่สามารถใช้น้ำดับได้ดีเท่าสารเคมีสำหรับดับเพลิง ฉะนั้นจึงต้องรู้วิธีใช้งานของถังดับเพลิง

- ไฟช็อต เกิดจากไฟฟ้าลัดวงจรที่ผ่านตัวกลางนำไฟฟ้าลงไปสู่ดิน(กราว์น) ไฟช็อตจะไม่เกิดขึ้นเลยถ้าไม่ผ่านตัวกลางนำไฟฟ้า และน้ำก็จัดว่าเป็นตัวกลางนำไฟฟ้าที่ดี ฉะนั้นเมื่อน้ำท่วมสูงขึ้น จึงรีบตัดวงจรไฟฟ้าตรงบริเวณที่น้ำจะท่วมถึง ถ้าไม่แน่ใจก็ปิดเบรกเกอร์ หรือยกเลิกการใช้งานไว้ชั่วคราวในช่วงอุทกภัย

- เมื่อไฟดับ ความมืดจะทำให้เกิดความกลัวและการเดินทางในช่วงกลางคืนถือว่าอันตรายเป็นอย่างยิ่ง ควรเตรียมไฟฉายหรือเทียนไขไว้ให้พร้อมใช้ แสงไฟจะช่วยสร้างความรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น เมื่อมีเทียนไขไว้ติดบ้าน การกินข้าวได้แสงเทียนก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยให้ทุกคนที่พักอาศัยผ่อนคลายจากความเครียดต่างๆ เทียนไขแท่งผอมๆยาวๆ ค่อนข้างอันตรายเพราะล้มได้ง่าย เทียนแบบเตี้ยๆตันๆก็เป็นอีกชนิดหนึ่งที่ราคาไม่แพง หรือใช้ไฟฉายแทน เพราะรุ่นใหม่ๆจะเป็นชนิดหลอดแอลอีดี ที่ไม่เกิดความร้อนและประหยัดไฟมากกว่าชนิดแบบหลอดไส้มาก ที่สำคัญปัจจุบันราคาไฟฉายชนิดนี้ไม่แพงอีกด้วย

2.5.2 ไม่รู้ข้อมูลข่าวสาร

- ทุกวันนี้เราทุกคนตกอยู่ในกระแสของข้อมูลข่าวสารทั้งทางโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ ไม่น่าแปลกใจถ้าอยู่ดีๆ ต้องถูกตัดขาดจากช่องทางการสื่อสารต่างๆ เราอาจจะรู้สึกเหมือนอยู่ไม่ได้ เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินไหว หรือน้ำท่วมก็ดี วิทยุเป็นช่องทางการสื่อสารที่พึ่งพาได้ เพราะสามารถจับคลื่นความถี่จากสถานีวิทยุที่อยู่ห่างไกลออกไปได้

⁴ ท่วมอยู่ได้: ใช้ชีวิตอย่างไรบนความเปลี่ยนแปลง ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ พิมพ์ครั้งแรก กันยายน 2555

- ข่าวสารจากปากต่อปากถึงเป็นช่องทางที่ดีที่สุด ถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงข่าวลือหรือข้อมูลเท็จ เพราะสุดท้ายแล้วข้อมูลข่าวสารทุกอย่างในสังคมมนุษย์ มักจะมีพื้นฐานทั้งสิ้น
- การเขียนโน้ตย่อทิ้งเอาไว้เมื่อไม่ได้อยู่กับบ้านหรือการอพยพ ต้องเขียนบอกเอาไว้ว่าจะไปอยู่ไหน โดยอาจเขียนไว้อย่างคร่าวๆว่า จะกลับมาวันที่เท่าไร หรืออาจจะปรึกษากันก่อนว่าถ้าเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินจะไปเจอกันยังงั้นไหน ตรงไหนคือจุดนัดพบ

2.5.3 ไม่มีน้ำ

- เราชินกับการเปิดน้ำใช้เมื่อไหร่ก็ได้ตามต้องการ การไม่มีน้ำในช่วงอุทกภัยนั้นเป็นน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค เพราะน้ำที่ไหลผ่านมาจากจนถึงบ้านเรานั้น ไม่รู้ได้เลยว่าผ่านกับสิ่งใดๆมาบ้าง ถึงจะรู้ก็ไม่ควรที่จะใช้สำหรับอุปโภคบริโภค ถ้าไม่ได้ผ่านการฆ่าเชื้อเสียก่อน สำหรับการเตรียมน้ำไว้ใช้ในยามฉุกเฉินปกติควรมีเตรียมไว้ให้พอสำหรับระยะเวลาสามวัน

- กรอกน้ำดื่มใส่ขวดสำรองไว้เสมอเพื่อยามจำเป็นต้องใช้ รองน้ำใส่ถังหรือโอ่ง อาจจะใช้สารส้มแกว่งเพื่อให้น้ำตกตะกอน ไว้ใช้สำหรับชำระล้างสิ่งต่างๆ เมื่อยามจำเป็นใช้ดื่มกินต้องนำน้ำไปต้มอย่างน้อยก่อนเสมอ

2.5.4 ไม่มีอาหาร

- เช่นเดียวกับน้ำ การมีอาหารสำรองไว้ให้พอสำหรับรับประทานสามวันเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเราไม่รู้ได้เลยว่าความช่วยเหลือจะเข้ามาถึงได้เมื่อไหร่ การเตรียมอาหารกระป๋อง ขนมปังกรอบ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ข้าวพร้อมหุง และของอื่นๆเช่น เต้าปิกนิกพร้อมแก๊สกระป๋อง ชุดทำครัวฉุกเฉิน ก็เป็นสิ่งที่มิได้ติดบ้านอุ่นใจและอึดท้องได้เสมอ

2.6 เรื่องพื้นฐานมาก่อนเสมอ ปัจจัย 4⁵

ตัวเลือกสำหรับใช้แก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ภายในบ้าน ที่เปลี่ยนจากเป็ยกเป็นแห้งได้ดีขึ้น ตั้งแต่ น้ำประปาปนเปื้อนหรือการใช้ส้วมฉุกเฉิน การเตรียมวิธีการเก็บผักผลไม้การใช้เสื้อผ้ากันน้ำ ตั้งแต่กางเกงและรองเท้าที่กันน้ำแต่ระบายอากาศแห้งเร็ว ไปจนถึงการใช้เครื่องมือสื่อสารยามฉุกเฉิน การสำรองแบตเตอรี่หรือใช้พลังงานแสงอาทิตย์ ทำให้เชื่อมต่อกับโลกภายนอกได้อีกครั้ง

⁵ ท่วมอยู่ได้: ใช้ชีวิตอย่างไรบนความเปลี่ยนแปลง ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ พิมพ์ครั้งแรก กันยายน 2555

ภาพที่ 2.1: ตัดบ้านไว้ไม่เสียหาย

2.6.1 วิธีการเก็บเพื่อถนอมอาหารและอาหารทางเลือกสำเร็จช่วงน้ำท่วม

ในยามที่ซื้ออาหารสำเร็จรูปเพราะผักผลไม้เก็บไว้ได้ไม่นาน อันที่จริงวิธีการเก็บสามารถทำได้แม้จะเป็นการเก็บนอกตู้เย็นเมื่อไม่มีไฟฟ้าใช้ เช่นการทำตู้เย็นจากกระถางดินเผา การเก็บในที่แห้ง การเก็บในโหลทราย การเก็บผลไม้บางอย่างให้ห่างกัน กระทั่งอาหารสำเร็จรูปยังเป็นทางเลือกที่ทุกคนใช้บริโภค จึงเกิดทางเลือกอาหารสำเร็จที่มีหลากหลาย

1. ตู้เย็นดินเผา เย็นได้ไม่ต้องใช้ไฟฟ้า_กระถางดินเผาใช้แค่ผักให้เย็นได้เช่นกัน โดยใช้กระถางดินเผาต่างขนาดสองใบซ้อนกัน ใส่ทรายระหว่างกระถางจนเต็ม เทน้ำลงไปในทรายจนชุ่ม และนำผ้าชุบน้ำปิดด้านบน ทรายเปียกจะช่วยรักษาความชื้นภายในกระถางให้คงที่ เมื่อน้ำระเหยออกจะทำให้อากาศหมุนเวียนภายใน อุณหภูมิในกระถางจะลดลงจึงเก็บผักผลไม้ได้นานขึ้น
2. เก็บมันฝรั่งในที่แห้งและมีมืด การเก็บมันฝรั่งในที่แห้งและมีมืด จะสามารถยืดอายุของมันฝรั่งได้ถึง 1 เดือน รวมทั้งป้องกันการสังเคราะห์แสงที่ทำให้มันฝรั่งเน่าเร็วขึ้น จากการงอกของตุ่มจะเป็นพิษต่อร่างกายเมื่อนำไปประกอบอาหาร
3. เก็บมะนาวในโหลทราย ผักที่ประกอบไปด้วยน้ำเป็นหลักอย่างมะนาว หากเก็บในโหลทรายที่พรมน้ำให้โหลชื้นแต่ไม่แฉะ จะคงความสดของมะนาวไว้ได้ถึง 14 วัน ความชื้นในทรายจะช่วยให้มะนาวคายน้ำน้อยลง ปริมาณน้ำในมะนาวจึงไม่หายไปทำให้มะนาวยังเขียวสดและคงความเปรี้ยวได้อย่างดี
4. ผลไม้บางชนิดไม่ควรไว้ใกล้กัน แอปเปิ้ลเป็นผลไม้ที่มีปริมาณการสังเคราะห์สารเอทิลีนสูง ซึ่งเป็นฮอร์โมนพืชที่เร่งให้เกิดการสุก การเก็บแอปเปิ้ลร่วมกับผลไม้อื่นๆ จะทำให้ผลไม้เหล่านั้นสุกเร็วขึ้น เช่น หากวางไว้ใกล้กล้วยก็กล้วยหอม กล้วยอาจสุกจนทั้งหวีก่อนเวลาทั้งที่อาจเก็บได้ถึง 7 วัน

5. เก็บผักผลไม้ในตู้เย็นได้นานขึ้นโดยอุณหภูมิต่ำได้ เนื้อพลาสติกของอุณหภูมิต่ำได้ จะมีรูพรุนที่มองไม่เห็นได้ด้วยตาเปล่า ช่วยให้แก๊สออกซิเจน คาร์บอนไดออกไซด์ และไอน้ำผ่านเข้าออกได้ในปริมาณที่พอเหมาะแก่การหายใจของผักผลไม้ ช่วยยืดอายุของผักผลไม้ที่เก็บในตู้เย็นที่อุณหภูมิ 5-7°C ได้นานขึ้น เช่น เก็บพริกหวานได้ 28 วัน

6. อาหารสำเร็จ รูปอาหารกระป๋องที่ต้องปรุงก่อนทาน กับข้าวสำเร็จรูปที่ผ่านกรรมวิธีสเตอริไรท์ ทำให้เก็บนอกตู้เย็นนานได้ถึง 1 ปี โดยไม่ใส่สารกันบูดและฉีกซองทานได้ตัวเล็กสำหรับผู้ประสพภัยที่ไม่มีน้ำไม่มีไฟฟ้าใช้ แทนข้าวกล่องบรรจุระหว่างทางการขนส่ง

ภาพที่ 2.2: วิธีการเก็บเพื่อถนอมอาหารและอาหารทางเลือกสำเร็จช่วงน้ำท่วม

2.6.2 เสื้อผ้าห้าน้ำ

การอยู่อาศัยในสภาวะน้ำท่วมคงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการเดินทางลุยน้ำ ซึ่งเสี่ยงต่ออันตรายที่มองไม่เห็น ไม่ว่าจะเป็นเชื้อโรคและเศษของมีคมต่างๆ เครื่องแต่งการสำหรับลุยน้ำจึงควรมีติดบ้านไว้ โดยปัจจุบันมีกางเกงพลาสติกและรองเท้าสำหรับเดินน้ำที่นำมาสวมใส่ลุยน้ำได้ นอกจากนี้ยังมีวัสดุอีกหลายชนิดที่มีคุณสมบัติการแก้ปัญหาการอยู่แบบเปียกๆ เช่น เสื้อผ้ากันน้ำใส่สบาย เสื้อผ้าแห้งเร็ว และเสื้อผ้าไร้กิ้นอับ

1. กางเกงแกวจากพลาสติกนิ่มคล้ายผ้า การใช้ฟิล์มพลาสติกชนิดพีวีซีนิ่มคล้ายผ้า บางแต่เหนียว มาผลิตเป็นกางเกงแกว สำหรับการเดินลุยน้ำป้องกันไม่ให้ร่างกายเปียกน้ำซึ่งเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรค การเชื่อมพลาสติกที่เสริมความคงทน

2. ไม่ใส่รองเท้าบูทยางก็เดินลุยน้ำได้ การใส่รองเท้าเป็นเรื่องสำคัญ ที่กระชับเท้าใส่เดินในน้ำได้เช่นกัน แทนรองเท้าบูทยางที่หลายคนซื้อมาว่าจะใส่ แต่กลับวางไว้ที่ชั้นวางรองเท้า ด้วย

เหตุผลที่ว่ารองเท้าบูตยางไม่แนบขา น้ำเข้ารองเท้าจนหนักเดินไม่ถนัด หรือเดินแล้วลื่น มีรองเท้าสำหรับกีฬาตกปลา ออกแบบมาให้ที่ต่องเดินในน้ำ ทำให้ทรงตัวได้ดี โดยเจาะรูรอบรองเท้าเพื่อระบายน้ำข้างด้านใน พื้นรองเท้าออกแบบมาให้

3. ผ่ากันน้ำได้ โดยการสร้างเกราะให้ผ้า การออกแบบผ่ากันน้ำโดยการประกบฟิล์มเคลือบผิวระหว่างผ้าสองชั้น ผลลัพธ์ที่ได้คือแม้ผ้าชั้นนอกจะกันน้ำได้ แต่สิ่งที่เหนือกว่าคือ ผ้าชั้นในระบายอากาศได้ เหมาะสำหรับผลิตเป็นเสื้อกันน้ำ

4. ผ่าทรายแมกซ์ เปียกแป็บเดียว ผ้าเส้นใยโพลีเอสเตอร์ชนิดที่ระเหยน้ำได้เร็ว และใช้สารเคลือบบนผิวผ้าสร้างคุณสมบัติไม่ชอบน้ำ ผลลัพธ์ที่ได้คือ เมื่อผ้าเปียก ผ้าจะดูดซึมน้ำได้เป็นบริเวณกว้างจึงมีพื้นที่สำหรับระเหยน้ำได้มากขึ้น จึงแห้งได้เร็วกว่าผ้าฝ้าย ไนลอน หรือโพลีเอสเตอร์ทั่วไปเมื่อตากในร่ม ผ่าดังกล่าวใช้ผลิตเป็นเสื้อผ้ากีฬา เสื้อชั้นใน หรือเสื้อผ้าทั่วไป

5. ผ้านาโนเฟรช ผ้าไร้กลิ้นอัป ด้วยเทคโนโลยีนาโนซิลเวอร์เคลือบบนผิวผ้าไนลอน ที่มีคุณสมบัติที่มีคุณสมบัติแห้งเร็ว และยืดหยุ่นสบาย ขณะที่อนุภาคเงินขนาดเล็กมีคุณสมบัติฆ่าเชื้อโรคที่ติดอยู่บนผ้า ยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียเพื่อป้องกันกลิ่นอัป โดยที่สารเคลือบไม่หลุดออกจากผิวผ้า ผ่าชนิดนี้นิยมใช้ในชุดกีฬาหรือชุดชั้นในที่ต้องเปียกแห้งอยู่เสมอ จึงเหมาะสำหรับอากาศร้อนและสภาวะเปียกชื้นที่ให้เกิดเหม็นอับ

ภาพที่ 2.3: เสื้อผ้ากันน้ำ เสื้อผ้ากันน้ำใส่สบาย เสื้อผ้าแห้งเร็ว และเสื้อผ้าไร้กลิ้นอัป

2.6.3 สื่อสารได้ยามฉุกเฉิน/ การขั้บถ่าย

วิธีการสื่อสารสำรองที่ใช้พลังงานจากแบตเตอรี่หรือพลังงานแสงอาทิตย์ ช่วยให้การติดต่อกับภายนอกเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว

1. โทรศัพท์มือถือฉุกเฉิน แบตเตอรี่เอเอ รุ่นเอนเนอร์จีเซออร์ อัลติเมต ลิเทียม แอล 91 สำหรับโทรศัพท์มือถือรุ่นสแปร์วัน สามารถเปิดสแตนด์บายได้ถึง 15 ปีและใช้คุยต่อเนื่องได้นานถึง 10 ชั่วโมง

2. ที่ชาร์จแบตเตอรี่พลังงานแสงอาทิตย์ แพลโซล่าเซลล์บนที่ชาร์จแบตเตอรี่พกพา จะเปลี่ยนพลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานไฟฟ้าไว้ในถ่านขนาดเอเอสสองก้อน โดยใช้เวลาชาร์จจากพลังงานแสงอาทิตย์จนเต็มประมาณ 15 ชั่วโมง และใช้เวลาชาร์จ 7 ชั่วโมงจากการต่อจากคอมพิวเตอร์หรือหม้อแปลงไฟฟ้า

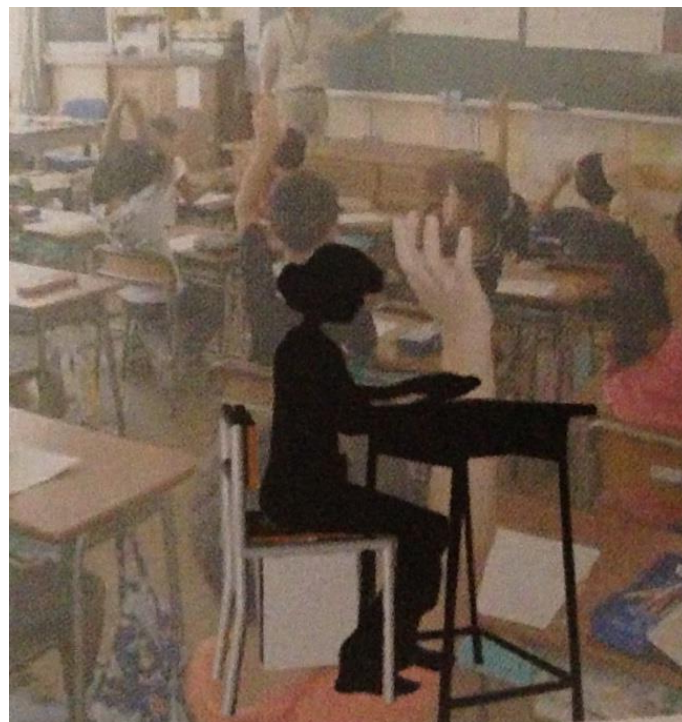

ภาพที่ 2.4: วิธีการสื่อสารสำรองที่ใช้พลังงานจากแบตเตอรี่หรือพลังงานแสงอาทิตย์

2.6.4 สุขจากเก้าอี้นักเรียน

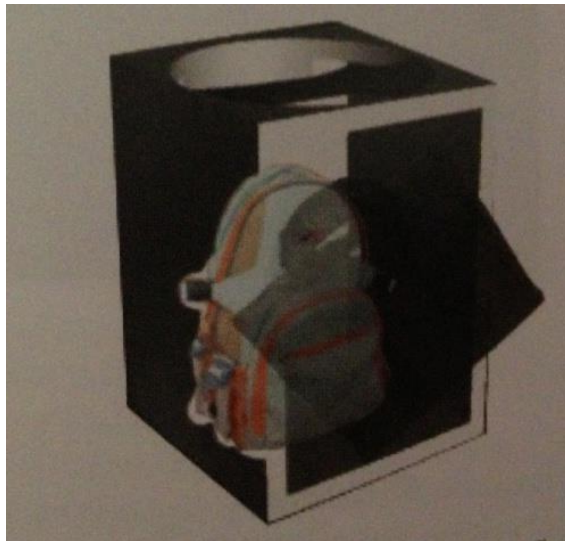
ภาพที่ 2.5 เก้าอี้นักเรียนดัดแปลงมาเป็นส้วม

ภาพที่ 2.6: แสดงตัวอย่างของเก้าอี้ดัดแปลงเป็นส้วม

ภาพที่ 2.7: แสดงตัวอย่างของเก้าอี้สุขา ขณะนำไปใช้จริง

ภาพที่ 2.8: แสดงโครงสร้างภายในของเก้าอี้สุขา

ภาพที่ 2.9: แสดงภาพตัดเฉียงของโครงสร้างเก้าอี้สุขา

- การใช้งานยามปกติ พื้นที่สำหรับเก็บของใช้อื่นๆ ได้
- ยามเกิดภัยพิบัติ โถส้วมอนามัย เมื่อเกิดภัยพิบัติ ใส่ถุงขยะครอบลงบนถังขยะแล้วยึดไว้ด้วยที่นั่งโถส้วม ซึ่งเก้าอี้ในโรงเรียนก็มีจำนวนมากเพียงพอกับคนในชุมชนได้

2.7 นวัตกรรมต่างประเทศหลายประเทศคิดค้นนวัตกรรมเพื่อรับมือกับภัยพิบัติประเภทต่างๆ ในหลากหลายรูปแบบที่น่าสนใจและประเทศไทยสามารถนำมาปรับใช้

เทคโนโลยีกันน้ำต่างประเทศFloodstop ในประเทศอังกฤษ เป็นแผงกันพลาสติกคล้ายตัวต่อเลโก้ นำมาประกอบเป็นแนวยาว ระหว่างรอยต่อแต่ละอันและด้านล่างจะมียางป้องกันไม่ให้น้ำซึมเข้าได้ ใช้วิธีการใส่น้ำด้านในเพื่อถ่วงน้ำหนักใช้งานได้สะดวก รวดเร็วไม่สกปรก เก็บรักษาง่ายมีขนาดความสูง 0.5เมตร และ 0.9 เมตร

ภาพที่ 2.10: แสดงการทำงานของคันกันน้ำ

Water Inflated Property Protectors (WIPP) Flood Barriers ของบริษัท Hydrological Solutions ประเทศสหรัฐอเมริกา รูปร่างคล้ายบอลลูกยาว ใช้วิธีการถ่วงน้ำหนัก โดยใส่น้ำเข้าไปในบอลลูก 3 องค์ประกอบหลักในการทำงานได้แก่ ฉนวนเหนือน้ำ ควรมีความสูงจากระดับผิวน้ำมากกว่าร้อยละ 25 เพื่อรองรับคลื่นที่อาจเกิดขึ้น อาทิ บอลลูกมีความสูง 1 เมตร จะสามารถกันน้ำได้ดีที่ระดับน้ำท่วมต่ำกว่า 75 เซนติเมตรแรงเสียดทานของพื้นผิว เป็นแรงระหว่างบอลลูกกับพื้นผิวสัมผัสเป็นแรงสำคัญที่ทำให้น้ำไม่สามารถรั่วด้านล่างได้ถ้าพื้นผิวสัมผัสไม่เรียบ อาจเพิ่มแรงดังกล่าวโดยมี Freeboard มากขึ้น ระบบแผ่นปะทะด้านใน เพื่อป้องกันแรงดันของน้ำ ด้านในบอลลูกแบ่งเป็น 2 ช่องตามยาว แต่ละช่องสามารถยุบหรือพองตัวได้โดยอิสระต่อกันเป็นการรักษาสมดุล ใช้งานได้ในบริเวณกว้าง ไม่จำเป็นต้องวางบนพื้นเรียบ บอลลูกมีความสูง 2.4 เมตรสามารถกันน้ำได้เป็นอย่างดีที่ระดับน้ำไม่เกิน 1.8 เมตร Geodesign Barriers

ภาพที่ 2.11: แสดงคันกันน้ำที่ใช้งานจริง

ค้ันก้ันน้้าของบริษัท Geodesignประเทศสวีเดน เป็นค้ันก้ันน้้าที่ได้รับความนิยมใช้กันแพร่หลายมากที่สุด หลักการสร้้าง และวิธีการทำงานไม่ซับซ้อน มีฐานรองรับเอียงอยู่ที่ 45 องศา หลังจากนั้นน้้าแผ่นอะลูมิเนียม หรือแผ่นพลาสติกแบบแข็ง มาตั้งบนฐานรองรับ และนำพลาสติกที่ก้ันน้้าได้มาคลุมอีกชั้นเพื่อป้องกันน้้าซึม สามารถเสริมความสูงได้สูงสุด 2.4 เมตรSOSAVE sandbag

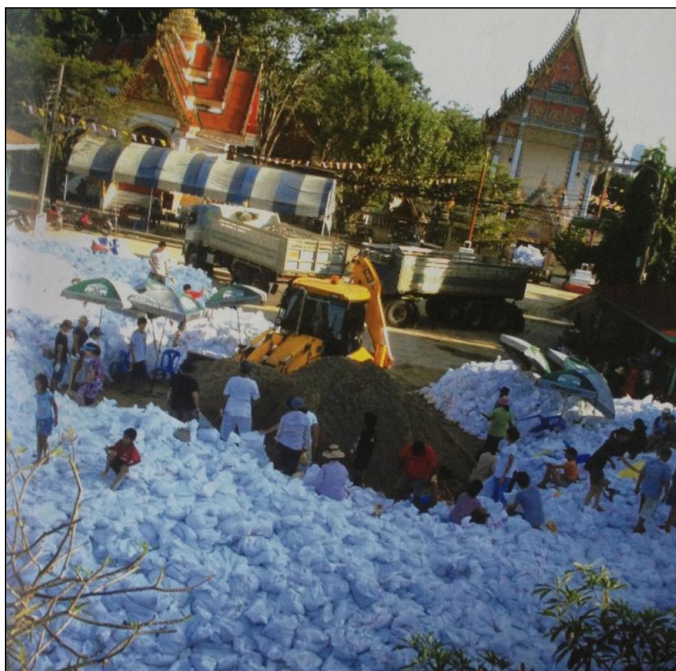
ภาพที่ 2.12: แสดงกระสอบทรายอัจฉริยะ

“กระสอบทรายอัจฉริยะ” ของประเทศจีน มีลักษณะคล้ายผ้ากระสอบธรรมดา น้ำหนักประมาณ 400 กรัม เมื่อนำมาใช้งาน ให้น้้าผ้ากระสอบใส่ไปในน้้าประมาณ3-5 นาที จากนั้นจะขยายตัว และมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นเป็น 15 กิโลกรัมใช้วัสดุพิเศษที่สามารถดูดซับน้้าเก็บไว้ จะพองตัวออกเมื่อทำปฏิกิริยากับน้้า ทำให้กระสอบทรายมีน้ำหนักเพิ่มขึ้น จนเหมือนกระสอบทรายทั่วไป และยังสามารถกลับคืนรูปเดิมได้โดยการทำให้แห้งภายใน 2-3 สัปดาห์

2.8 แนวคิดมีการวางแผนและเตรียมการตั้งศูนย์อพยพและวิธีอพยพในภาวะอุทกภัย

2.8.1 ชุมชนปากเกร็ด : รอดได้เพราะแผนก่อทรายและการกระจายข่าว

เมื่อครั้งก่อนเหตุการณ์อุทกภัย พ.ศ. 2554 เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เตรียมแผนรับน้้าท่วมที่ระบุชัดเจนว่า ต้องดูแลพื้นที่ริมแม่น้ำเป็นพิเศษ เนื่องจากมีพื้นที่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา ความยาวกว่า 10 กิโลเมตร เมื่อน้้าเริ่มมาในเดือนกันยายน เทศบาลได้ร่วมมือกับตัวแทนชุมชนทั้ง 63 ชุมชนและพระสงฆ์จากริมแม่น้ำ เช่น วัดช่องลม วัดบางพัง และวัดหงส์ทอง โดยเปลี่ยนพื้นที่วัดเป็นศูนย์กลางการทำกระสอบทรายและการรับน้้า ความใกล้ชิดระหว่างผู้คนในชุมชนและวัด สำเร็จเป็นแนวค้ัน กระสอบที่ช่วงปกป้องพื้นที่จากน้้า ระหว่างช่วงน้้าท่วม เทศบาลแจ้งสถานการณ์ผ่านเสียงตามสายและหน้าเฟซบุ๊กของเทศบาลอย่างต่อเนื่อง ชาวปากเกร็ดจึงสามารถร่วมรักษาพื้นที่เพราะรู้ทันสถานการณ์ว่าเขตใดต้องการความช่วยเหลือพื้นที่ของเทศบาลร้อยละ 97 จึงเป็นพื้นที่แห่งให้ผู้คนอยู่อาศัย และเป็นแหล่งซื้อหาเสบียงที่ศึกค้ก

ภาพที่ 2.13: ชุมชนปากเกร็ด : รอดได้เพราะแผนก่อทรายและการกระจายข่าว

2.8.2 ชุมชนมหาสวัสดิ์ : พร้อมยิ่งขึ้นจากการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้วิถีอยู่กับน้ำ

แม้เกษตรกรตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอศาลายา จังหวัดนครปฐม จะคุ้นชินกับการใช้ชีวิตอยู่กับน้ำแต่ก็ยังไม่วายเดือดร้อนเมื่อน้ำท่วม พ.ศ. 2554 กินเวลานานถึงสี่เดือน แต่ความเป็นเครือข่ายระหว่างชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมหาสวัสดิ์ ทำให้เกิดความช่วยเหลือภายในพื้นที่ทำให้ชุมชนมหาสวัสดิ์ผ่านสถานการณ์ยากลำบากช่วงน้ำท่วมมาได้ หลังน้ำลด ชุมชนมหาสวัสดิ์ร่วมต่อยอดทักษะการใช้ชีวิตกับหน่วยงานเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่

โดยเริ่มจากมหาวิทยาลัยมหิดล ลงพื้นที่พูดคุยถึงปัญหาและจัดกิจกรรม “สวัสดิ์...มหาสวัสดิ์” ขึ้นที่วัดสุวรรณาราม(มหาสวัสดิ์) กิจกรรมดังกล่าวเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อเพิ่มความสามารถการกินอยู่ช่วงน้ำท่วมระหว่างชุมชนและภาคส่วนจากมหาวิทยาลัยมหิดล เช่น สถาบันโภชนาการ สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน และหน่วยงานอื่นๆ เช่น โครงการสวนผักคนเมือง การแก้ปัญหาเบื้องต้นให้แก่ชาวคลองที่ไม่ต้องการอาหารกล่องสำเร็จ เพราะคุ้นชินกับการปลูกและการปรุงด้วยตนเอง มีทั้งการแจกเมล็ดพันธุ์ผักพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อปลูกทดแทนพืชผลที่จมน้ำและการสร้างแพผักลอยน้ำ

ความได้เปรียบจากความเป็นเครือข่ายในชุมชนจึงช่วยให้ชุมชนมหาสวัสดิ์พร้อมรับสถานการณ์น้ำได้ด้วยตนเอง

ภาพที่ 2.14: ชุมชนมหาสวัสดิ์ : พร้อมยิ่งขึ้นจากการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้วิถีอยู่กับน้ำ

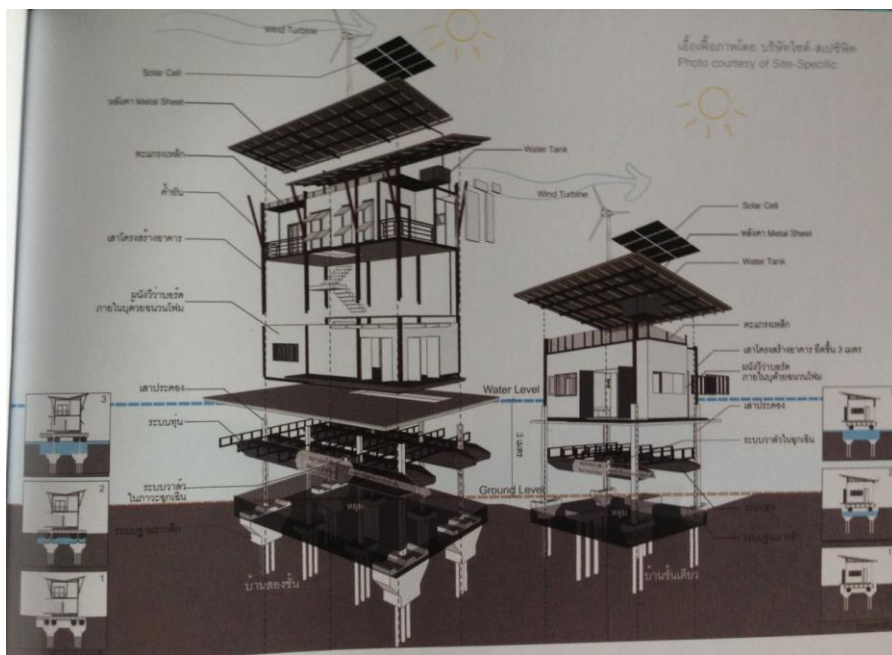
2.8.3 บ้านสะเทินน้ำสะเทินบก : ทางเลือกใหม่แห่งการอยู่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม

หนังสือภูมิปัญญาชาวบ้านสู่งานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น รองศาสตราจารย์ ม.ร.ว.พีระเดชจักรพันธ์ และคณาจารย์ บ้านบนแพที่ลอยขึ้นตามน้ำและกลับมาตั้งบนพื้นดินเมื่อน้ำลด คือแนวคิดบ้านสะเทินน้ำสะเทินบก ที่บริษัท ไซดัสเปซิฟิค นำมาประยุกต์กับวิถีชาวเมืองเพื่อแก้ปัญหาการอยู่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมและตอบสนองความเป็นอยู่ในพื้นที่ที่จำกัดเมื่อเมืองเจริญเติบโต โครงสร้างระบบทุ่นและเสาประคองที่ดันให้บ้านลอยขึ้นลงตามระดับน้ำถูกซ่อนไว้ภายในรูปลักษณะบ้านทั่วไป โครงดังกล่าวได้รับการพัฒนาเพื่อสร้างเป็นฐานสำหรับอาคารประเภทอื่นๆ เช่น ร้านค้าและศาลาประชาคม เพื่อสร้างชุมชนสะเทินน้ำสะเทินบกที่มีรูปแบบการอยู่อาศัยที่ตอบโจทย์ความเป็นอยู่ทั้งช่วงปกติและช่วงน้ำท่วม

กลไกเพื่อยกบ้านขึ้นลง

เมื่อน้ำท่วม ระบบทุ่นเหล็กเรียงสลับที่ได้บ้านจะดันบ้านให้ลอยเหนือน้ำและเป็นทางให้น้ำไหลผ่านได้ทุกทางเพื่อลดความโคลงเคลง ระบบเสาประคองในตัวบ้านจะช่วยให้บ้านลอยขึ้นลงตามระดับน้ำ ระบบสาธารณูปโภคสำรอง เช่น แผงเซลล์สุริยะ ระบบเก็บน้ำฝน และระบบบำบัดน้ำ

เสีย ถูกออกแบบเพื่อรองรับการอยู่อาศัยในพื้นที่น้ำท่วมเป็นเวลา 1 เดือน นอกจากนั้น บ้านยังได้รับการออกแบบให้ลดพัดเข้าออกได้สะดวก ซึ่งจะช่วยระบายอากาศและลดอุณหภูมิในกรณีไม่มีไฟฟ้าใช้

ภาพที่ 2.15: บ้านสะเทินน้ำสะเทินบก : ทางเลือกใหม่แห่งการอยู่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม

2.8.4 รอดคนเดียวก็คงไม่รอดในที่สุด

เมื่อความเกือกระหว่างเพื่อนบ้านคือความช่วยเหลือที่ยั่งยืนกว่าลุงยั้งชีพ บริษัท ไซต์-สเปซิฟิต จึงทดลองออกแบบผังชุมชนสะเทินน้ำสะเทินบก โดยให้บ้านอยู่กระจุกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5-10 ครอบครัว สมาชิกในชุมชนจึงไปมาหาสู่ระหว่างกันได้สะดวก และอยู่ไม่ห่างจากศูนย์กลางความของชุมชนที่ดัดแปลงเป็นศูนย์กลางความช่วยเหลือช่วงน้ำท่วม ชุมชนสะเทินน้ำสะเทินบกจึงสามารถเป็นทางเลือกที่ช่วยให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ช่วงน้ำท่วม

รากแห่งอดีตสู่ฐานแห่งอนาคต

ชาวชุมชนท่าขนอน อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มัดไม้ไผ่รวมกันให้เหมือนแพ สอดไว้ใต้บ้าน และผูกบ้านไว้กับเสาที่ปักบนดิน เพื่อปรับวิถีความเป็นอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะติดลุ่มน้ำให้สอดคล้องกับเหตุการณ์น้ำท่วมหลากทุกปี เมื่อน้ำหลาก มัดไม้ไผ่จะทำหน้าที่เหมือนท่อน พยุ่งให้บ้านลอยขึ้น และเสาที่ผูกไว้จะทำให้บ้านลอยขึ้นลงตามระดับน้ำที่ต่ำแหน่งเดิม

ภาพที่ 2.16: รากแห่งอดีตสู่ฐานแห่งอนาคตชาวมุสลิมท่าขนอน อำเภอศรีภูมิ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.8.5 บ้านไม่หนีน้ำ : ผู้ด้วยระดับควรทบทวนเพื่อออกข้อกำหนดท้องถิ่นให้ความสูงของบ้านชั้นเดียวสูงพอที่จะมีชั้นลอยได้

บริษัทแทนเดม อาร์คิเทคส์(2002) เปลี่ยนปัญหาน้ำท่วมที่ทำให้ไฟถูกตัดและน้ำจากท่อเอ่อล้นจนหลายบ้านร้อง “เอาไม่อยู่” เป็นบ้านไม่หนีน้ำที่อยู่ได้ทั้งช่วงปกติและช่วงน้ำท่วมโดยอาศัยการออกแบบให้มีระดับต่างกันเพื่อย้ายพื้นที่ใช้สอยขึ้นไปยังด้านบน รวมถึงงานระบบเพื่อให้สามารถใช้ไฟและห้องน้ำได้แม้ระดับน้ำจะสูงขึ้นพร้อมเพิ่มเครื่องปั่นไฟขนาดเล็กไว้บนชั้นสูงสุด ในขณะที่ชั้นล่างปล่อยโล่งเป็นพื้นที่เอนกประสงค์ ปลูกด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่ายเช่นหินขัด จึงสามารถปล่อยน้ำเพื่อลดแรงกดของน้ำด้านบนกรั่ว นอกจากนี้ห้องต่างยังออกแบบให้มีลักษณะยาวให้แดดส่องถึง เพื่อลดปัญหาเชื้อราจากความชื้นและให้อากาศถ่ายเทได้ดี ลักษณะบ้านยกสูงที่มองแล้วนึกถึงเรือนไทยของบรรพบุรุษนี้กลายเป็นสัญลักษณ์การออกแบบเพื่ออยู่กับธรรมชาติอย่างสมดุลที่ไม่เคยล้าสมัย

ภาพที่ 2.17: บ้านไม่เหนียว : ผู้ด้วยระดับ บริษัทแทนเดม อาร์คิเทคส์(2002)

2.9 แนวคิดโครงการมาตรการและที่อยู่เพื่อชุมชน⁶

2.9.1 มาตรการ ไม่ใช่สิ่งก่อสร้าง

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ โดยการขุดลอกปรับปรุงลำน้ำซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญในการแก้ไขปัญหา

ข้อดี : การขุดลอกสามารถดำเนินการได้ทันที ลงทุนน้อย เห็นผลได้ชัดเจน

ข้อเสีย : เป็นมาตรการที่ไม่ยั่งยืน ต้องทำการขุดลอกเป็นประจำทุก 2-3 ปี หรือหลังการเกิดน้ำหลาก

ข้อจำกัด : มักจะติดปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินและมีผลกระทบต่อระบบนิเวศ รวมทั้งอาจทำให้เกิดการกัดเซาะบริเวณใกล้เคียง

⁶ คู่มือรับสถานการณ์น้ำท่วม หน่วยวิจัยภัยพิบัติทางธรรมชาติ คณะวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, กันยายน 2554

2. การติดตั้งระบบเตือนภัย เป็นมาตรการมุ่งเน้นในการลดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน โดยนำเทคโนโลยีที่มีในปัจจุบันมาใช้ในการคาดการณ์/พยากรณ์น้ำท่วม เพื่อแจ้งเตือนภัยให้แก่ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยได้รับทราบล่วงหน้า สามารถอพยพและขนย้ายทรัพย์สินได้ทัน

ข้อดี : ค่าลงทุนไม่มาก เห็นผลเร็ว ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ข้อเสีย : หากชาวบ้านไม่เชื่อถือระบบเตือนภัย หรือไม่ได้ยินเสียงเตือนภัยจะไม่สามารถลดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้ นอกจากนี้ ยังไม่สามารถลดความเสียหายต่อทรัพย์สินที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้

ข้อจำกัด : ในพื้นที่ที่อยู่ต้นน้ำจะมีระยะเวลาเตือนภัยล่วงหน้าสั้น อาจทำให้อพยพหรือขนย้ายทรัพย์สินไม่ทัน นอกจากนี้ ต้องมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และชาวบ้านให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการใช้ประโยชน์ของระบบเตือนภัย รวมทั้งซ่อมแผนการอพยพต่อกรณีที่เกิดอุทกภัยรุนแรง

3. การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชน มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ

- เพื่อให้เกิดการรับรู้ในแนวทางการบรรเทาน้ำท่วม

- เพื่อให้ประชาชนได้ให้ข้อคิดเห็นต่อการพัฒนาพื้นที่ หรือก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในอนาคต และความจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ

- เพื่อสร้างความเข้าใจในปัญหาและความเต็มใจในการสนับสนุนด้านการเงินในขณะทำการให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้เกิดการสนับสนุนและลดแรงต่อต้านเมื่อมีความจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ได้

ข้อดี : ลงทุนน้อย มีความยั่งยืน มีผลระยะยาว

ข้อเสีย : ใช้ระยะเวลาดำเนินการนาน ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ข้อจำกัด : ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.9.2 มาตรการใช้สิ่งก่อสร้าง

1. การพัฒนาพื้นที่แก้มลิง เป็นการชะลอน้ำที่ไหลมาตามทางน้ำเข้าสู่พื้นที่ลุ่มน้ำท่วมถึงบริเวณริมน้ำ โดยอาศัยการจัดการเข้ามาช่วย เพื่อลดอัตราการไหลสูงสุดที่จะไหลเข้าสู่ชุมชน ส่วนใหญ่มักนำมาใช้ในพื้นที่ที่มีความลาดชันต่ำ

ข้อดี : ให้ผลเร็ว ลงทุนปานกลาง

ข้อเสีย : มีผลกระทบต่อพื้นที่ที่ใช้เป็นอ่างเก็บน้ำชั่วคราว

ข้อจำกัด : ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศ ซึ่งต้องการที่ราบลุ่มขนาดใหญ่สามารถเก็บกักน้ำได้มากพอสมควร

2. การทำคันป้องกันน้ำท่วม สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาในการจัดการทำคันป้องกันน้ำท่วมคือแนวคันปิดล้อมและระดับป้องกัน โดยที่แนวก่อสร้างคันปิดล้อมนั้นต้องมีความเป็นไปได้ และมีระดับป้องกันที่เหมาะสม ซึ่งในการศึกษาออกแบบคันป้องกันน้ำท่วมมักจะกำหนดไว้ที่ หรือระดับน้ำท่วมสูงสุดที่เคยเกิดขึ้น ซึ่งเป็นระดับค่อนข้างสูง ดังนั้นระดับของคันป้องกันน้ำท่วมจึงมีความสำคัญที่จะช่วยลดผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์ของประชาชนตลอดแนวคันป้องกันน้ำท่วม

ข้อดี : ให้ผลเร็ว เห็นผลชัดเจน

ข้อเสีย : ลงทุนค่อนข้างสูง และมีผลกระทบต่อครัวเรือนและกรรมสิทธิ์ที่ดินค่อนข้างมาก อาจทำให้ระดับน้ำด้านเหนือสูงขึ้นหรือท่วมบริเวณนอกคันมากขึ้นเนื่องจากหน้าตัดลำน้ำเล็กลง

ข้อจำกัด : ไม่เหมาะสมสำหรับชุมชนขนาดเล็กหรือชุมชนที่กระจายตัวตามยาว หรือชุมชนที่หนาแน่นไม่มากจะทำให้ค่าลงทุนของคันป้องกันน้ำท่วมต่อครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์สูงมาก และหากระดับน้ำที่ป้องกันอยู่สูงกว่าระดับพื้นเดิมมากจะทำให้โครงสร้างป้องกันอยู่สูงซึ่งจะบดบังทัศนียภาพ

3. การปรับปรุงระบบระบายน้ำ การออกแบบและก่อสร้างระบบระบายน้ำในเขตชุมชน โดยในการกำหนดแนวท่อระบายน้ำสายหลัก/สายรอง ขนาดและค่าระดับท้องท่อ และการออกแบบอาคารประกอบต่างๆ ทั้งบ่อพักและประตูน้ำไหลย้อน ล้วนมีความสำคัญ เพื่อให้สามารถดำเนินการและบำรุงรักษาระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีที่ใช้ระบบปิดล้อมพื้นที่ชุมชนจำเป็นต้องมีระบบสูบน้ำเสริม โดยใช้สถานีสูบน้ำและเครื่องสูบน้ำเป็นแห่งๆ

ข้อดี : ให้ผลเร็ว ชัดเจน ค่าลงทุนปานกลาง ผลกระทบค่อนข้างต่ำ

ข้อเสีย : มีผลกระทบต่ออารมณ์คน การสัญจร และการระบายน้ำขณะก่อสร้าง

ข้อจำกัด : ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรรคพล ไตรจิตต์, “การรับมือป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษาชุมชนเขตเทศบาลเมืองท่าโขลง อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.)

จากการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนในพื้นที่ภัยพิบัติเริ่มมีความเข้าใจต่อสภาพปัญหาและวิธีการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 2) เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง 3) เกิดความเข้มแข็งภายในชุมชนในการป้องกันและวางแผนโดยชุมชนเป็นฐาน ซึ่งมีข้อเสนอแนะว่า สถาบันการศึกษาควรมีบทบาทในการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ของตน ทั้งด้านความรู้ หรือการประสานงาน และทางชุมชนเองควรมีการฝึกซ้อมแผนและให้ความสำคัญต่อการจัดเตรียมแผนรับมืออยู่เป็นประจำทุกปี

วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ 2 ชุมชนที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านกายภาพและสังคม โดยวิธีการศึกษาผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละชุมชนในการแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางหรือปัญหาต่างๆ แล้วจึงนำมาสู่การระดมความคิดเห็นผ่านเครื่องมือต่างๆ ซึ่งสนับสนุนการส่งเสริมการป้องกันภัยพิบัติน้ำท่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อความมีประสิทธิภาพของข้อมูลและความเหมาะสมต่อการใช้งานจริงของชุมชนนั้นอย่างยั่งยืน

โครงการวิจัยความเชื่อมั่นและความต้องการที่อยู่อาศัยบ้านจัดสรรในเขตน้ำท่วม (ระยะที่ 1) เป็นโครงการวิจัยที่ภาควิชาเคหะการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ร่วมมือกับธนาคารเกียรตินาคิน จัดดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับอุทกภัยในปี 2554 โดยได้ผลสรุปดังนี้

มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำคู่มือตรวจสอบบ้านสำหรับผู้ซื้อบ้านในเขตเสี่ยงภัยน้ำท่วมและเพื่อจัดทำคู่มือตรวจสอบระบบป้องกันของหมู่บ้าน สำหรับผู้ประกอบการในเขตเสี่ยงภัยน้ำท่วม โดยสำรวจความต้องการและความคิดเห็นที่มีต่อระบบป้องกันน้ำท่วมแต่ละหัวข้อ ว่ามีลำดับความสำคัญเป็นเช่นไร เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแบบก่อสร้าง ซึ่งเป็นงานวิจัยในระยะที่ 2 ต่อไป ทั้งนี้ได้ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้บริโภคอสังหาริมทรัพย์ในเขตเสี่ยงภัยน้ำท่วมทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้อยู่อาศัยเดิม กลุ่มผู้อยู่อาศัยใหม่ และผู้ซื้อรายใหม่ที่จะซื้อบ้านเสี่ยงน้ำท่วม ใน 4 ทำเล ได้แก่ บางบัวทอง เพชรเกษม รังสิต/ลำลูกกา และ กรุงเทพมหานครตอนเหนือ และนำผลการสำรวจไปหาข้อสรุปร่วมกับผู้ประกอบการ เพื่อจัดเตรียมระบบที่เหมาะสมต่อไป ทำเลน้ำท่วมที่คนให้ความสำคัญ

สนใจ คือ เลือกพื้นที่กรุงเทพมหานครเหนือ(วัชรพล,สายไหม,รามอินทรา,แจ้งวัฒนะ) คิดเป็น ร้อยละ 32 รองลงมาคือ บางบัวทอง,รัตนานิเบศร์ คิดเป็นร้อยละ 19

3. ส่วนใหญ่ไม่มั่นใจในนโยบายการป้องกันน้ำท่วมในอนาคตของภาครัฐคิดเป็นร้อยละ 76 และ ร้อยละ 70 เชื่อว่าน้ำจะท่วมอีกในปี 2555

4. ผลสำรวจผู้ประกอบการ จากความเห็นในเรื่องมาตรฐานการป้องกันน้ำท่วมที่ได้สอบถามผู้ประกอบการทั้งสามส่วนแล้วนั้น ทางคณะผู้วิจัยได้นำเอาผลสำรวจ ไปถามความคิดเห็น รวมถึงการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในโครงการบ้านจัดสรรในเขตน้ำท่วม เพื่อทราบถึงการเตรียมการในช่วงน้ำท่วมของแต่ละโครงการ อันจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติในโครงการบ้านจัดสรรต่างๆ ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมต่อไป

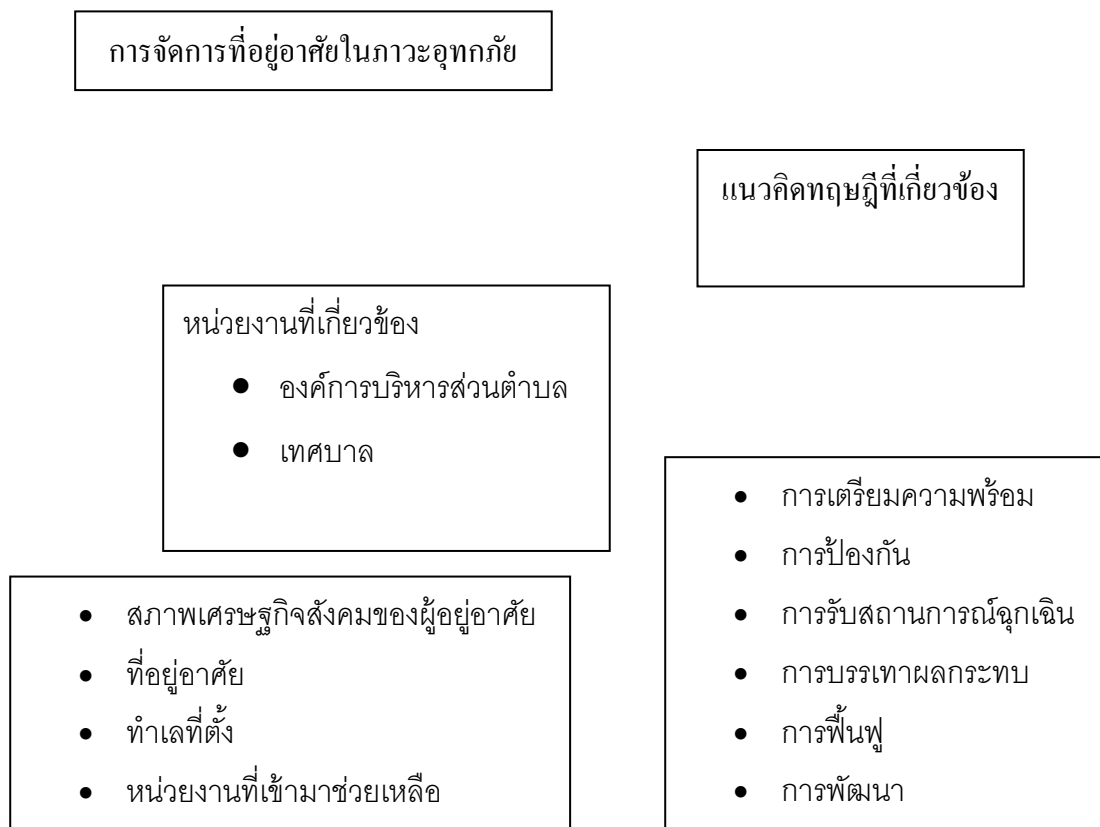
โดยมีผลการศึกษาโครงการจัดสรร 14 โครงการ สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เรื่องการเตรียมการเรื่องงบประมาณ ข้อคิดเห็น เกี่ยวกับมาตรฐานกายภาพของโครงการ และ ข้อคิดเห็นเรื่องมาตรฐานตัวบ้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

การเตรียมการเรื่องงบประมาณสำหรับป้องกันน้ำท่วมของโครงการที่น้ำท่วมน้อย (ระดับไม่เข้าตัวบ้าน) ก็จะมีค่าใช้จ่ายไม่เกิน 400,000 บาท โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องการฝังระวาง การเตรียมเครื่องสูบน้ำ กระสอบทราย (แต่ไม่ได้ใช้) การเตรียมถุงยังชีพ ส่วนโครงการที่น้ำท่วมสูงก็จะมีทั้งในส่วนค่าใช้จ่าย ในการป้องกันและดำเนินการช่วงน้ำท่วม มีตั้งแต่ 400,000 บาท ไปจนถึง 3,700,000 บาท และในโครงการที่น้ำท่วมสูงนี้ ก็มีค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมความเสียหายที่เกิดจากน้ำท่วม ทั้งในส่วนตัวบ้านที่รื้อขายและซ่อมแซมสาธารณูปโภคส่วนกลาง โดยมีค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ 1,000,000 – 6,000,000 บาท

5. การออกแบบคู่มือตรวจสอบระบบป้องกันของหมู่บ้าน สำหรับผู้ประกอบการนั้น จะพิจารณาจากผลวิจัย เรื่องความต้องการในระบบป้องกันของผู้บริโภคทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งเมื่อพิจารณาเทียบกับความเห็นของผู้ประกอบการแล้วนั้น สามารถจัดกลุ่มระดับความสำคัญออกเป็น 3 กลุ่ม คือ มากที่สุด มาก และปานกลาง ซึ่งในหัวข้อที่ทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการ เห็นตรงกันว่าสำคัญมากหรือสำคัญมากที่สุด ก็ให้นำหัวข้อนั้นไปสู่ แบบประเมินการตรวจสอบแบบไม่มีเงื่อนไข ส่วนหัวข้อที่เห็นไม่ตรงกัน หรือมีความสำคัญปานกลาง ก็ให้นำหัวข้อนั้นไปสู่แบบประเมินผลแบบมีเงื่อนไข เช่น ในเขตที่น้ำไม่ท่วมสูง ก็อาจจะไม่จำเป็นต้องปรับปรุงบางระบบ เช่น แยกหม้อแปลงไฟฟ้าส่วนกลาง โดยทั้งนี้ให้ขึ้นกับระบบการประเมินผลของผู้ตรวจสอบต่อไป

2.11 กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้ออกแบบกรอบแนวคิดดังนี้

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย พบว่า การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยมีอยู่ 3 ระยะเวลา คือ ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาจะมีวิธีการจัดการที่แตกต่างกัน โดยก่อนเกิดเหตุต้องมีการเตรียมความพร้อมและการป้องกันที่อยู่อาศัย ระหว่างเกิดเหตุต้องมีการรับสถานการณ์ฉุกเฉินและการบรรเทาผลกระทบ หลังเกิดเหตุมีการฟื้นฟูและพัฒนา โดยการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยจะมีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อยู่อาศัยในโครงการ การเคหะแห่งชาติและโครงการหมู่บ้านจัดสรรในโครงการ ผู้บริหารจัดการแทนในชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบลในโครงการ โดยการศึกษาจะศึกษาทั้งเรื่องการอยู่อาศัยและที่อยู่อาศัยควบคู่กันไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย โดยจากสถานการณ์อุทกภัยในปี 2554 มีความรุนแรงสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศ อย่างมหาศาล โดยเฉพาะในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นศูนย์กลางด้านเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ที่สำคัญของภาคกลาง ในลำดับต้นของประเทศ ซึ่งประเด็นสำคัญที่จะมาวิจัยจะมุ่งไปศึกษาในเรื่องแนวคิด ทฤษฎีต่าง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อยในเขตที่ประสบปัญหาอุทกภัย และนำแนวคิดทฤษฎีเหล่านี้นำมาสู่การสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเสนอแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหามหาอุทกภัยได้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการลดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตพื้นที่ของโครงการที่ได้ทำการวิจัย

3.1 ขั้นตอนในการศึกษา

- **ศึกษาข้อมูลด้านทฤษฎี**

จากเอกสาร/ข้อมูล – ของผู้อยู่อาศัยภายในอาคาร, กฎระเบียบ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร หนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ ที่เกี่ยวข้อง

จากงานวิจัย/ทฤษฎี – ศึกษางานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ที่มีเนื้อหาของงานวิจัยใกล้เคียงทำการศึกษาวิจัย

จากเอกสารทางราชการ – ผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

- **ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ**

ได้จากการสำรวจ สังเกต การสัมภาษณ์ รายละเอียดด้านกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ แนวความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัย และผู้นำชุมชน เกี่ยวกับทัศนคติ

การสำรวจ – โดยการลงสำรวจภาคสนาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป เช่น การเข้าถึงทางคมนาคม คั่นกันน้ำที่จะทำการก่อสร้างในรูปแบบต่างๆ ต่อสภาพแวดล้อม, ชุมชน, ภูมิทัศน์, สังคม ฯลฯ ระบบสาธารณูปโภคสภาพที่อยู่อาศัยและลักษณะครัวเรือนแต่ละครัวเรือนที่มีความแตกต่างกันของที่พักตัวอาคาร หลังอุทกภัย

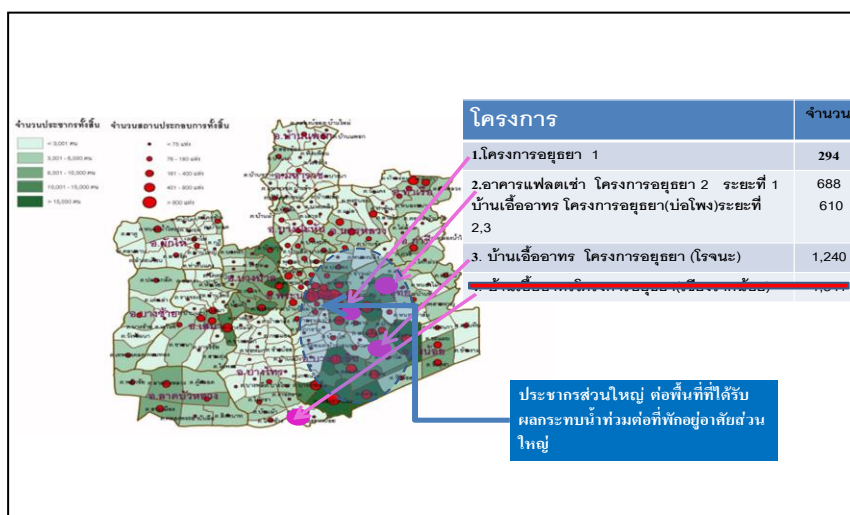
การสังเกต – โดยการถ่ายรูป ในส่วนต่างๆ ในที่อยู่อาศัยและพฤติกรรมการณ์ของผู้พักอาศัย
 การการสัมภาษณ์ – การสัมภาษณ์งานแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อมูลก่อนเหตุ
 อุทกภัย ระหว่างอุทกภัยและหลังอุทกภัยโดยเป็นตัวแทนของกลุ่ม ผู้อยู่อาศัย คณะกรรมการ
 บริหารชุมชน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ทำงานในระหว่างเกิดภาวะอุทกภัยและหน่วยงานที่
 เกี่ยวข้องในพื้นที่

3.2 เกณฑ์คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและขอบเขตการวิจัย

ที่อยู่อาศัยในอยุธยาที่ได้รับผลกระทบมีหลายประเภท แต่ที่น่าสนใจคือ โครงการที่อยู่
 อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย เพราะนอกจากจะอยู่กันอย่างหนาแน่นแล้ว ยังขาดกำลังทรัพย์ในการ
 จัดการที่อยู่อาศัยระหว่างน้ำท่วมมากกว่าประชากรกลุ่มอื่น โดยหลักจะมุ่งที่โครงการของ(ภาครัฐ)
 ที่เป็นโครงการการเคหะแล้วนำไปเทียบเคียงโครงการจัดสรร (ภาคเอกชน)เพื่อศึกษาแนวทางการ
 บริหารจัดการที่พักอาศัย

- เป็นโครงการหมู่บ้านจัดสรรเอกชนที่มีสภาพใกล้เคียงกันกับโครงการการเคหะ
- เป็นโครงการแนวราบ ที่มีความคล้ายคลึงในเรื่อง ลักษณะที่พัก ประเภทที่พัก
- เป็นโครงการที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วมปี 2554 เคยประสบปัญหาน้ำท่วม
 ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พัที่อยู่อาศัยเขต อ.พระนครศรีอยุธยา

และอำเภอใกล้เคียงโครงการการเคหะ (ภาครัฐ) ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ 3.2: ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พัที่อยู่อาศัยเขต อ.พระนครศรีอยุธยา และอำเภอใกล้เคียง

โครงการการเคหะ (ภาครัฐ) ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ที่มา: ศูนย์ราชการศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขต อ.พระนครศรีอยุธยา และอำเภอใกล้เคียงโครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ตำแหน่งที่ตั้ง	โครงการ	ลักษณะที่อยู่อาศัย	ระดับน้ำท่วม (cm.)	น้ำท่วม/ครั้ง
ไผ่ลิง	กิตติลาวัลย์ (ข้างแขวง)	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	-50	2
	ศรีกรุง วิลล่า	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น, บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	2
	จรีวรรณ วิลล่า	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	2
	สุนทร วิลล่า	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	~100	2
คลองสวนพลู	दानชัยวิจิต วิลล่า	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	2
	คลองสวนพลู วิลล่า	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น, บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	2
	ดงทอง วิลล่า	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	-50	2
	พรพิศ	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	-50	1
	เพชร เพลส	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	-50	1
	รัทธยา	บ้านเดี่ยวชั้นเดียว, บ้านเดี่ยว 2 ชั้น, ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	-50	1
	กรุงศรี ซิตตี้	อาคารพาณิชย์, ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	-50	1
หันตรา	นนท์พิชา	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	2
	หันตรา วิลล่า	ทาวเฮาส์ชั้นเดียว, ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	~150	4
	จอย เพลส	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	-20	1
	ราชพฤกษ์	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	-50	1
บ้านเกาะ	ฟาวเวอร์ วิล	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	~100	2
	มาลีวัลย์	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	2

อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขต อ.บางปะอิน และอำเภอใกล้เคียงโครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำแหน่งที่ตั้ง	โครงการ	ลักษณะที่อยู่อาศัย	ระดับน้ำท่วม (cm.)	น้ำท่วม/ครั้ง
บ้านกรด	เดอะ ซิตตี้ โฮม	บ้านเดี่ยวชั้นเดียวบ้านเดี่ยว 2 ชั้น	-50	1
	กิตติลาวัลย์ 3	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น, ทาวเฮาส์ชั้นเดียว	~80	2
	สุพิชชา การ์ดเด้น	บ้านเดี่ยวชั้นเดียว, บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	1
	เรือนแก้ว วิลล่า	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	2
	ไทยรักไทย	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น, บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~50	1
สามเรือน	สินธวิธานี	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น, บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	1
คู้งลาน	สมายแลนด์	บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	~100	1

ที่มา: ผู้วิจัย

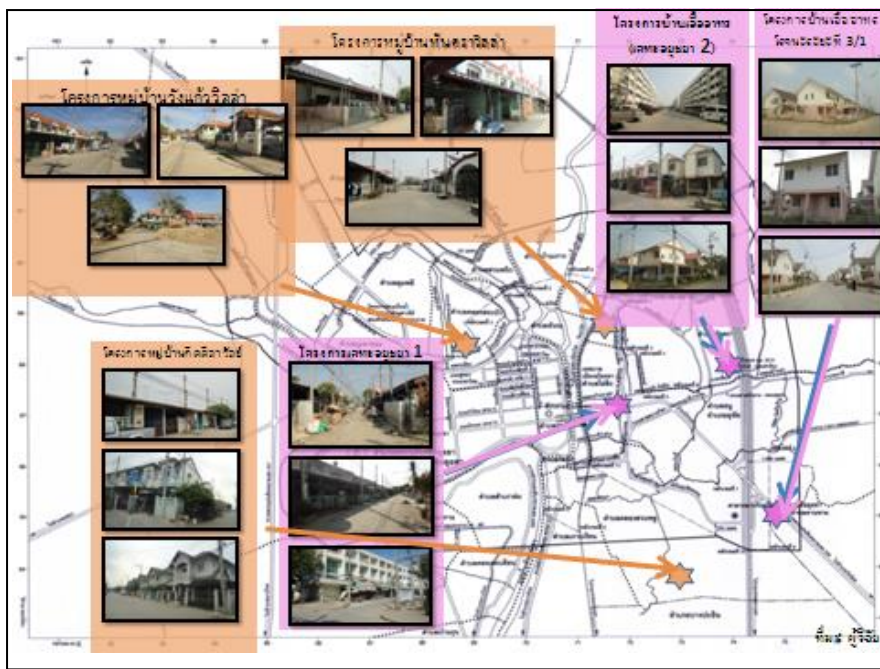
อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขต อ.อุทัย โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

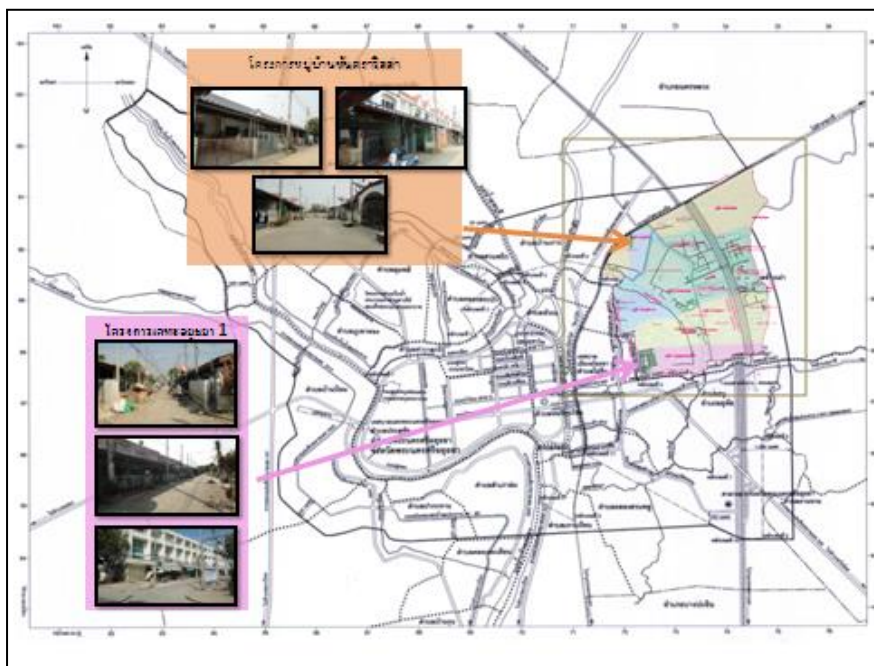
ตำแหน่งที่ตั้ง	โครงการ	ลักษณะที่อยู่อาศัย	ระดับน้ำท่วม (cm.)	น้ำท่วม/ครั้ง
ธนู	มิตรเจริญ	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	-70	2
	กิตติลาวัลย์ 2	ทาวเฮาส์ชั้นเดียว, ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	-50	2
	ถนนอม วิลล่า	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	-70	2
คานหาม	สุพิชชา วิลล่า	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น, อาคารพาณิชย์	-50	2
	มนต์ตรี วิลล่า	ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	-50	2

โครงการ	•ตำแหน่งเขตพื้นที่ •ห่างจากตัวเมือง	•ลักษณะที่พัก	•ระดับน้ำท่วมสูง	•ผลกระทบ น้ำท่วม
1.โครงการเคหะ 1	อำเภอเมืองต.หันตรา ประมาณ 2 กม.	•บ้านแถวชั้นเดียว •บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	ประมาณ 120 เซนติเมตร	4 ครั้ง
2.โครงการบ้านอ้ออาทร 2	อำเภออุทัย ต.บ่อโพง ประมาณ 5 กม.	•อาคารแปลตสูง 5 ชั้น •บ้านแฝดชั้นเดียว •บ้านแฝด 2 ชั้น	ประมาณ 10 เซนติเมตร (ทางเข้าโครงการ)	ไม่เคยท่วม
3.โครงการบ้านอ้ออาทร โรจนะ	อำเภออุทัย ต.บ้านสร้าง ประมาณ 20 กม.	•บ้านแฝด 2 ชั้น •บ้านเดี่ยว 2 ชั้น •บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	ประมาณ 30 เซนติเมตร	1 ครั้ง
1. หมู่บ้านวังแก้ววิลล่า	อำเภอเมือง ต.ท่าเสาสุกรี ประมาณ 1.5 กม.	•ทาวเฮาส์ 2 ชั้น •บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	ประมาณ 150 เซนติเมตร	2 ครั้ง
2. หมู่บ้านหันตราวิลล่า	อำเภอเมือง ต.หันตรา ประมาณ 5 กม.	•ทาวเฮาส์ชั้นเดียว •ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	ประมาณ 120 เซนติเมตร	4 ครั้ง
3. หมู่บ้านกิตติลาวัลย์	อำเภอบางปะอิน ต. บ้านกรวดประมาณ 7 กม.	•ทาวเฮาส์ชั้นเดียว, •ทาวเฮาส์ 2 ชั้น	ประมาณ 80 เซนติเมตร	2 ครั้ง

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 3.3: ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขตโครงการการเคหะ (ภาครัฐ 3 โครงการ) และ โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน 3 โครงการ) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผนที่: ประชากรส่วนใหญ่ ต่อพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบน้ำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขตโครงการการเคหะ (ภาครัฐ) และ โครงการจัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2.1 ขอบเขตการวิจัย

- ขอบเขตด้านพื้นที่
 - โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1
 - โครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า
- ขอบเขตด้านเวลา

ศึกษาโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า ที่ประสบภาวะอุทกภัย พ.ศ.2554
- ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการจัดการที่อยู่อาศัยจากสภาวะอุทกภัย ของ คริวเรือนผู้อยู่อาศัย ชุมชน คณะกรรมการชุมชน การเคหะอยุธยา 1 และ โครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า ตำบลหันตรา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ช่วงเวลา	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม		
		การอยู่อาศัย	ที่อยู่อาศัย	ความช่วยเหลือ
ก่อนอุทกภัย	การเตรียมการจัดการป้องกัน	-การอยู่อาศัย -การ รับประทาน อาหาร	-กายภาพ อาคาร -ทำเลที่ตั้ง -กายภาพ	-ภายในครัวเรือน -ภายในชุมชน
	ป้องกัน			
ระหว่างอุทกภัย	การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน	-การขับถ่าย	ชุมชน	-องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น
	การบรรเทาผลกระทบ			
หลังอุทกภัย	การฟื้นฟูบูรณะ	-การนอน	-ประเภทที่ อยู่อาศัย	
	การพัฒนา	-อาชีพ -รายได้		

3.2.3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจะใช้การกำหนดเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่างเป็นร้อยละ ซึ่งในระดับประชากร 100 – 1,000 คน จะมีขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 15 – 30 ของประชากรทั้งหมด¹ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

ประชากร	วิธีการศึกษา		จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้อยู่อาศัย	เคหะชุมชน อยุธยา 1	-การ สัมภาษณ์ แบบมี โครงสร้าง	294 ครั้วเรือน	น่าจะประมาณไม่น้อยกว่า ร้อย ละ 20 คือ ประมาณ 60 ครั้วเรือน
	หัตถวิลา	-สังเกต -ภาพถ่าย	72 ครั้วเรือน	เมื่อไม่ถึง100 ต้องมีสัดส่วน มากกว่า คือน่าจะประมาณไม่ น้อยกว่าร้อยละ50ของครั้วเรือน หรือ25 ครั้วเรือน
องค์กร ชุมชน	เคหะชุมชน อยุธยา 1	สัมภาษณ์		ผู้นำชุมชน 2 ราย
	หัตถวิลา			ผู้นำชุมชน 2 ราย
อปท.	อบต.	สัมภาษณ์		ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการ 3 ท่าน
	อบจ.			ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติการ 3 ท่าน

ตารางที่ 3.4: ประชากรกลุ่มตัวอย่างนำท่วมต่อที่พักอยู่อาศัยเขตโครงการเคหะ (ภาครัฐ) และ โครงการ
จัดสรร (ภาคเอกชน) ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

¹ ยุวดี ศิริ, 2554 เอกสารประกอบการเรียนการสอน วิชา 2506 604 วิธีวิทยาวิจัยด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัยอสังหาริมทรัพย์. คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 การวิเคราะห์ผลและสรุปผล

โดยการอาศัยวิธีการทางสถิติและการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 โครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า

ประเภท แหล่งข้อมูล	วิเคราะห์	ข้อเสนอแนะ
ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้อยู่อาศัยรวม 90 ตัวอย่าง	-การวิเคราะห์ทางสถิติ -การวิเคราะห์เนื้อหา -การวิเคราะห์จาก	1.วิธีการจัดการด้านที่อยู่อาศัยค่าใช้จ่าย/ทรัพยากรที่ใช้ 2.ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการที่อยู่ 3.ข้อเสนอแนะในการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 10 อย่าง	ภาพถ่าย -การวิเคราะห์เนื้อหา	
ข้อมูลจากการสำรวจ		
ข้อมูลจากเอกสาร		

ที่มา: ผู้วิจัย

3.4 ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

	มิ.ย. 55	ก.ค. 55	ส.ค. 55	ก.ย. 55	ต.ค. 55	พ.ย. 55	ธ.ค. 55	ม.ค. 56	ก.พ. 56	มี.ค. 56	เม.ย. 56
1. นำเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์											
2. ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานและงานวิจัย											
3. สรุปและวิเคราะห์แนวคิดละทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง											
4. ออกแบบสอบถามและ Pre test											
5. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร											
6. วิเคราะห์ข้อมูล											
7. สรุปผลงานวิจัยและจัดทำรูปเล่ม											
8. นำเสนอบทความวิจัย											

ที่มา: ผู้วิจัย

3.5 ขั้นตอนในการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการศึกษา เป็น 5 ส่วนดังนี้

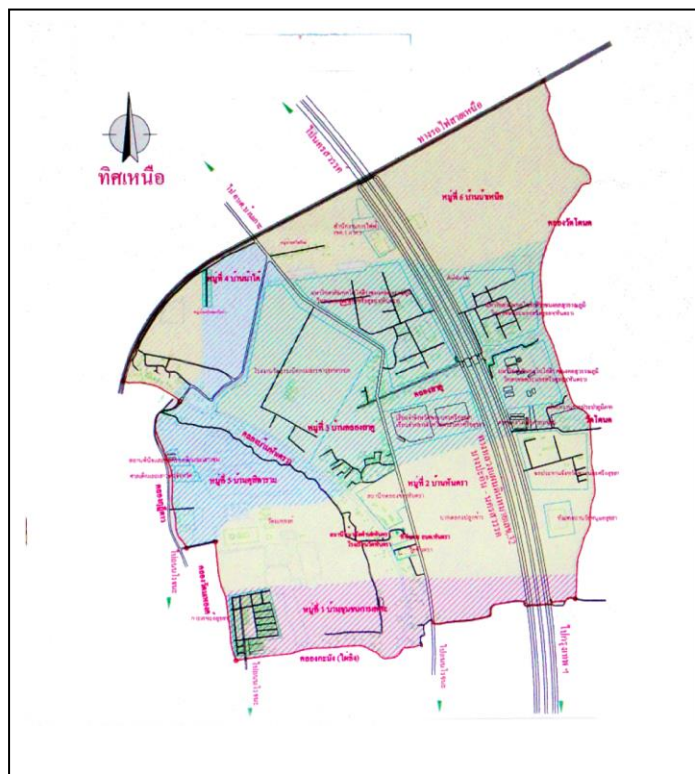
	วัตถุประสงค์	หัวข้อการศึกษา	กลุ่มที่ศึกษา	วิธีวิจัย
การ จัดการ ที่อยู่ อาศัยใน ภาวะ อุทกภัย	1.เพื่อศึกษา สถานภาพทาง สังคม เศรษฐกิจ ของครัวเรือนผู้อยู่ อาศัย	สภาพที่อยู่อาศัย สภาพครัวเรือน สภาพการอยู่อาศัย	ผู้อยู่อาศัย คณะกรรมการ ชุมชน	ข้อมูลปฐมภูมิ <u>การสำรวจ</u> – โดยการลงสำรวจ ภาคสนาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ทั่วไป <u>การสังเกต</u> – โดยการถ่ายรูป หรือ รูปถ่ายในอดีตของผู้อยู่อาศัย
	2.เพื่อศึกษาสภาพ ที่อยู่อาศัย ก่อน การ ระหว่าง หลัง อุทกภัยในโครงการ	การอยู่อาศัย การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การพักผ่อน การเดินทาง อาชีพ รายได้ รายจ่าย การจัดการที่อยู่		องค์การ บริหาร ส่วน ท้องถิ่น
	3.เพื่อศึกษา ปัญหาการจัดการที่ อยู่อาศัยในภาวะ อุทกภัยในโครงการ	ศึกษาข้อดีข้อเสียของ การปรับปรุงที่อยู่อาศัย ในรูปแบบต่าง ๆ		วิเคราะห์ข้อมูลด้านปฐมภูมิและ ข้อมูลทุติยภูมิ
	4.เพื่อเสนอแนะ แนวทางการจัดการ ที่อยู่อาศัยในภาวะ อุทกภัย ใน โครงการ	ศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ อยู่อาศัยคณะกรรมการ ชุมชน เพื่อหาแนวทางที่ ดีที่สุด		วิเคราะห์ข้อมูลด้านปฐมภูมิและ ข้อมูลทุติยภูมิ สัมภาษณ์

1. การกำหนดตัวแปรศึกษาข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิเพื่อเลือกพื้นที่ในการศึกษา
2. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี ต่างๆ เพื่อสรุปปัญหาการวิจัย ตั้งคำถามทางการวิจัย
3. การออกแบบเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยที่เหมาะสม เพราะการศึกษาโครงการเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจำเป็นต้องออกแบบเครื่องมือที่เหมาะสมที่สุดในการเก็บข้อมูลการวิจัย เพื่อให้มีความเหมาะสมต่อ การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล
4. การรวบรวมข้อมูลงานวิจัย โดยใช้เครื่องมือเพื่อหาข้อมูล

บทที่ 4 การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย

4.1 ลักษณะทางกายภาพในเขตพื้นที่วิจัย

4.1.1 สภาพทั่วไปของตำบลหันตรา

แผนที่ 4.1: ตำบลหันตราพื้นที่เขตวิจัย

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

สภาพทั่วไปของตำบล : เป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองหันตรารับน้ำจากแม่น้ำป่าสัก

อาณาเขตตำบล : ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลข้าวเม่า อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

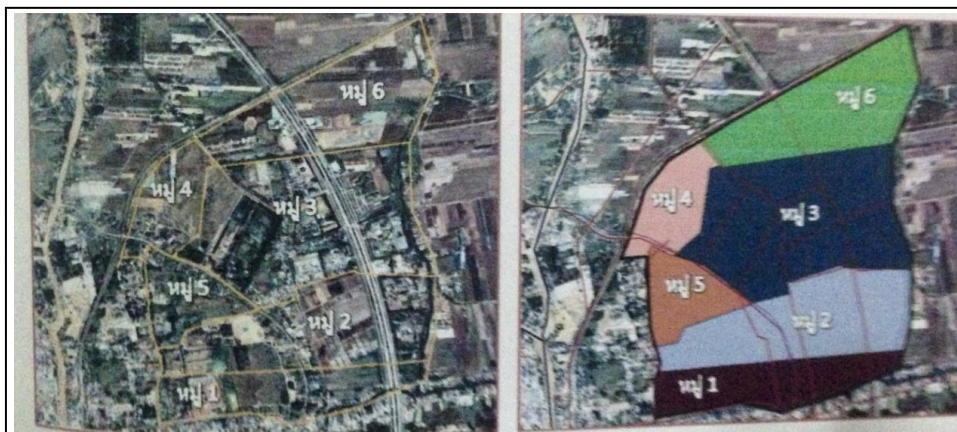
ทิศใต้ ติดกับ ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลข้าวเม่า อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รูป 4.2: ภาพภูมิศาสตร์เส้นสีดำเป็นแนวเขตตำบลหันตรา
ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

แผนที่ 4.3: ภาพแสดงแนวเขตแต่ละหมู่บ้าน
ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

ตารางที่ 4.1 แสดงประชากรแต่ละหมู่บ้าน

จำนวน ประชากร ตามช่วง อายุ	หมู่ที่ 1	หมู่ที่ 2	หมู่ที่ 3	หมู่ที่ 4	หมู่ที่ 5	หมู่ที่ 6	รวมทั้งตำบลหันตรา		
							ชาย	หญิง	รวม
1 วัน - 3 ปี	76	42	89	17	6	16	113	133	246
4 ปี - 6 ปี	72	39	65	18	13	24	106	125	231
7 ปี - 12 ปี	164	64	140	42	17	37	214	250	464
13 ปี - 14 ปี	83	31	78	21	13	26	143	109	252
15 ปี - 18 ปี	141	53	136	36	25	23	201	213	414
19 ปี - 50 ปี	833	406	819	172	149	216	1143	1452	2595
51 ปี - 60 ปี	218	104	226	30	45	50	315	358	673
61 ปีขึ้นไป	148	86	153	26	47	53	211	302	513
รวม	1,735	825	1,706	362	315	445	2,446	2,942	5,388
ครัวเรือน	871	369	559	146	113	122	2180		

ตารางที่ 4.1 แสดงประชากรแต่ละหมู่บ้าน

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

4.1.2 โครงการเคหะชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1 แบ่งออกเป็น 3 ระยะ

โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 ระยะที่ 1

● โครงการอยุธยา 1 ทั้งโครงการใช้ที่ดิน 57 ไร่ 2 งาน 16 ตารางวา ใช้ที่ดินในการก่อสร้างโครงการอยุธยา 1 ระยะที่ 1 ประมาณ 21 ไร่ เป็นหนึ่งในหลายโครงการที่การเคหะแห่งชาติ จัดทำขึ้น เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ในการจัดสร้างที่อยู่อาศัยเพื่อพี่น้องชาวพระนครศรีอยุธยา ได้มีกรรมสิทธิ์ในบ้านพร้อมที่ดินเป็นของตนเอง ภายในโครงการประกอบด้วยบ้านแบบต่าง ๆ พร้อมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตามมาตรฐานของรัฐ สามารถผ่อนชำระได้ในระยะยาว

ที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งซอยวัดไผ่ลิง ห่างจากถนนโรจนะประมาณ 200 เมตร ในเขต อบต.หันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ห่างจากเขตเทศบาลประมาณ 1 กม.

- อาคาร**
- บ้านแถวชั้นเดียว แบบ A ที่ดิน 16 ตารางวา จำนวน 50 หน่วย
 - บ้านแถวชั้นเดียว แบบ B ที่ดิน 16 ตารางวา จำนวน 50 หน่วย
 - บ้านแถว 2 ชั้น แบบ C ที่ดิน 18 ตารางวา จำนวน 75 หน่วย
 - บ้านแถว 2 ชั้น แบบ D ที่ดิน 20 ตารางวา จำนวน 50 หน่วย
 - อาคารพาณิชย์ 3 ชั้น แบบ E ที่ดิน 45 ตารางวา จำนวน 24 หน่วย

รวมจำนวน 249 หน่วย

● โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 ระยะที่ 2

จัดสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง และรายได้สูง เพื่อนำที่ดินเดิมที่มีอยู่แล้ว มาจัดทำให้เกิดประโยชน์ในลักษณะอาคารเช่าซื้อ ตามแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติ ปี 2535 – 2539 ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 7

● โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 ระยะที่ 3

จัดสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูงและรายได้สูง เพื่อนำที่ดินเดิมที่มีอยู่แล้ว มาจัดทำให้เกิดประโยชน์ในลักษณะอาคารเช่าซื้อ ตามแผนพัฒนาที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติ ปี 2535 – 2540 ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8

ที่ตั้งโครงการเป็นที่ดินของการเคหะแห่งชาติ ภายในบริเวณโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 ระยะที่ 1-2 ตั้งอยู่ ณ ซอยไผ่ลิง ถนนโรจนะ ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แยกจากถนนโรจนะประมาณ 200 เมตร โดยในระยะที่ 3 พื้นที่จะอยู่ทางด้านทิศใต้ของระยะที่ 2 **ขนาดที่ดิน**เป็นที่ดินริมถนนหลักเข้าโครงการด้านทิศตะวันออก โดยมีพื้นที่โครงการ ระยะที่ 3 ทั้งสิ้น

โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1

ภาพ	คำอธิบาย
	<p>สภาพบ้านแถวชั้นเดียว หลังจากอุทกภัยปี 2554</p>
	<p>สภาพบ้านแถวชั้นเดียว หลังจากอุทกภัยปี 2554</p>
	<p>สภาพอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น หลังจากอุทกภัยปี 2554</p>

โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 ด้านสาธารณูปโภคในโครงการ

ภาพ	คำอธิบาย
	<p>สาธารณูปโภค สะพานลอยทางเข้าโครงการเคหะ อยุธยา 1 มีร้านค้าสะดวกซื้อหน้าโครงการ</p>
	<p>ถนนทางเข้าลาดยางจำนวน 2 เลน</p>
	<p>ตู้จ่ายน้ำหยอดเหรียญ บริเวณกลางชุมชน</p>
	<p>ตู้บริการเติมเงินโทรศัพท์มือถือ และถังประปาประจำชุมชน</p>
	<p>ลานเอนกประสงค์ กลางชุมชน</p>

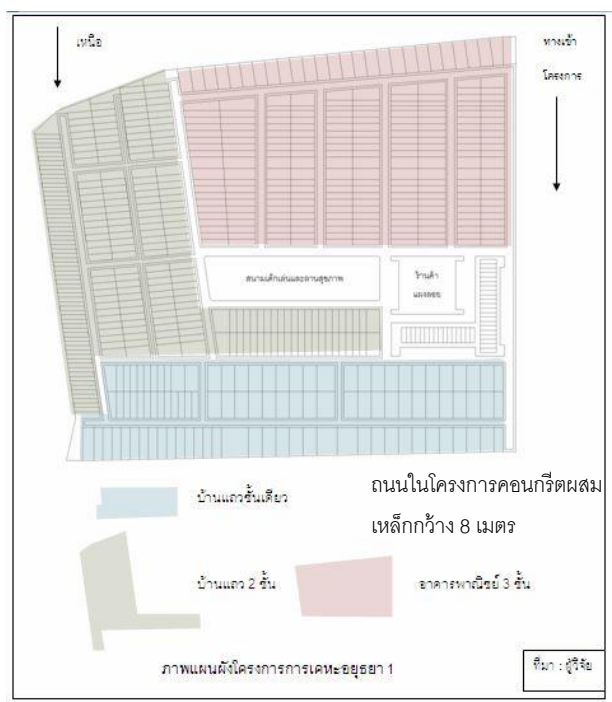
โครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1 ปัญหาและสภาพบริเวณโดยรอบ

ภาพ	คำอธิบาย
	<p>สภาพภาพน้ำท่วมบริเวณโครงการเคหะ บ้านแถวชั้นเดียว</p>
	<p>สภาพภาพน้ำท่วมภายในบริเวณ โครงการเคหะบ้านแถวชั้นเดียว</p>
	<p>สภาพทางเข้าโครงการเคหะอยุธยา 1 ที่มีคลอง ข้ามแม่น้ำตัดผ่านหน้าโครงการ</p>
	<p>สภาพของขยะที่เกิดจากการรวบรวมไว้ได้ต้นไม้ บริเวณลานเอนกประสงค์ การเคหะอยุธยา 1</p>
	<p>สภาพน้ำเริ่มลด ด้านหลังของโครงการเป็นบ้าน แถวชั้นเดียว ที่ติดกับทุ่งกว้าง และเป็นแหล่งทิ้งขยะย่อยๆ</p>

ภาพที่ 4.4: ภาพถ่ายดาวเทียมแผนผังโครงการการเคหะแห่งชาติอยุธยา 1
 ที่มา: ผู้วิจัย

แผนผังโครงการเคหะชุมชนอยุธยา 1
 ที่มา: การเคหะแห่งชาติ 1

4.1.3 โครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า

- ที่ตั้งโครงการเป็นที่ดินของเอกชนโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่าภายในบริเวณโครงการโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า หมู่ 5 หมู่บ้านดุสิตดาราม ต.หันตรา อําเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 12 ไร่ 2 งาน 16 ตารางวา
- บ้านแถวชั้นเดียว ที่ดิน 20 ตารางวา จำนวน 22 หน่วย
- บ้านตึกแถว 2 ชั้น ที่ดิน 45 ตารางวา จำนวน 50 หน่วย

รวมจำนวน 72 หน่วย

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบ้านเกาะ อําเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศใต้ติด ติดต่อกับ ตำบลหันตรา อําเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบ้านเกาะ อําเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลหันตรา อําเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า: สภาพที่อยู่อาศัย

ภาพ	คำอธิบาย
	<p>สภาพตึกแถวชั้นเดียวและสองชั้นบริเวณกลางชุมชนหันตราวิลล่า</p>
	<p>สภาพความเรียบร้อยและความสูงของน้ำบริเวณบ้านแถวชั้นเดียวที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน</p>
	<p>สภาพบ้านแถวชั้นเดียวหลังน้ำลดและยังมีคราบแสดงถึงความสูงของระดับน้ำปรากฏชัดเจน</p>

โครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตตราวิลล่า: สาธารณูปโภค

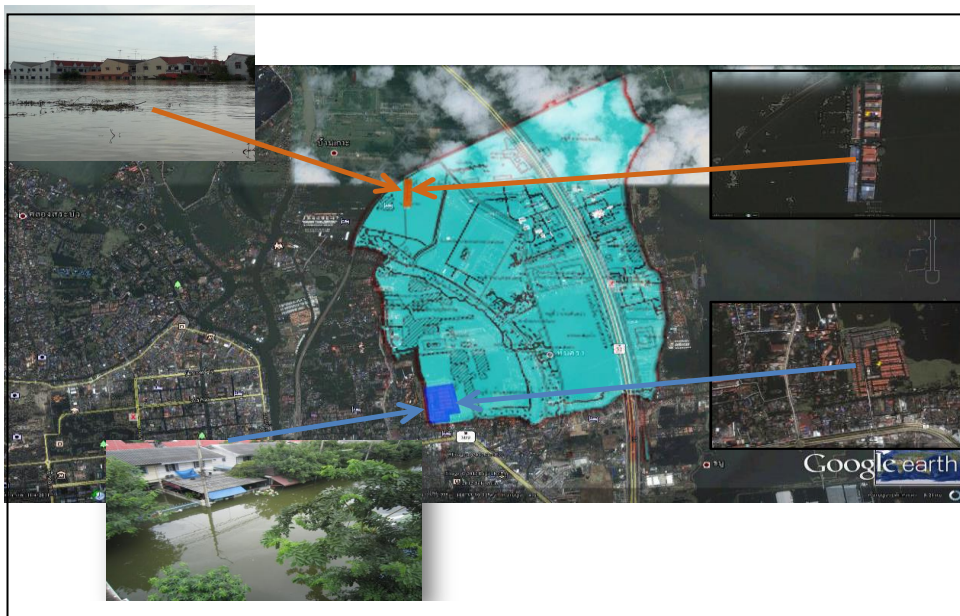
ภาพ	คำอธิบาย
	<p>ภาพทางเข้าโครงการหัตตราวิลล่า ที่ถนนได้รับการ ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว</p>
	<p>สภาพบ้านแถวสองชั้นที่สภาพเริ่มกลับมา เหมือนเดิมหลังได้รับการปรับปรุง</p>
	<p>ภาพแสดงคราบน้ำที่ปรากฏชัดเจนที่ตู้โทรศัพท์ และเครื่องบริการน้ำหยอดเหรียญ</p>
	<p>ระบบสาธารณูปโภคที่เข้าถึงโครงการหัตตราวิลล่า ถ่ายจากถนนทางเข้าโครงการ</p>

ภาพ	คำอธิบาย
	<p>ภาพขณะน้ำท่วมโครงการหันตราวิลล่า ถ่ายจากบริเวณถนนทางเข้าโครงการ</p>
	<p>สภาพขยะที่กองไว้บริเวณถังขยะเพื่อรอกำจัดต่อไป</p>
	<p>ภาพด้านข้างทางทิศตะวันตกแสดงแนวรั้วล้อมรอบโครงการ</p>

ตำแหน่งที่ตั้งของหน่วยงานในด้านสาธารณูปโภค บริเวณโดยรอบโครงการชุมชนการเคหะอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า

สภาพทั่วไปผลกระทบที่เกิดจากน้ำท่วมโครงการชุมชนการเคหะอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า

สถานที่อพยพชั่วคราวในตำบลหัตตรา วัดกระสังข์และวัดหัตตรา ของโดยรอบโครงการชุมชนการเคหะอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตตราวิลล่า

โครงการก่อสร้างเพื่อการพัฒนาและป้องกันอุทกภัยในเขตตำบลหัตตรา

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม 2554 เขตตำบลหัตตรา

ภาพที่ 4.6: การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม 2554 เขตตำบลหันตรา
ที่มา: องค์การบริหารตำบลหันตรา

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม 2554 เขตตำบลหันตรา

ภาพที่ 4.7: การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม 2554 เขตตำบลหันตรา

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

ป้องกันน้ำท่วมโครงการงานประตูละบายน้ำตำบลหันตรา ในพื้นที่เลือกวิจัย

ภาพที่ 4.8: การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม 2554 เขตตำบลหันตรา

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

4.1.4 บันทึกการโครงการประชุมระดมสมอง การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย

ข้อเสนอแนะการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย กรณีศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- มีการศึกษารอบด้านทั้งผู้อยู่อาศัย/ชุมชน/อบต,อบจ/กคช “ชัดเจน” โดยเปรียบเทียบ เอกชน+กคช พบว่าไม่ต่างกันมากนัก แต่ถ้าต้องการเน้นความแตกต่างให้ปรับปรุงให้ชัดเจน

- ให้นั้นเพิ่มข้อมูลการจัดการฯ จากท้องถิ่น ว่าท่วมสูง,ท่วมนาน กว่า กทม. แต่ยังไม่อพยพนั้น ทำยังไง ฯลฯ (เป็นระบบชั่วคราวมากกว่าถาวรเพื่อการตลาดของบ้านจัดสรรในของเอกชน) งบเอามาจากไหน

- การประสานงานระหว่างชุมชนในหมู่บ้านไม่ดีพอ ต่างคนต่างอยู่ไม่ร่วมมือกัน ประชาคมในชุมชน จึงคิดแต่เพื่อย้ายออกไปหาที่ใหม่ให้สะดวก และปลอดภัยกว่า และไม่เชื่อในผู้นำชุมชน

- ระยะเวลาและการคมนาคม เป็นปัจจัยในการตัดสินใจที่จะอยู่อาศัยในบ้านขณะเกิดอุทกภัย และชุมชนของการเคหะจะมีการร่วมกลุ่มของผู้อยู่อาศัยมากกว่าภาคเอกชนทำให้การอยู่อาศัยในชุมชนมากกว่า แเบะสะดวกในการให้ความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วน

- วิธีการแก้ปัญหาการแจ้งเตือนก่อนเกิดภัยดี แต่ควรหาข้อมูลประชากรให้ดีกว่านี้

- ลงข้อมูล หรือศึกษาการถือครองกรรมสิทธิ์ของ

- ปัญหาของน้ำที่เข้าสู่พื้นที่น้ำท่วม

- คุณภาพชีวิตของคนของชุมชน

- ศึกษาปัญหาการป้องกันน้ำไม่ให้เข้าอำเภอกุทีย

- ศึกษาหลังน้ำท่วมว่าทางรัฐบาลช่วยเหลืออย่างไร

- ประชาชนในพื้นที่มีความต้องการอะไรบ้าง เช่นการทำประตูน้ำ

- อยากให้หน่วยงานรับผิดชอบเข้ามาดูแลและให้การช่วยเหลือ เพราะที่ผ่านมา หน่วยงานของรัฐไม่เข้ามาดูแล ให้ช่วยตัวเอง บางคนก็ไปพักบ้านญาติ และก็ไปอยู่ศูนย์อพยพของจังหวัดบ้าง แต่ถ้ามีบ้านสองชั้น ก็ยังอาศัยอยู่ได้โดยประสานไฟฟ้า ขอให้มิไฟฟ้าใช้ก็อยู่ได้ เพราะทุกคนก็ไม่อยากทิ้งบ้าน เตรียมพร้อมอยู่เสมอ

- ยกของเครื่องใช้ชิ้นที่สูง

- จัดเตรียมเครื่องอุปโภคบริโภค

- ไม่สะสมสิ่งของจนเกินไปเตรียมพร้อมอยู่เสมอ

- ยกของเครื่องใช้ชิ้นที่สูง

ในการหาแนวทางการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะน้ำท่วม กรณีศึกษา โครงการเคหะอยุธยา 1 และโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตถวิลา ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษาสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจของครัวเรือน สภาพที่อยู่อาศัยและการอยู่อาศัยก่อนเกิดน้ำท่วม ระหว่างน้ำท่วม และหลัง

น้ำท่วม รวมทั้งเข้าใจถึงสภาพการอยู่อาศัยในภาวะน้ำท่วม ตลอดจนการจัดการปัญหาหลังน้ำท่วมของผู้นำชุมชน โดยทางผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ประเภทดังต่อไปนี้

- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของผู้พักอาศัย ทั้ง 2 โครงการ
- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และประชุมย่อย ผู้นำชุมชน

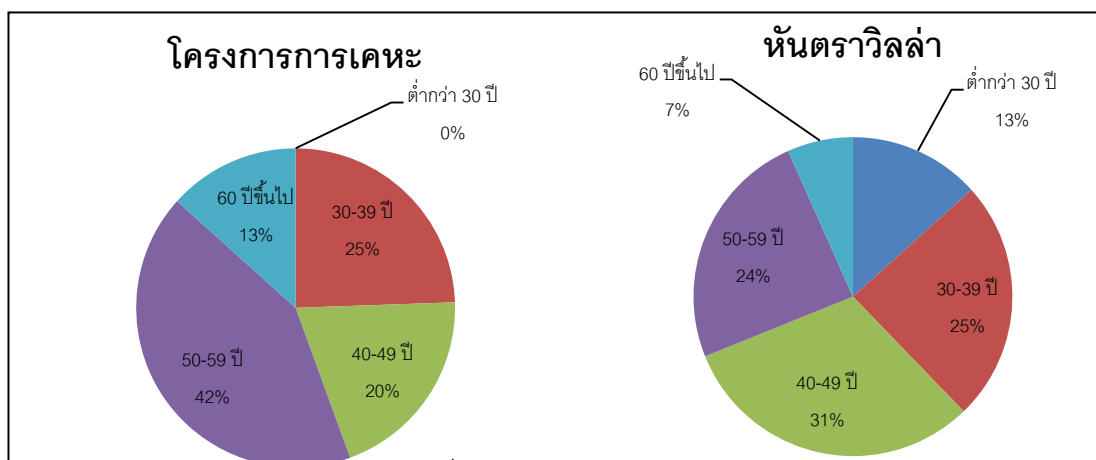
4.2 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้อยู่อาศัย

ตารางที่ 4.2 เพศ ช่วงอายุของผู้อยู่อาศัยโครงการกรกระเห (N=45)

ช่วงอายุ	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
30-39 ปี	5	11.11%	6	13.33%	11	24.44%
40-49 ปี	3	6.67%	6	13.33%	9	20.00%
50-59 ปี	10	22.22%	9	20.00%	19	42.22%
60 ปีขึ้นไป	1	2.22%	5	11.11%	6	13.33%
รวม	19	42.22%	26	57.78%	45	100.00%

ตารางที่ 4.3 เพศ ช่วงอายุของผู้อยู่อาศัยหันตราวิลล่า (N=45)

ช่วงอายุ	เพศ					
	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	2	4.44%	4	8.89%	6	13.33%
30-39 ปี	1	2.22%	10	22.22%	11	24.44%
40-49 ปี	3	6.67%	11	24.44%	14	31.11%
50-59 ปี	10	22.22%	1	2.22%	11	24.44%
60 ปีขึ้นไป	2	4.44%	1	2.22%	3	6.67%
รวม	18	40.00%	27	60.00%	45	100.00%

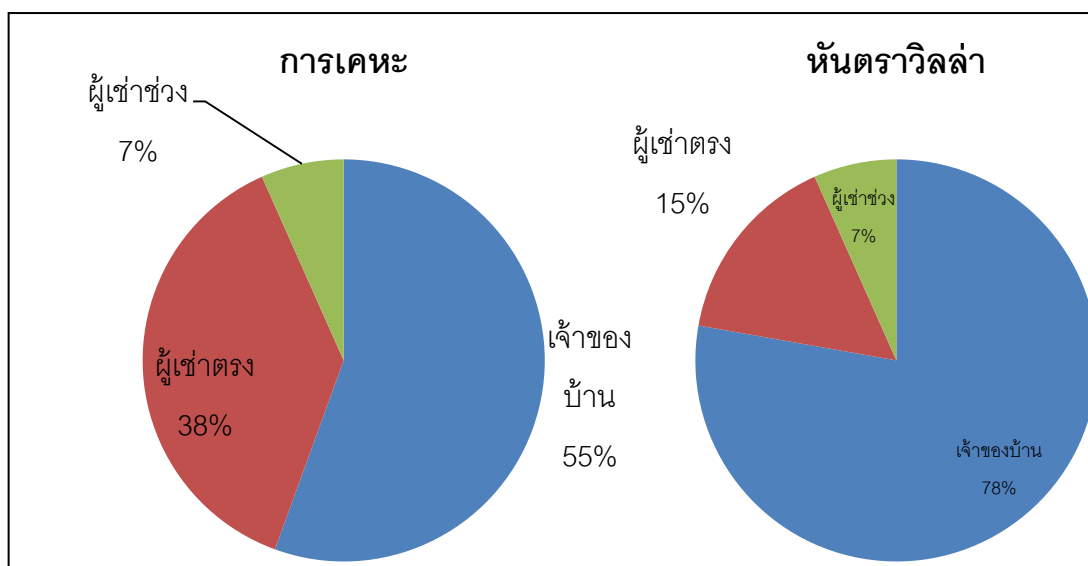

ภาพที่ 4.9: ช่วงอายุของผู้อยู่อาศัย

ผู้อยู่อาศัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คนเป็นชายร้อยละ 40 เป็นหญิงร้อยละ 60 เปรียบเทียบกันระหว่างโครงการการเคหะและหัตถราวิลล่า โดยผู้อยู่อาศัยในโครงการการเคหะช่วงอายุ 50-59 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมาคือช่วงอายุ 30-39 ปีคิดเป็นร้อยละ 25 ช่วงอายุ 40-49 ปีคิดเป็นร้อยละ 20 และ 60 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 13 ในส่วนหัตถราวิลล่าช่วงอายุ 40-49 ปี มีสัดส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาช่วงอายุ 50-59 ปีและ 30-39 ปี มีสัดส่วนเท่ากันคือร้อยละ 24 ช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปีมีสัดส่วน 13 และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วน ร้อยละ 7 จากตรงนี้แสดงให้เห็นว่าผู้อาศัยในโครงการการเคหะมีผู้สูงอายุมากกว่าหัตถราวิลล่าเมื่อเกิดเหตุน้ำท่วมผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้ไม่ได้นักก็จะได้รับความเดือดร้อนมีปริมาณมากกว่าหัตถราวิลล่า แสดงในตารางที่ 4.2 และ 4.3 และภาพที่ 4.9

ตารางที่ 4.4 สถานะครอบครองของผู้อาศัย (N=45)

สถานะครอบครอง	เคหะ		วิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าของบ้าน	25	55.56%	35	77.78%	60	66.67%
ผู้เช่าตรง	17	37.78%	7	15.56%	24	26.67%
ผู้เช่าช่วง	3	6.67%	3	6.67%	6	6.67%
Total	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

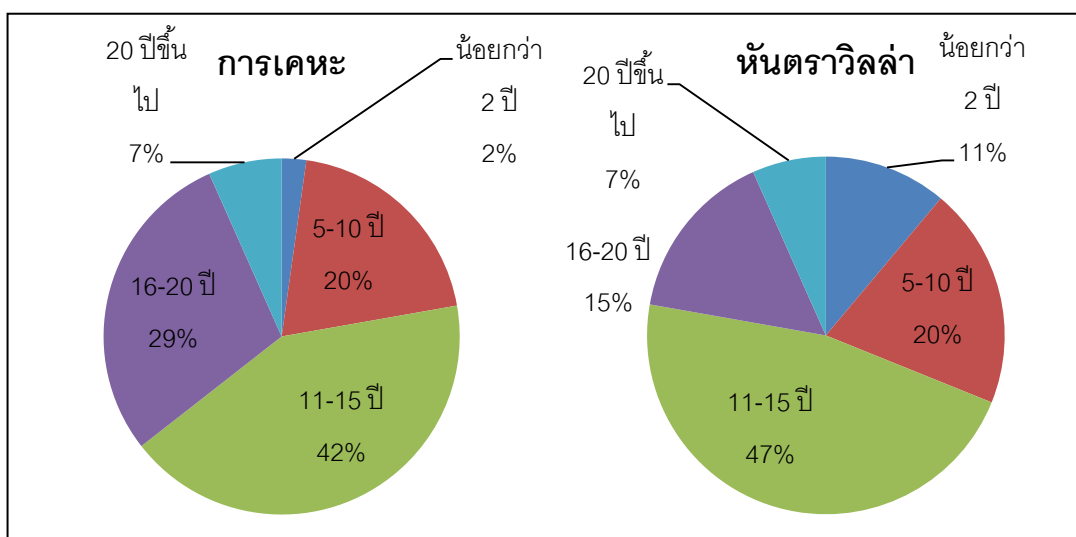

ภาพที่ 4.10: สถานะครอบครองของผู้อาศัย

จากตารางที่ 4.4 และภาพที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่าสถานะครอบครองของผู้อาศัยของโครงการการเคหะ เป็นเจ้าของบ้านร้อยละ 55 รองลงมาคือผู้เช่าตรงร้อยละ 38 และผู้เช่าช่วงร้อยละ 7 และในส่วนของหัตถราวิลล่า สถานะครอบครองของผู้อาศัยร้อยละ 78 เป็นเจ้าของบ้าน ร้อยละ 15 เป็นผู้เช่าตรง และร้อยละ 7 เป็นผู้เช่าช่วง จากข้อมูลดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า ผู้อยู่อาศัยในโครงการการเคหะเป็นผู้ที่มีรายได้น้อยกว่าผู้อยู่อาศัยในหัตถราวิลล่า จากค่าของผู้เช่าตรงที่สูงถึง 38% จากสถานะครอบครองของผู้อาศัย และร้อยละ 78 ของเจ้าของบ้านในหัตถราวิลล่า

ตารางที่ 4.5 ผู้อยู่อาศัย อาศัยเป็นเวลากี่ปี (N=45)

อยู่อาศัยเป็นเวลากี่ปี	การเคหะ		หัตถรา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 2 ปี	1	2.22%	5	11.11%	6	6.67%
5-10 ปี	9	20.00%	9	20.00%	18	20.00%
11-15 ปี	19	42.22%	21	46.67%	40	44.44%
16-20 ปี	13	28.89%	7	15.56%	20	22.22%
20 ปีขึ้นไป	3	6.67%	3	6.67%	6	6.67%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

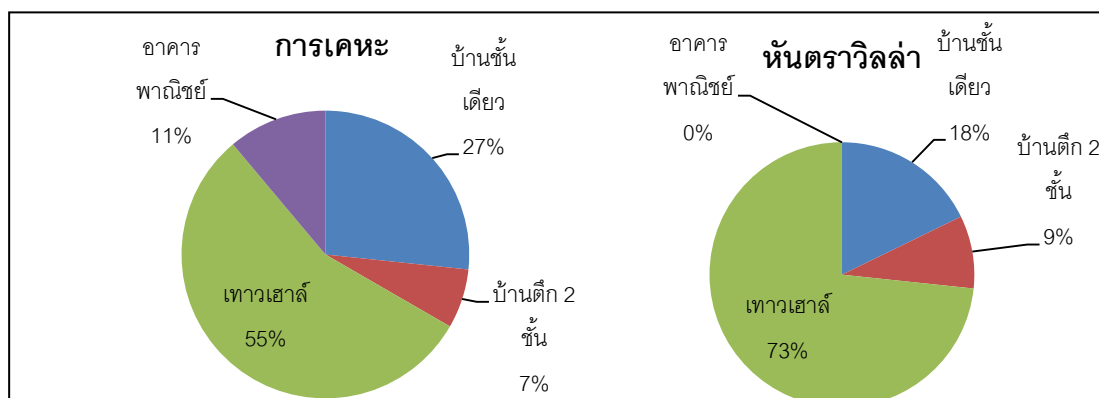

ภาพที่ 4.11: ผู้อยู่อาศัย อาศัยเป็นเวลาที่ปี

จากตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่าผู้อยู่อาศัยในโครงการการเคหะร้อยละ 42 อยู่อาศัยเป็นช่วงเวลา 11-15 ปี รองลงมาร้อยละ 29 อยู่อาศัยเป็นเวลา 16-20 ปี ร้อยละ 20 อยู่อาศัยเป็นเวลา 5-10 ปี ร้อยละ 7 อยู่อาศัยมาแล้วกว่า 20 ปีขึ้นไป และร้อยละ 2 อยู่อาศัยน้อยกว่า 2 ปี ในส่วนของหัตถราวิมลล่า ช่วงเวลาการอยู่อาศัย 11-15 ปีคิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 5-10 ปี ร้อยละ 20 ช่วงเวลา 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 15 อาศัยเป็นเวลาน้อยกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 11 และผู้อยู่อาศัย อาศัยเป็น 20 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 7 เท่ากันกับโครงการการเคหะ จากข้อมูลดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า ส่วนใหญ่แล้วผู้อยู่อาศัยทั้ง 2 โครงการ นั้นอยู่อาศัยมาแล้ว 10 ปีขึ้นไป ซึ่งน่าจะผ่านกับเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งสำคัญที่ผ่านมาแล้วทั้งนั้นไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง

ตารางที่ 4.6 ลักษณะสิ่งปลูกสร้าง(N=45)

ลักษณะสิ่งปลูกสร้าง	การเคหะ		หัตถราวิมลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บ้านชั้นเดียว	12	26.67%	8	17.78%	20	22.22%
บ้านตึก 2 ชั้น	3	6.67%	4	8.89%	7	7.78%
ทาวเฮาส์	25	55.56%	33	73.33%	58	64.44%
อาคารพาณิชย์	5	11.11%	0.00%	0.00%	5	5.56%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

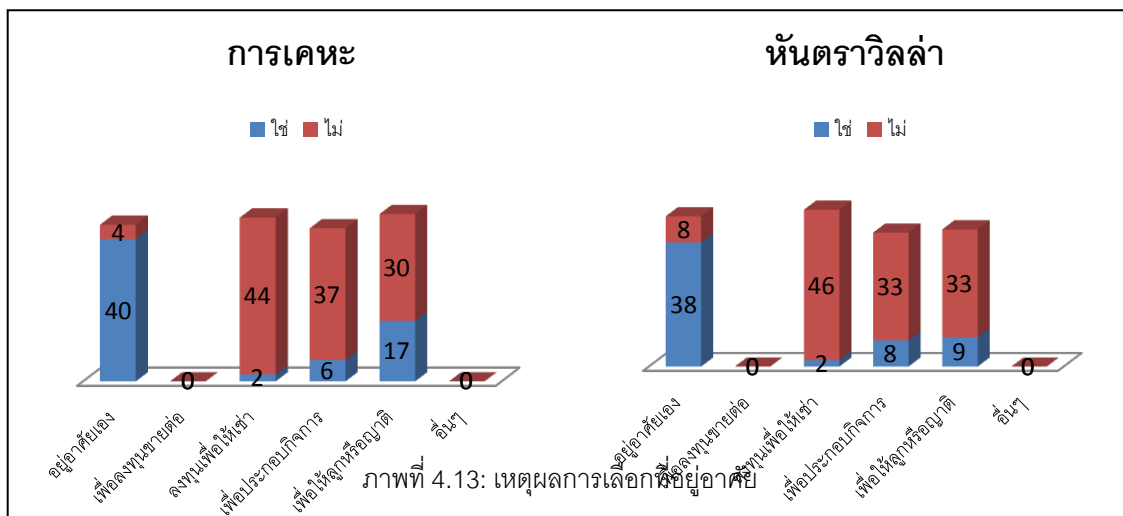

ภาพที่ 4.12: ลักษณะสิ่งปลูกสร้างของผู้อาศัย

จากตารางที่ 4.6 และภาพที่ 4.12 พบว่าผู้อยู่อาศัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะพักอาศัยในลักษณะสิ่งปลูกสร้างที่เป็นทาวน์เฮาส์ โดยร้อยละ 55 ของการเคหะ และร้อยละ 73 ของหัตตราวิมล อยู่ทาวน์เฮาส์ รองลงมาคือบ้านชั้นเดียว ร้อยละ 27 ของการเคหะและร้อยละ 18 ของหัตตราวิมล ส่วนอาคารพาดิชิมีเฉพาะที่การเคหะนั้นคิดเป็นร้อยละ 11 และสุดท้ายร้อยละ 7 ของการเคหะและร้อยละ 9 ของหัตตราวิมล เป็นบ้านตึก 2 ชั้น จากข้อมูลวิเคราะห์ได้ว่า ส่วนใหญ่ของผู้อยู่อาศัย จะเลือกที่อยู่อาศัยที่เป็นลักษณะของทาวน์เฮาส์ โดยในโครงการทั้ง 2 นั้นลักษณะที่อยู่อาศัยแบบทาวน์เฮาส์นั้นจะเป็นแบบลักษณะใช้กำแพงร่วมกัน โดยมีทั้งแบบชั้นเดียวและแบบ 2 ชั้น

ตารางที่ 4.7 เหตุผลการเลือกที่อยู่อาศัย (N=45)

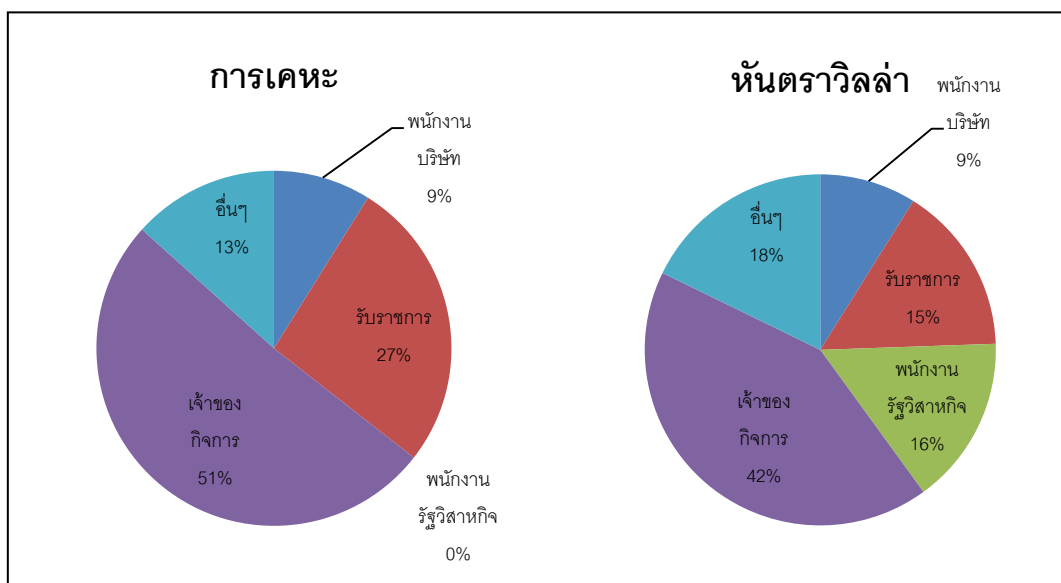
เหตุผลการเลือกที่อยู่อาศัย		การเคหะ		หัตตราวิมล		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อยู่อาศัยเอง	ใช่	40	88.89%	39	87.64%	79	88.27%
	ไม่	4	8.89%	8	17.98%	12	13.41%
เพื่อลงทุนขายต่อ	ใช่	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
	ไม่	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
ลงทุนเพื่อให้เช่า	ใช่	2	4.44%	2	4.49%	4	4.47%
	ไม่	44	97.78%	46	103.37%	90	100.56%
เพื่อประกอบกิจการ	ใช่	6	13.33%	8	17.98%	14	15.64%
	ไม่	37	82.22%	33	74.16%	70	78.21%
เพื่อให้ลูกหรือญาติ	ใช่	17	37.78%	9	20.22%	26	29.05%
	ไม่	30	66.67%	33	74.16%	63	70.39%
อื่นๆ	ใช่	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
	ไม่	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
รวม		45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

จากตารางที่ 4.7 และภาพที่ 4.13 แสดงถึงเหตุผลการเลือกที่อยู่อาศัยแบบต่างๆนั้นเพื่อทำประโยชน์ในด้านใดบ้าง จากข้อมูลสรุปได้ว่าผู้อยู่อาศัยเลือกที่จะอยู่อาศัยเอง ไม่คิดจะลงทุนเพื่อให้เช่า มีบางส่วนที่คิดจะให้ลูกหรือญาติ และเพื่อประกอบกิจการ

ตารางที่ 4.8 อาชีพปัจจุบัน (N=45)

อาชีพปัจจุบัน	การเคหะ		หนี้ตราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานบริษัท	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
รับราชการ	12	26.67%	7	15.56%	19	21.11%
พนักงานรัฐวิสาหกิจ		0.00%	7	15.56%	7	7.78%
เจ้าของกิจการ	23	51.11%	19	42.22%	42	46.67%
อื่นๆ	6	13.33%	8	17.78%	14	15.56%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

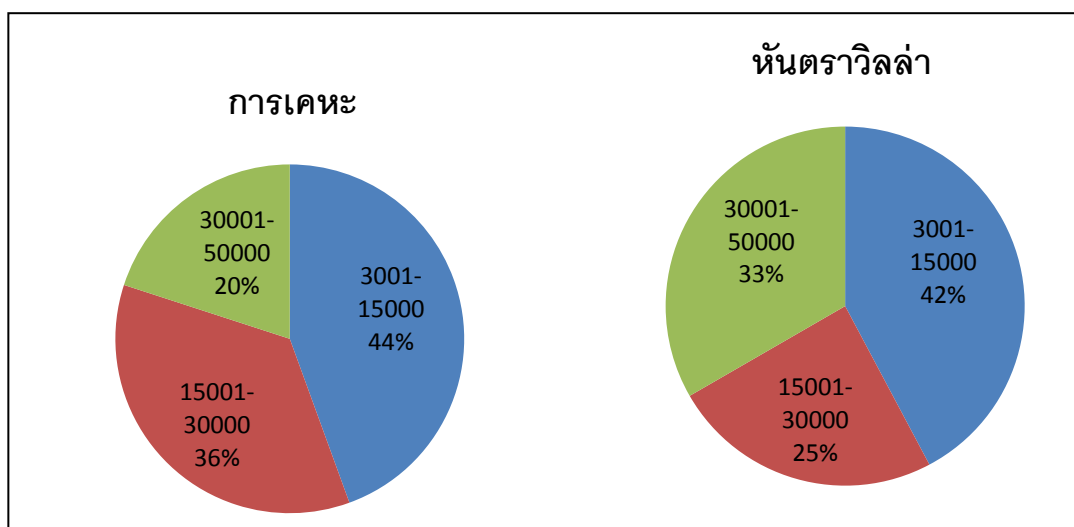

ภาพที่ 4.14: อาชีพปัจจุบัน

จากตารางที่ 4.8 และภาพที่ 4.11 แสดงให้เห็นถึงอาชีพส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการเคหะ คือเจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมาคือรับราชการร้อยละ 27 อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 13 พนักงานเอกชน ร้อยละ 9 ในส่วนของ หัตถราวิลด้าอาชีพเจ้าของกิจการคิดเป็น ร้อยละ 42 รองลงมาอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 18 สัดส่วนใกล้เคียงกันคือรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 15 และร้อยละ 16 พนักงานเอกชนคิดเป็นร้อยละ 9 จากข้อมูลดังกล่าว วิเคราะห์ได้ว่าอาชีพส่วนใหญ่ของผู้อาศัยเป็นเจ้าของกิจการซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าลักษณะของชุมชนเอื้อต่อการประกอบกิจการส่วนตัวเพราะชุมชนของการเคหะและหัตถราวิลด้า อยู่ในซอยลึกและมีการอยู่อย่างแน่นในบริเวณกลางชุมชน

ตารางที่ 4.9 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

รายได้	การเคหะ		หัตถราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3001-15000	20	44.44%	19	42.22%	39	43.33%
15001-30000	16	35.56%	11	24.44%	27	30.00%
30001-50000	9	20.00%	15	33.33%	24	26.67%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

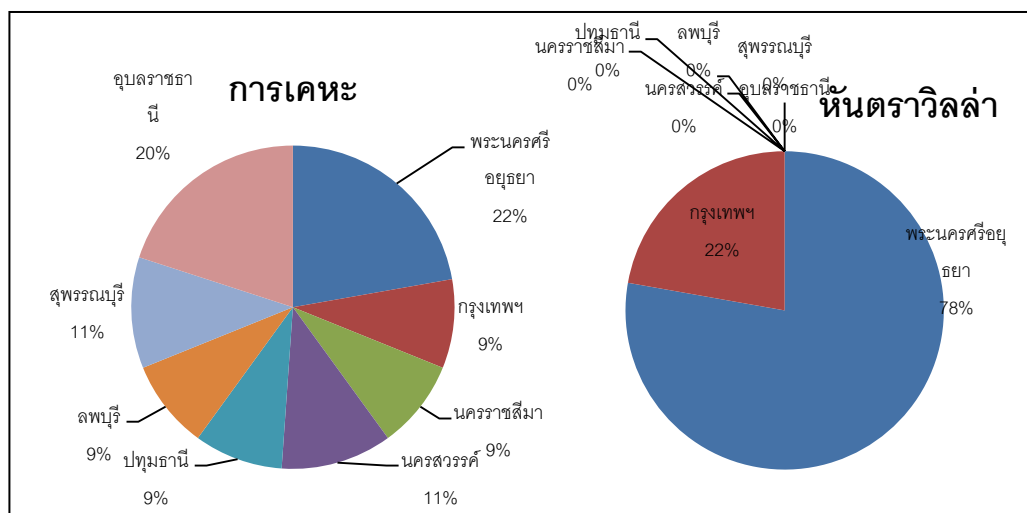

ภาพที่ 4.15: รายได้ของครอบครัว

จากตารางที่ 4.9 และ ภาพที่ 4.15 แสดงถึงรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยรายได้ของผู้อยู่อาศัยในโครงการการเคหะ 3001-15000 บาท/เดือนคิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาคือรายได้ช่วง 15001-30000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 36 และรายได้ 30001-50000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 20 และในส่วนของหัตถาวิลด้า 3001-15000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมารายได้ระหว่าง 30001-50000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 33 และรายได้ในช่วง 15001-30000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 25 จากข้อมูลสรุปได้ว่า ผู้พักอาศัยในโครงการการเคหะ เป็นผู้ที่มีรายได้น้อยกว่าหัตถาวิลด้า

ตารางที่ 4.10 ภูมิลำเนาเดิม

ภูมิลำเนาเดิม	การเคหะ		หัตถาวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พระนครศรีอยุธยา	10	22.22%	35	77.78%	45	50.00%
กรุงเทพฯ	4	8.89%	10	22.22%	14	15.56%
นครราชสีมา	4	8.89%	0		4	4.44%
นครสวรรค์	5	11.11%	0		5	5.56%
ปทุมธานี	4	8.89%	0		4	4.44%
ลพบุรี	4	8.89%	0		4	4.44%
สุพรรณบุรี	5	11.11%	0		5	5.56%
อุบลราชธานี	9	20.00%	0		9	10.00%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

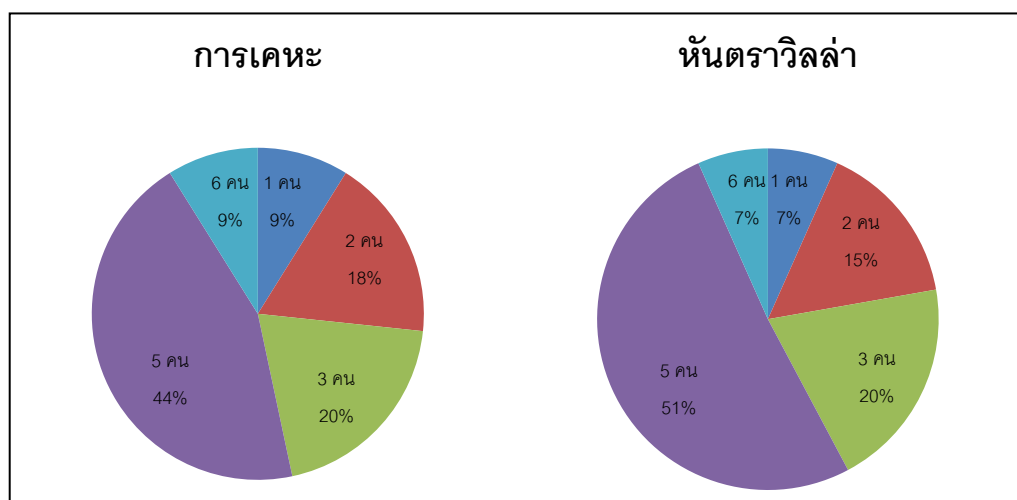

ภาพที่ 4.16: ภูมิลำเนาเดิมของผู้อาศัย

จากตารางที่ 4.10 และภาพที่ 4.16 แสดงให้เห็นถึงภูมิลำเนาเดิมของประชากรโดย โครงการการเคหะ มีประชาชนจากภูมิลำเนาเดิมพระนครศรีอยุธยา คิดเป็นร้อยละ 22 รองลงมา มาจากอุบลราชธานี ร้อยละ 20 ประชากรจากสุพรรณบุรีและนครสวรรค์เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 11 ประชากรจากลพบุรี กรุงเทพมหานครและปทุมธานี คิดเป็นร้อยละ 9 ส่วนหัตถวิลาเป็นประชากรภูมิลำเนาเดิมจากพระนครศรีอยุธยาคิดเป็นร้อยละ 77 และ กรุงเทพมหานครคิดเป็นร้อยละ 22 จากข้อมูลดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า โครงการการเคหะมีประชากรที่มาจาก หลากหลายภูมิลำเนาที่พักอาศัยอยู่ต่างจากหัตถวิลาที่เป็นประชากรจากภูมิลำเนาเดิม

ตารางที่ 4.11 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือน	การเคหะ		หัตถวิลา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
2 คน	8	17.78%	7	15.56%	15	16.67%
3 คน	9	20.00%	9	20.00%	18	20.00%
5 คน	20	44.44%	23	51.11%	43	47.78%
6 คน	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

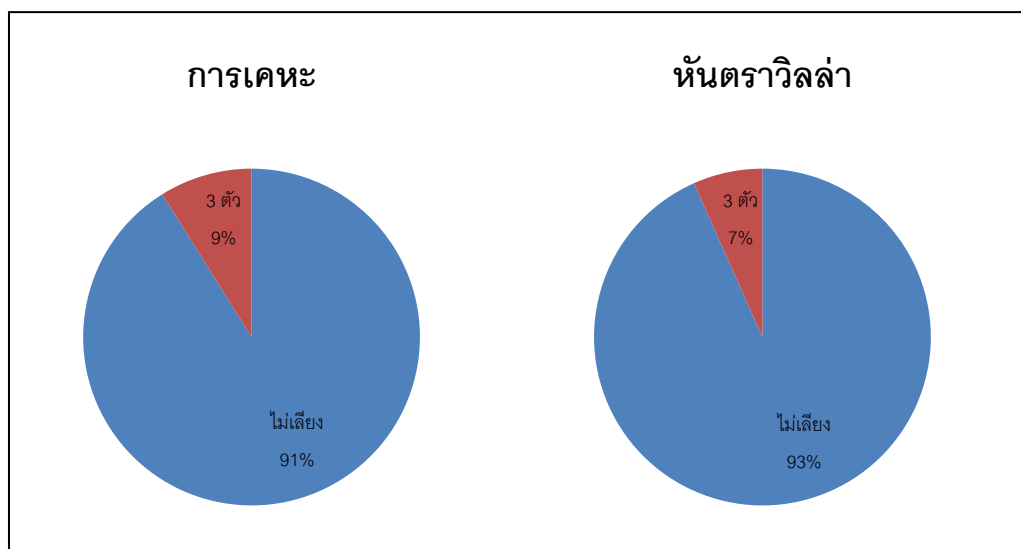

ภาพที่ 4.17: แสดงจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จากข้อมูลในตารางที่ 4.11 และภาพที่ 4.17 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของโครงการการเคหะมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาจำนวนสมาชิก 3 คนคิดเป็นร้อยละ 20 จำนวนสมาชิก 2 คนคิดเป็นร้อยละ 18 และจำนวนสมาชิก 1 คนและ 6 คนคิดเป็นร้อยละ 9 ในส่วนหันตราวิลล่ามีลักษณะเช่นเดียวกันโดย จำนวนสมาชิก 5 คน คิดเป็นร้อยละ 51 จำนวนสมาชิก 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18 และจำนวนสมาชิก 1 คนและ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7 จากข้อมูลดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวโดยส่วนใหญ่แล้วอยู่กับแบบครอบครัวขยาย ที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ลูกและญาติที่เป็นปู่ย่า ตายายหรือญาติพี่น้องของพ่อหรือแม่

ตารางที่ 4.12 จำนวนสัตว์เลี้ยงในครัวเรือน

จำนวนสัตว์เลี้ยง	การเคหะ		หันตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เลี้ยง	41	91.11%	42	93.33%	83	92.22%
3 ตัว	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

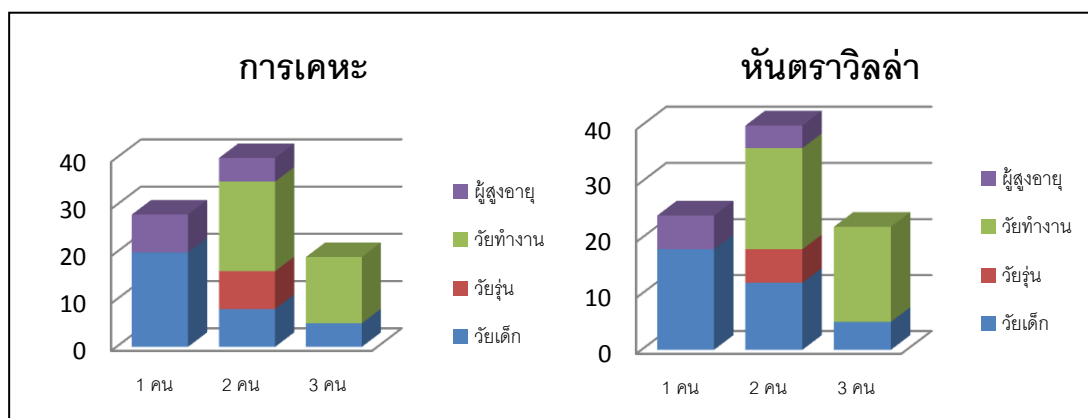

ภาพที่ 4.18: แสดงจำนวนสัตว์เลี้ยงในครัวเรือน

จากข้อมูลตารางที่ 4.12 และภาพที่ 4.18 แสดงจำนวนสัตว์เลี้ยงในครัวเรือนโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ไม่มีสัตว์เลี้ยงในครัวเรือน มีเพียง ร้อยละ 9 ของโครงการการเคหะ และร้อยละ 7 ของหัตตราวิลด้า ที่มีสัตว์เลี้ยงจำนวนเพียง 3 ตัวเท่านั้น

ตารางที่ 4.13 ช่วงวัยของสมาชิกในครอบครัว

ช่วงวัยของสมาชิกในครอบครัว	การเคหะ		หัตตราวิลด้า		รวม			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ไม่มี	12	26.67%	10	22.22%	22	24.44%		
วัยเด็ก								
1 คน	20	44.44%	37.93	18	40.00%	40.70	38	42.22%
0-12 ปี								
2 คน	8	17.78%	%	12	26.67%	%	20	22.22%
3 คน	5	11.11%		5	11.11%		10	11.11%
วัยรุ่น								
ไม่มี	37	82.22%	9.20%	39	86.67%	6.98%	76	84.44%
13-22 ปี								
2 คน	8	17.78%		6	13.33%		14	15.56%
วัยทำงาน								
ไม่มี	12	26.67%	37.93	10	22.22%	40.70	22	24.44%
23-60 ปี								
2 คน	19	42.22%	%	18	40.00%	%	37	41.11%
3 คน	14	31.11%		17	37.78%		31	34.44%
ผู้สูงอายุ								
ไม่มี	32	71.11%	14.94	35	77.78%	11.63	67	74.44%
60 ปีขึ้นไป								
1 คน	8	17.78%	%	6	13.33%	%	14	15.56%
2 คน	5	11.11%		4	8.89%		9	10.00%
รวม	45	100.00%		45	100.00%		90	100.00%

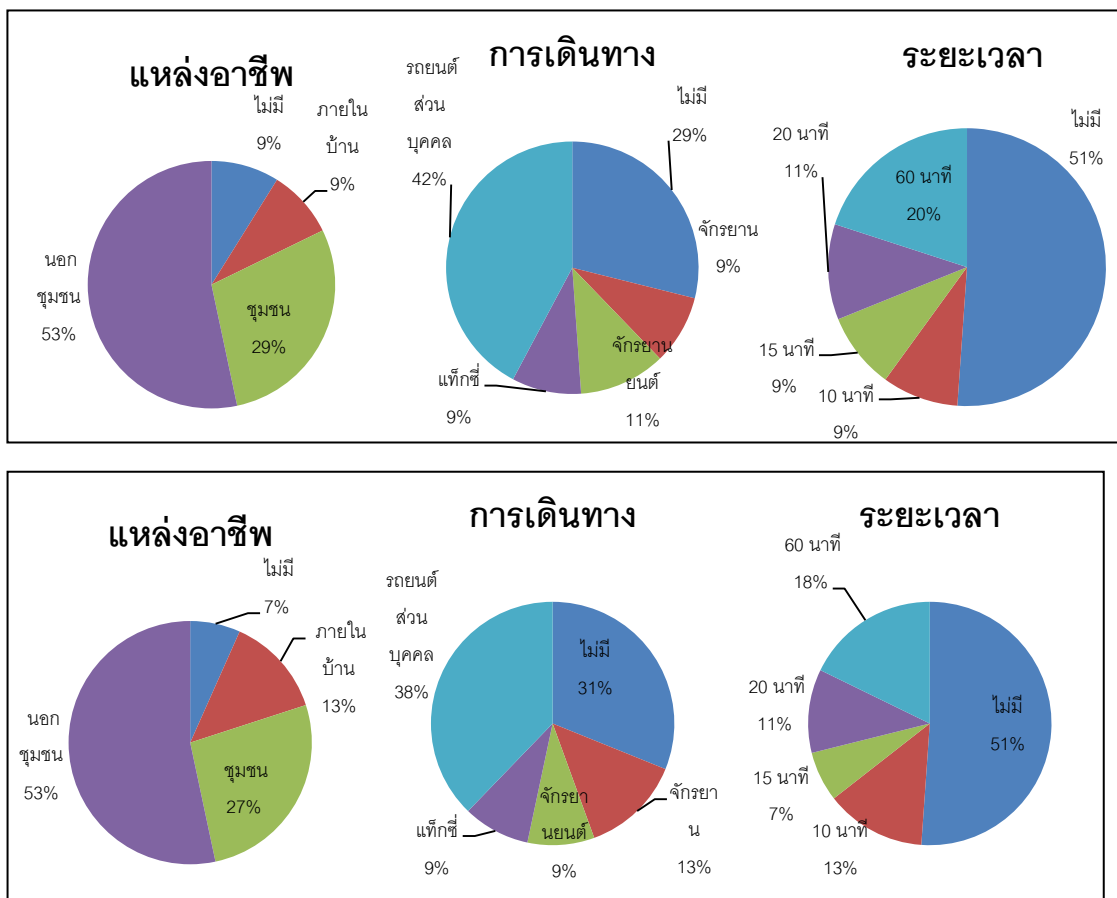

ภาพที่ 4.19: แสดงจำนวนช่วงวัยของสมาชิกในครอบครัว

จากตารางที่ 4.13 และภาพที่ 4.19 จำนวนช่วงวัยของสมาชิกในครอบครัวโดยโครงการการเคหะและหัตตราวิลด้า โดยส่วนใหญ่มีช่วงวัยทำงานและวัยเด็ก สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37 และ 40 ตามลำดับ วัยผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 14.94 และ 11.63 ตามลำดับและวัยรุ่นคิดเป็นร้อยละ 9.20 และ 6.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 อาชีพ

อาชีพ	การเคหะ		หัตตราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
แหล่ง ภายในบ้าน	4	8.89%	6	13.33%	10	11.11%
อาชีพ ชุมชน	13	28.89%	12	26.67%	25	27.78%
นอกชุมชน	24	53.33%	24	53.33%	48	53.33%
ไม่มี	13	28.89%	14	31.11%	27	30.00%
จักรยาน	4	8.89%	6	13.33%	10	11.11%
การเดินทาง จักรยานยนต์	5	11.11%	4	8.89%	9	10.00%
แท็กซี่	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
รถยนต์						
ส่วนบุคคล	19	42.22%	17	37.78%	36	40.00%
ไม่มี	23	51.11%	23	51.11%	46	51.11%
ระยะเวลา 10 นาที	4	8.89%	6	13.33%	10	11.11%
15 นาที	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
20 นาที	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
60 นาที	9	20.00%	8	17.78%	17	18.89%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

ภาพที่ 4.20: ภาพแสดงอาชีพของหันตราวิลล่า

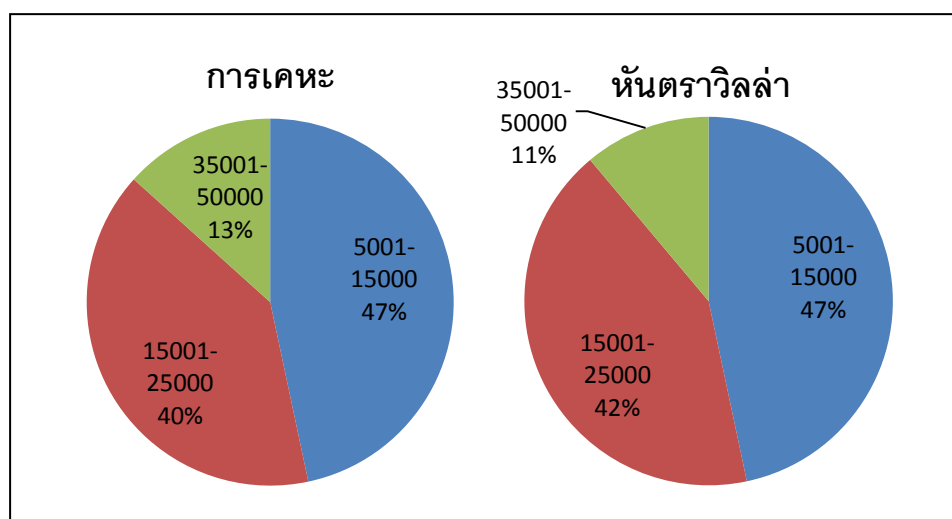
จากตารางที่ 4.14 และภาพที่ 4.20 แหล่งอาชีพของผู้อาศัยของโครงการการเคหะโดยร้อยละ 53 แหล่งอาชีพอยู่นอกชุมชน ร้อยละ 29 แหล่งอาชีพอยู่ในชุมชน โดยแบ่งเป็นภายในบ้านร้อยละ 9 และไม่มีอาชีพคิดเป็นร้อยละ 9 การเดินทางโดยร้อยละ 42 ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลและรถจักรยานยนต์ร้อยละ 11 รถจักรยานร้อยละ 9 และอีกร้อยละ 29 ไม่มีอาชีพพาหนะจำเป็นต้องใช้รถสาธารณะ และใช้แท็กซี่คิดเป็นร้อยละ 9 ระยะเวลาเดินทางร้อยละ 20 ใช้เวลาเดินทาง 60 นาที ร้อยละ 13 ใช้เวลาเดินทาง 10 ร้อยละ 13 เดินทาง 20 นาที ร้อยละ 7 ใช้เวลาเดินทาง 15 นาทีและร้อยละ 51 ไม่มีการเดินทางไปทำงาน

ในส่วนของหันตราวิลล่า ร้อยละ 53 แหล่งอาชีพอยู่นอกชุมชน ร้อยละ 27 แหล่งอาชีพอยู่ในชุมชน โดยแบ่งเป็นภายในบ้านร้อยละ 13 และไม่มีอาชีพคิดเป็นร้อยละ 7 การเดินทางโดยร้อยละ 38 ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานร้อยละ 13 รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 9 และอีกร้อยละ 31 ไม่มีอาชีพพาหนะจำเป็นต้องใช้รถสาธารณะ แบ่งเป็นแท็กซี่คิดเป็นร้อยละ 9 ระยะเวลาเดินทางร้อยละ 18 ใช้เวลาเดินทาง 60 นาที ร้อยละ 13 ใช้เวลาเดินทาง 11 ร้อยละ 13 เดินทาง 20 นาที ร้อยละ 7 ใช้เวลาเดินทาง 15 นาทีและร้อยละ 51 ไม่มีการเดินทางไปทำงาน

จากข้อมูลข้างต้นวิเคราะห์ได้ว่า แหล่งอาชีพโดยส่วนใหญ่ทำงานนอกชุมชน การเดินทางโดยส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล และใช้เวลาเดินทางไม่นานมากนักจากบ้านถึงที่ทำงาน

ตารางที่ 4.15 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

รายได้เฉลี่ย	การเคหะ		หัตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5001-15000	21	46.67%	21	46.67%	42	46.67%
15001-25000	18	40.00%	19	42.22%	37	41.11%
35001-50000	6	13.33%	5	11.11%	11	12.22%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

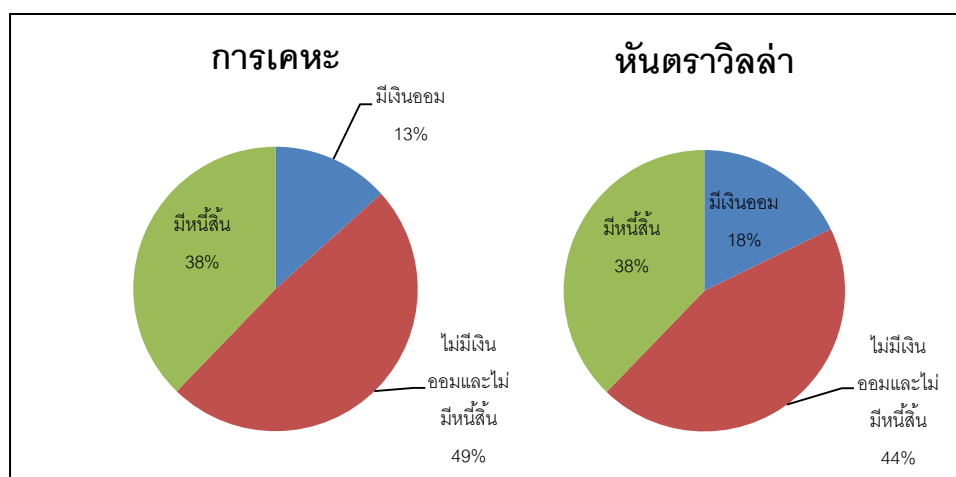

ภาพที่ 4.21: แสดงรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

จากตารางที่ 4.15 และรูปที่ 4.21 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวโครงการการเคหะ ร้อยละ 47 อยู่ที่ 5001-15000 บาทต่อเดือน รองลงมาคือร้อยละ 40 รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 15001-25000 บาทต่อเดือนและร้อยละ 13 รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 35001-50000 บาทต่อเดือน ในส่วนของ รายได้เฉลี่ยของครอบครัวหัตราวิลล่า ร้อยละ 47 อยู่ที่ 5001-15000 บาทต่อเดือน รองลงมาคือร้อยละ 42 รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 15001-25000 บาทต่อเดือนและร้อยละ 11 รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 35001-50000 บาทต่อเดือน จากข้อมูลดังกล่าว วิเคราะห์ได้ว่ารายได้เฉลี่ยของทั้งสองหมู่บ้าน อยู่ที่ 5001-15000 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4.16 การจัดการรายได้

การจัดการรายได้	การเคหะ		อันตรายวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีเงินออม	6	13.33%	8	17.78%	14	15.56%
ไม่มีเงินออม และไม่มีหนี้สิน	22	48.89%	20	44.44%	42	46.67%
มีหนี้สิน	17	37.78%	17	37.78%	34	37.78%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

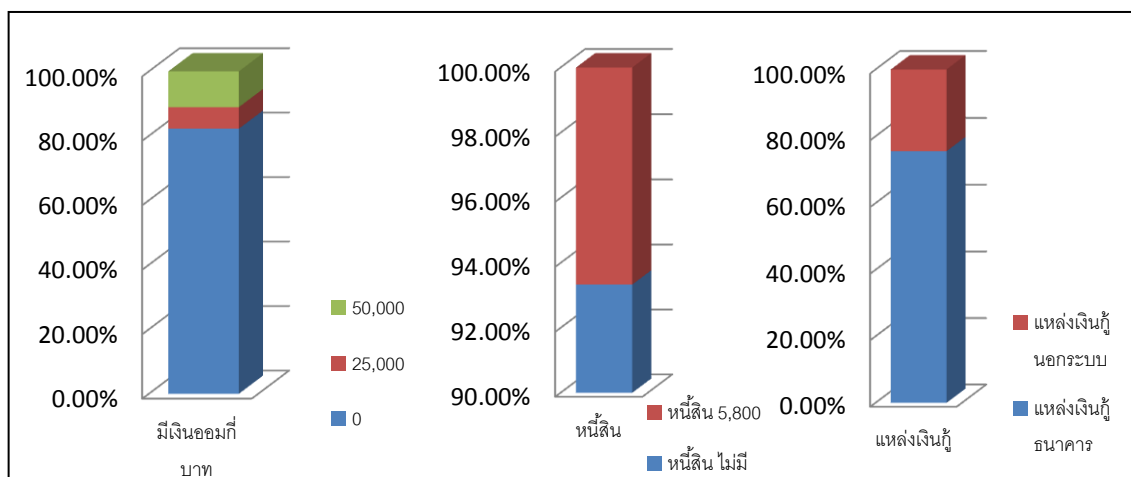
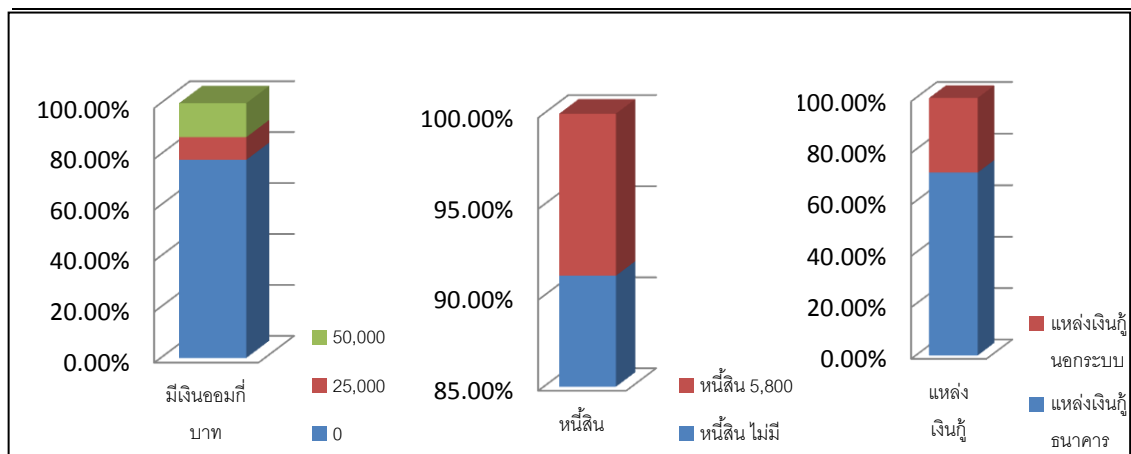

ภาพที่ 4.22: การจัดการรายได้

จากตารางที่ 4.16 และรูปที่ 4.22 ทั้งโครงการการเคหะและอันตรายวิลล่า ร้อยละ 44-49 ไม่มีเงินออม และไม่มีหนี้สิน รองลงมาร้อยละ 38 มีหนี้สิน และเพียงร้อยละ 13-18 มีเงินออม

ตารางที่ 4.17 การจัดการรายได้ (2)

การจัดการรายได้	การเคหะ		หันตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0	35	77.78%	37	82.22%	72	80.00%
มีเงินออมที่บาท						
25,000	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
50,000	6	13.33%	5	11.11%	11	12.22%
หนี้สิน						
ไม่มี	41	91.11%	42	93.33%	83	92.22%
5,800	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
แหล่งเงินทุน						
ธนาคาร	32	71.11%	34	75.56%	66	73.33%
นอกระบบ	13	28.89%	11	24.44%	24	26.67%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

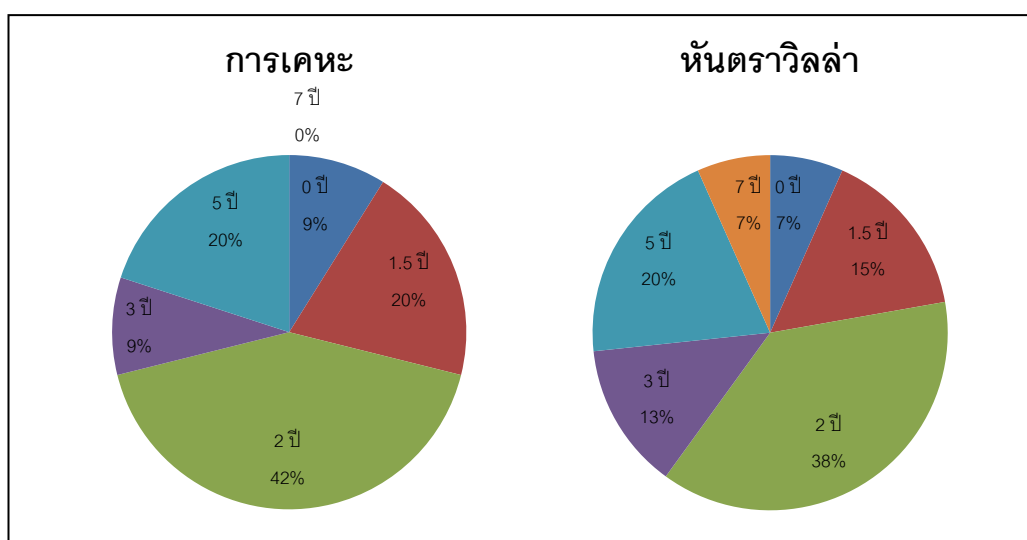

ภาพที่ 4.23: การจัดการรายได้ของหันตราวิลล่า

จากตารางที่ 4.17 และภาพที่ 4.23 การจัดการรายได้ของทั้งผู้อาศัยในโครงการการเคหะและหันตราวิลล่า ไม่มีเงินออมไม่หนี้สิน โดยส่วนใหญ่ใช้แหล่งเงินทุนของธนาคารคิดเป็นร้อยละ 32-34

ตารางที่ 4.18 ระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน

ระยะเวลาการอยู่อาศัย	การเคหะ		หัตถราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0 ปี	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
1.5 ปี	9	20.00%	7	15.56%	16	17.78%
2 ปี	19	42.22%	17	37.78%	36	40.00%
3 ปี	4	8.89%	6	13.33%	10	11.11%
5 ปี	9	20.00%	9	20.00%	18	20.00%
7 ปี		0.00%	3	6.67%	3	3.33%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

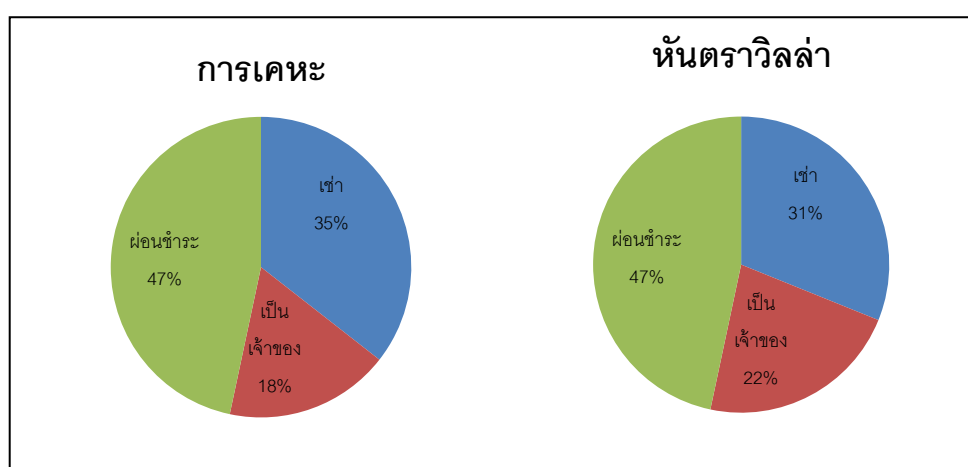

ภาพที่ 4.24: ระยะเวลาการอยู่อาศัย

ตารางที่ 4.18 และภาพที่ 4.24 ระยะเวลาการอยู่อาศัยของทั้งโครงการการเคหะและหัตถราวิลด้า ร้อยละ 38-42 อยู่อาศัยในหมู่บ้านมาเป็นเวลา 2 ปี รองลงมาคืออยู่อาศัยมาแล้วเป็นเวลา 5 ปี รองลงมา อยู่อาศัยปีครึ่ง และรองลงมาอยู่อาศัยเป็นเวลา 3 และ 9 ปี

ตารางที่ 4.19 การถือครองที่พักอาศัย

ลักษณะการถือครอง	การเคหะ		หัตตราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เช่า	16	35.56%	14	31.11%	30	33.33%
เป็นเจ้าของ	8	17.78%	10	22.22%	18	20.00%
ผ่อนชำระ	21	46.67%	21	46.67%	42	46.67%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

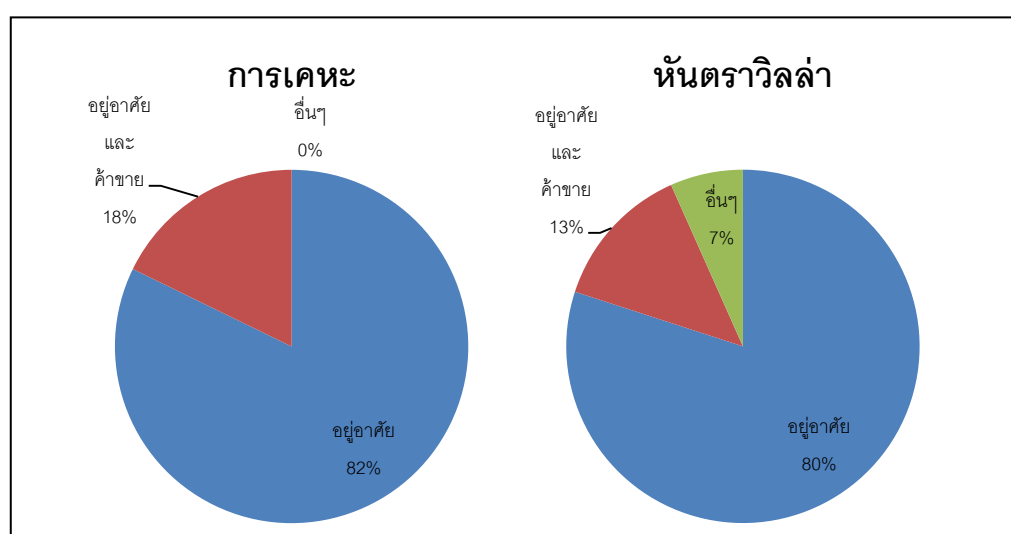

ภาพที่ 4.25: แสดงการถือครองที่พักอาศัย

จากตารางที่ 4.19 และภาพที่ 4.25 การถือครองที่พักอาศัยโดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงของการผ่อนชำระ คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาเป็นการเช่าคิดเป็นร้อยละ 31-35 และร้อยละ 18-22 เป็นเจ้าของที่พักอาศัย จากข้อมูลข้างต้นทั้งสองหมู่บ้านมีแนวโน้มทิศทางเดียวกันคือ อยู่ในช่วงของการผ่อนชำระมากที่สุด และเช่าอยู่เป็นปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นข้อมูลที่สอดคล้องกันที่ว่าทั้งสอง ต่างมีผู้ที่มีรายได้น้อยถึงปานกลางอาศัยอยู่ปริมาณมาก

ตารางที่ 4.20 การใช้ประโยชน์ที่พักอาศัย

การใช้ประโยชน์	การเคหะ		หัตตราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อยู่อาศัย	37	82.22%	36	80.00%	73	81.11%
อยู่อาศัยและค้าขาย	8	17.78%	6	13.33%	14	15.56%
อื่นๆ		0.00%	3	6.67%	3	3.33%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

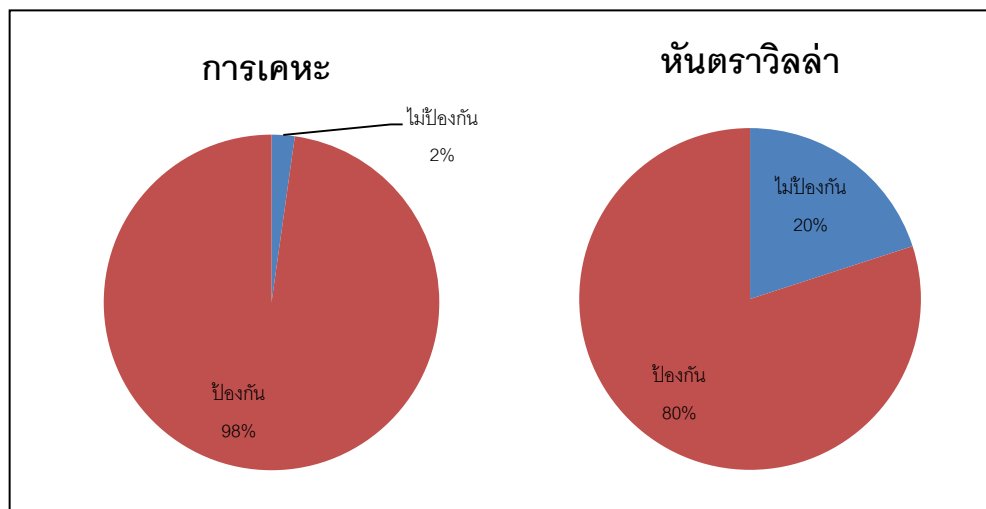
ภาพที่ 4.26: แสดงการใช้ประโยชน์ที่พักอาศัย

จากตารางที่ 4.20 และภาพที่ 4.26 การใช้ประโยชน์ที่พักอาศัยทั้งโครงการการเคหะและหัตตราวิลด้า ร้อยละ 80-82 อยู่อาศัยเอง มีมาใช้ประโยชน์เพื่ออาศัยและค้าขายเพียงร้อยละ 13-18 โดยการอยู่อาศัยแบบไม่มีการดัดแปลงเป็นร้านขายของ ผู้พักอาศัยอาจทำงานนอกบ้านทุกวัน และการดัดแปลงเป็นร้านขายของหรือทำธุรกิจส่วนตัวนั้นเสมือนเป็นการทำงานภายในบ้าน ซึ่งพบเห็นได้เกือบทุกหมู่บ้าน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย

ตารางที่ 4.21 การป้องกันที่อยู่อาศัยจากน้ำท่วม

ป้องกันที่อยู่อาศัย จากน้ำท่วม	การเคหะ		หัตตราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ป้องกัน	1	2.22%	9	20.00%	10	11.11%
ป้องกัน	44	97.78%	36	80.00%	80	88.89%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

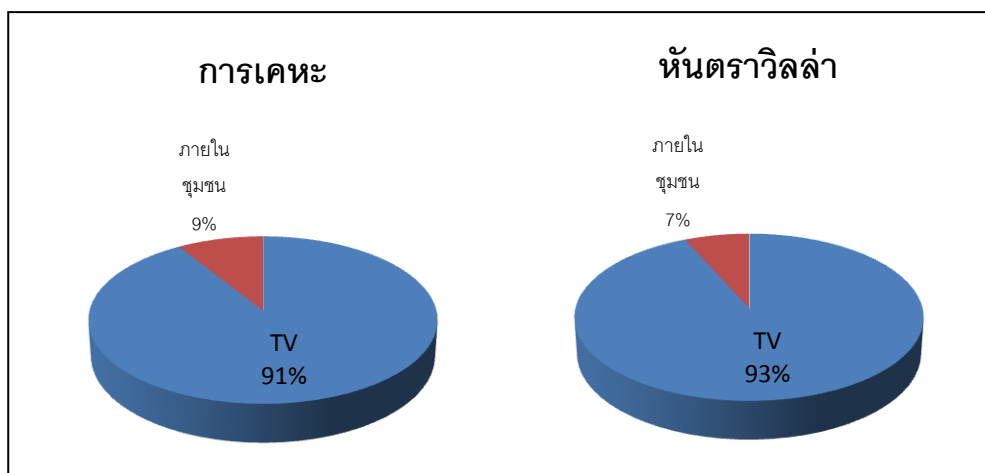

ภาพที่ 4.27: การป้องกันที่อยู่อาศัยจากน้ำท่วม

จากตารางที่ 4.21 และภาพที่ 4.27 ทั้งโครงการการเคหะและหันตราวิลล่า ได้เตรียมการป้องกันน้ำท่วม คิดเป็นร้อยละ 80-98 มีเพียงบางส่วนที่ไม่ได้ป้องกันน้ำท่วม คิดเป็นร้อยละ 2-20 จากข้อมูลวิเคราะห์ได้ว่า การเตรียมการป้องกันล่วงหน้าทราบได้จากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว บวกทั้งมีทรัพย์สินที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย เช่น โต๊ะ ตู้ เตียง และเครื่องใช้ไฟฟ้าบางชนิด ทำให้จำเป็นต้องเตรียมป้องกันไว้แต่เนิ่นๆ และสำหรับบางบ้านที่ไม่ได้ป้องกัน อาจเป็นไปได้ว่า ได้ขนของที่สำคัญออกจากพื้นที่ไปแล้วหรือสาเหตุอีกประการคือ ความนิ่งนอนใจที่มั่นใจเองไปว่าพื้นที่ตรงนี้น้ำไม่เคยท่วมถึงมาก่อน จึงไม่มีความจำเป็นที่จะป้องกันแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.22 แหล่งข่าวแรก

แหล่งข่าวแรก	การเคหะ		หันตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
TV	41	91.11%	42	93.33%	83	92.22%
ภายในชุมชน	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

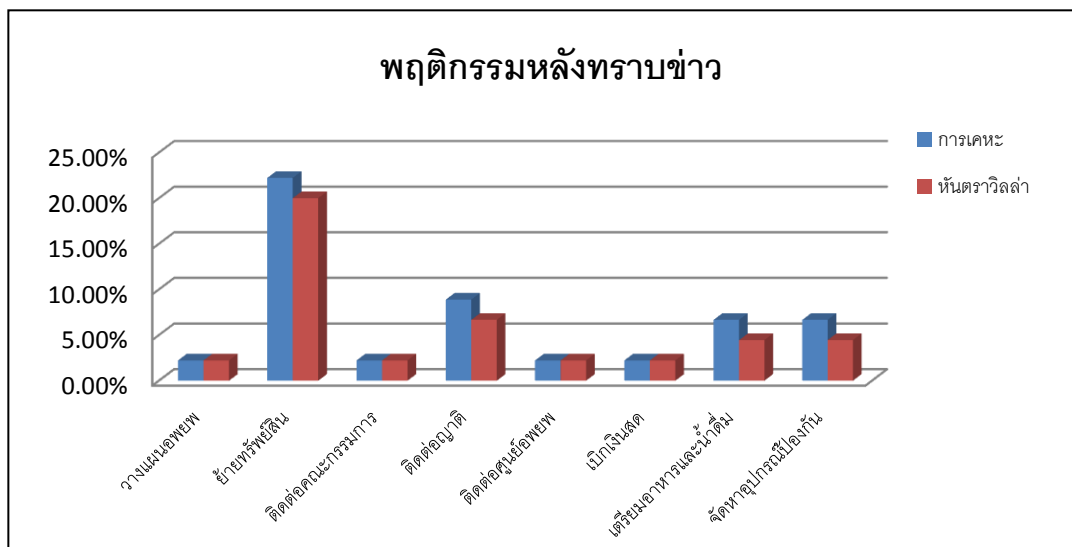

ภาพที่ 4.28: แหล่งข่าวแรก

จากตารางที่ 4.22 และภาพที่ 4.28 แหล่งข่าวแรกที่ทราบว่าจะเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ ทั้งโครงการการเคหะ และหัตตราวิลานั้น โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 91-93 รับผิดชอบต่อโทรทัศน์ มีเพียงร้อยละ 7-9 ที่ทราบจากแหล่งชุมชน ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วการติดตามข่าวทางโทรทัศน์ในปัจจุบันมีความรวดเร็วเป็นอย่างมาก จนเรียกได้ว่ารายงานนาที่ต่อนาที แทบทุกพื้นที่ที่เกิดน้ำท่วม ซึ่งถึงได้ว่าเป็นเหตุการณ์ใหญ่ๆของประเทศ และข่าวจากภายในชุมชนนั้นส่วนใหญ่จะเป็นข่าวสื่อแทบทั้งสิ้น จนบางครั้งอาจจะบอกกันปากต่อปากจนความจริงมีความผิดพลาดไปก็เป็นได้

ตารางที่ 4.23 พฤติกรรมหลังทราบข่าว

พฤติกรรมหลังทราบข่าว	การเคหะ		หัตตราวิลา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วางแผนอพยพ	1	2.22%	1	2.22%	2	2.22%
ย้ายทรัพย์สิน	10	22.22%	9	20.00%	19	21.11%
ติดต่อคณะกรรมการ	1	2.22%	1	2.22%	2	2.22%
ติดต่อญาติ	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
ติดต่อศูนย์อพยพ	1	2.22%	1	2.22%	2	2.22%
เบิกเงินสด	1	2.22%	1	2.22%	2	2.22%
เตรียมอาหารและน้ำดื่ม	3	6.67%	2	4.44%	5	5.56%
จัดหาอุปกรณ์ป้องกัน	3	6.67%	2	4.44%	5	5.56%
เลือกทั้งหมด	21	46.67%	25	55.56%	46	51.11%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

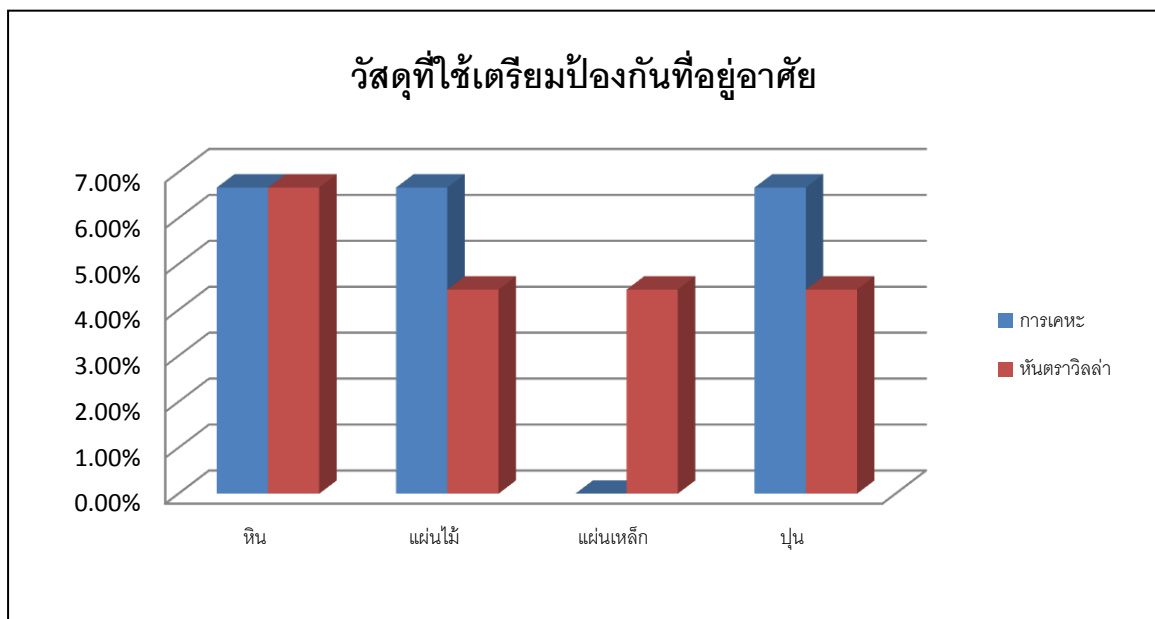

ภาพที่ 4.29: พฤติกรรมหลังทราบข่าว

จากตารางที่ 4.23 และภาพที่ 4.29 ผู้อยู่อาศัยทั้งโครงการการเคหะและหันตราวิลล่า เมื่อทราบข่าวว่าจะเกิดน้ำท่วม ผู้อาศัยทำทุกวิถีทางที่จะป้องกันน้ำท่วมไม่ให้เข้าพื้นที่ตนเอง โดยวิธีการย้ายทรัพย์สินเป็นวิธีที่ใช้ก่อนเสมอเมื่อเกิดน้ำท่วม รองลงมาเป็นการติดต่อญาติ

ตารางที่ 4.24 วัสดุที่ใช้ในการป้องกันน้ำท่วม

วัสดุ	การเคหะ		หันตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทั้งหมด	36	80.00%	36	80.00%	72	80.00%
หิน	3	6.67%	3	6.67%	6	6.67%
แผ่นไม้	3	6.67%	2	4.44%	5	5.56%
แผ่นเหล็ก		0.00%	2	4.44%	2	2.22%
ปูน	3	6.67%	2	4.44%	5	5.56%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	94.44%

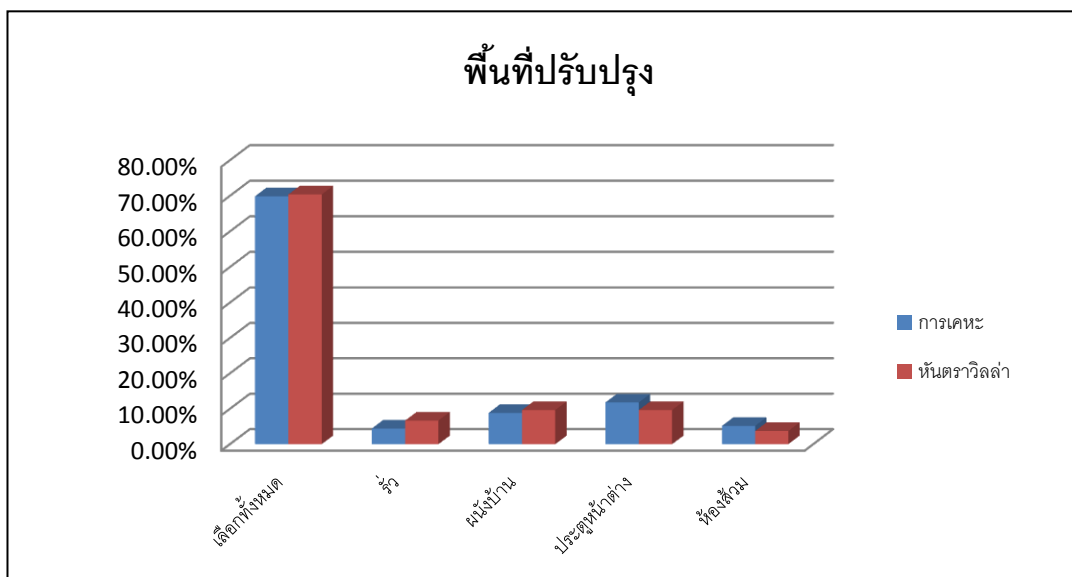

ภาพที่ 4.30: วัสดุที่ใช้ในการป้องกันน้ำท่วม

จากตารางที่ 4.24 และภาพที่ 4.30 วัสดุที่ใช้ในการป้องกันน้ำท่วมโดยส่วนใหญ่มักจะใช้ทุกวิถีทาง แต่โดยส่วนมากจะเป็นวัสดุก่อสร้างเช่น หิน ปูน ททราย เพื่อก่อเป็นกำแพงป้องกันน้ำ

ตารางที่ 4.25 พื้นที่หรือบริเวณที่ปรับปรุง

พื้นที่ปรับปรุง	การเคหะ		หันตราวิมล		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เลือกทั้งหมด	32	69.85%	32	70.37%	63	70.11%
รั้ว	2	4.41%	3	6.67%	5	5.54%
ผนังบ้าน	4	8.82%	4	9.63%	8	9.23%
ประตูหน้าต่าง	5	11.76%	4	9.63%	10	10.70%
ห้องส้วม	2	5.15%	2	3.70%	4	4.43%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

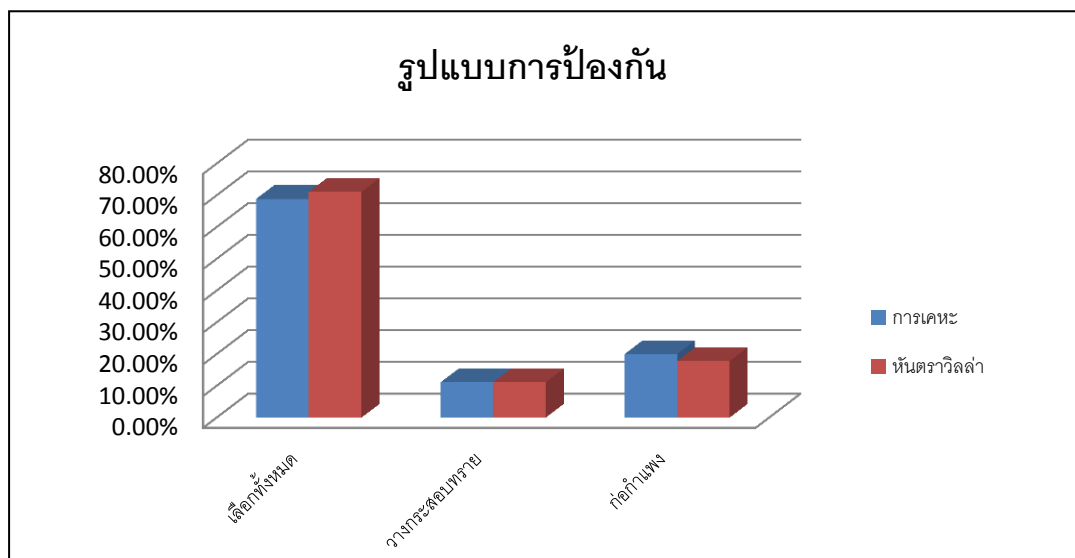

ภาพที่ 4.31: แสดงพื้นที่หรือบริเวณที่ปรับปรุง

จากตารางที่ 4.25 และภาพที่ 4.31 พื้นที่หรือบริเวณที่ปรับปรุงหลังจากน้ำท่วม โดยส่วนใหญ่แล้วจะทำการปรับปรุงซ่อมแซมในทุกบริเวณพื้นที่ที่เสียหาย แต่โดยส่วนแรกของการทำเป็นอันดับแรกส่วนมากจะทำที่ ประตูหน้าต่างก่อนอันดับแรก รองลงมาผนังบ้านและห้องส้วม สุดท้ายรั้วบ้าน

ตารางที่ 4.26 รูปแบบการป้องกันน้ำท่วม

รูปแบบการป้องกัน	การเคหะ		หัตถราวิไลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เลือกทั้งหมด	31	68.89%	32	71.11%	63	70.00%
วางกระสอบทราย	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
ก่อกำแพง	9	20.00%	8	17.78%	17	18.89%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

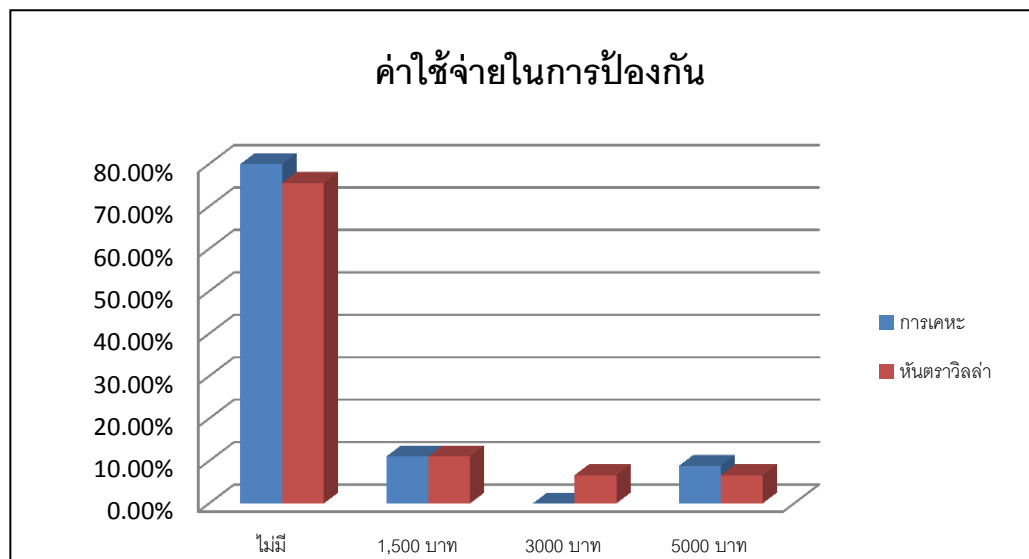

ภาพที่ 4.32: แสดงรูปแบบการป้องกันน้ำท่วม

จากตารางที่ 4.26 และภาพที่ 4.32 รูปแบบการป้องกันน้ำท่วมโดยส่วนใหญ่จะทำทุกวิถีทาง แต่การก่อกำแพงจะเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดเพราะมีความแข็งแรงทนทานต่อการกัดเซาะ รองลงมาคือการวางกระสอบทราย

ตารางที่ 4.27 ค่าใช้จ่ายในการป้องกัน

ค่าใช้จ่ายในการป้องกัน	การเคาะ		หันตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	36	80.00%	34	75.56%	70	77.78%
1,500 บาท	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
3000 บาท		0.00%	3	6.67%	3	3.33%
5000 บาท	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

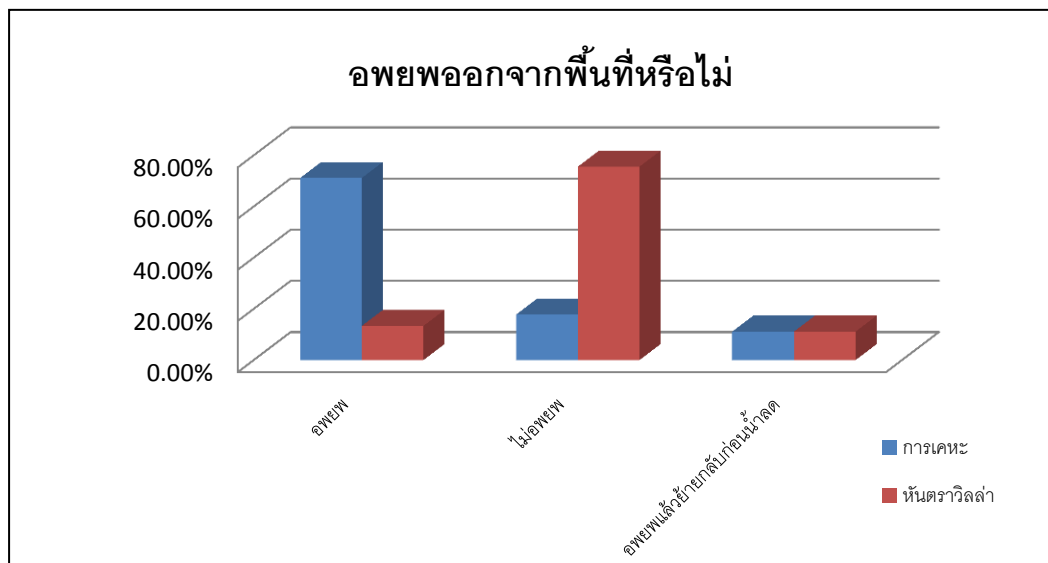

ภาพที่ 4.33: ค่าใช้จ่ายในการป้องกัน

จากตารางที่ 4.27 และภาพที่ 4.33 ค่าใช้จ่ายในการป้องกันนั้นโดยส่วนใหญ่จะไม่มีเพราะอย่างการป้องกันโดยใช้กระสอบทรายจะได้รับมาจากแหล่งอาสาสมัครต่างๆ

ตารางที่ 4.28 อพยพออกจากพื้นที่หรือไม่

อพยพออกจากพื้นที่ หรือไม่	การเคหะ		หันตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อพยพ	32	71.11%	6	13.33%	38	42.22%
ไม่อพยพ	8	17.78%	34	75.56%	42	46.67%
อพยพแล้วย้ายกลับ ก่อนน้ำลด	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

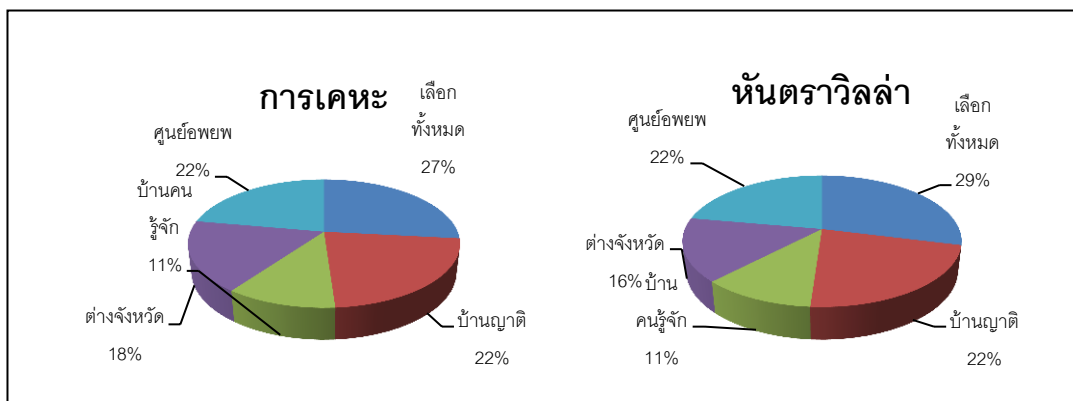

ภาพที่ 4.34: การอพยพออกจากพื้นที่

จากตารางที่ 4.28 และรูปที่ 4.34 การอพยพจากพื้นที่ของโครงการการเคหะได้อพยพออกจากพื้นที่ ส่วนหันตราวิลล่าไม่ได้อพยพออกจากพื้นที่

ตารางที่ 4.29 สถานที่อพยพ

สถานที่อพยพ	การเคหะ		หันตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เลือกทั้งหมด	12	26.67%	13	28.89%	25	27.78%
บ้านญาติ	10	22.22%	10	22.22%	20	22.22%
บ้านคนรู้จัก	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
ต่างจังหวัด	8	17.78%	7	15.56%	15	16.67%
ศูนย์อพยพ	10	22.22%	10	22.22%	20	22.22%
รวม	45	60.00%	45	62.22%	90	61.11%

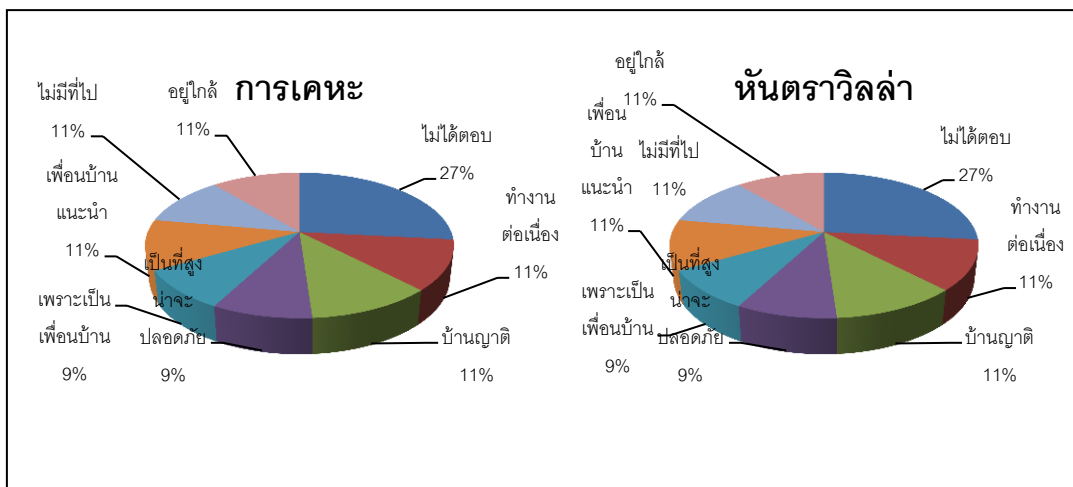

ภาพที่ 4.35: สถานที่อพยพ

จากตารางที่ 4.29 และภาพที่ 4.35 การอพยพออกจากพื้นที่ ของผู้อาศัยในทั้งโครงการการเคหะและหัตตราวิลด้า เลือกที่จะอพยพไปได้ทุกที่โดยเลือกไปที่ศูนย์อพยพและบ้านญาติก่อนเป็นอันดับแรก

ตารางที่ 4.30 สาเหตุที่อพยพ

สาเหตุที่อพยพ	การเคหะ		หัตตราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ตอบ	12	26.67%	12	26.67%	24	26.67%
ทำงานต่อเนื่อง	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
บ้านญาติ	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
เป็นที่สูงน่าจะปลอดภัย	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
เพราะเป็นเพื่อนบ้าน	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
เพื่อนบ้านแนะนำ	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
ไม่มีที่ไป	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
อยู่ใกล้	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

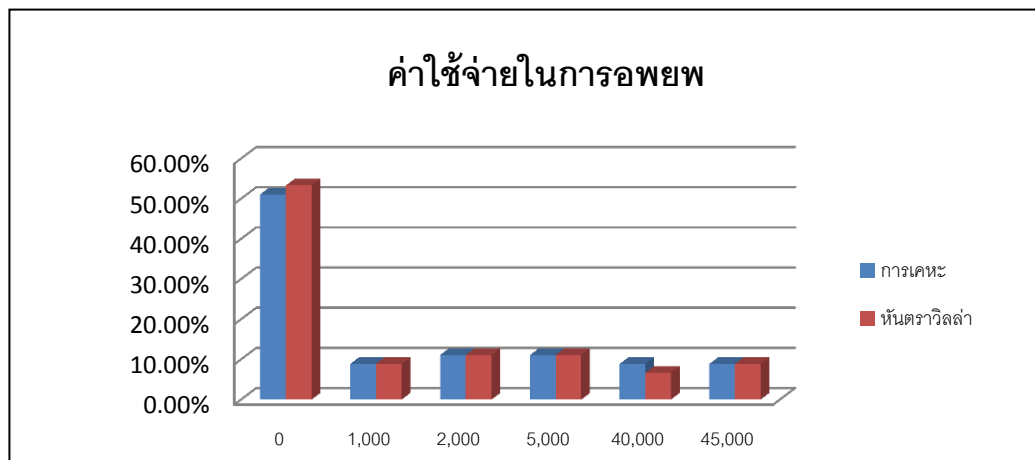

ภาพที่ 4.36: สาเหตุที่อพยพ

จากตารางที่ 4.30 และภาพที่ 4.36 สาเหตุที่อพยพเป็นไปได้ทุกกรณีแต่โดยสาเหตุหลักเพื่อเป็นการทำ
อย่างไรก็ได้ใช้ชีวิตและทรัพย์สินปลอดภัย

ตารางที่ 4.31 ค่าใช้จ่ายในการอพยพ

ค่าใช้จ่ายในการ อพยพ	การเคหะ		หันตราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0	23	51.11%	24	53.33%	47	52.22%
1,000	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
2,000	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
5,000	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
40,000	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
45,000	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

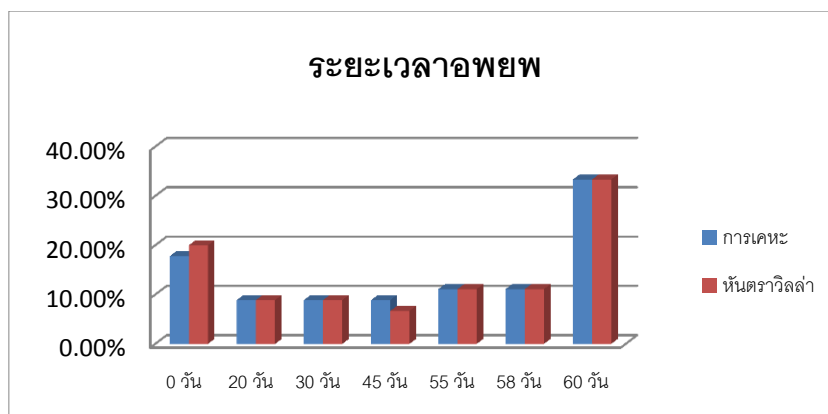

ภาพที่ 4.37: ค่าใช้จ่ายในการอพยพ

จากตารางที่ 4.31 และรูปที่ 4.37 ค่าใช้จ่ายในการอพยพ อยู่ที่ประมาณ 2000-5000 บาท แต่โดยส่วนใหญ่ไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายเพราะมีอาสาสมัครและหน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นอาหารเครื่องดื่ม และที่อยู่อาศัยชั่วคราว จึงไม่เสียค่าใช้จ่ายระหว่กอพยพ

ตารางที่ 4.32 ระยะเวลาอพยพ

ระยะเวลา อพยพ	การเคหะ		หัตถการวิไลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0 วัน	8	17.78%	9	20.00%	17	18.89%
20 วัน	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
30 วัน	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
45 วัน	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
55 วัน	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
58 วัน	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
60 วัน	15	33.33%	15	33.33%	30	33.33%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

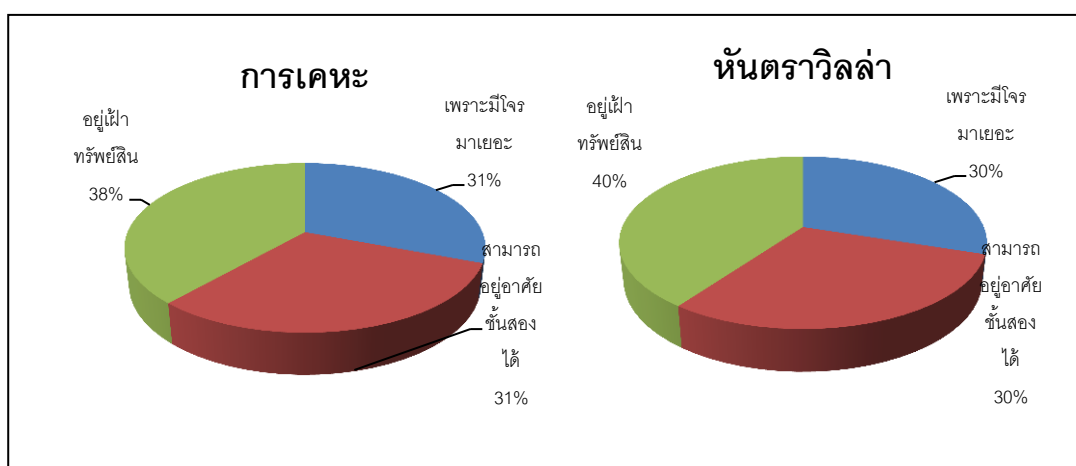

ภาพที่ 4.38: ระยะเวลาอพยพ

จากตารางที่ 4.32 และรูปที่ 4.38 ระยะเวลาในการอพยพอยู่ที่ประมาณ 60 วัน

ตารางที่ 4.33 สาเหตุที่ไม่อพยพ

ทำไมไม่อพยพ	การเคหะ		หัตถาวิไลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ตอบ	32	246.15%	35	350.00%	67	291.30%
เพราะมีใจรมาเยอะ สามารถอยู่อาศัยชั้น สองได้	4	30.77%	3	30.00%	7	30.43%
อยู่เฝ้าทรัพย์สิน	5	38.46%	4	40.00%	9	39.13%
รวม	13	100.00%	10	100.00%	23	391.30%

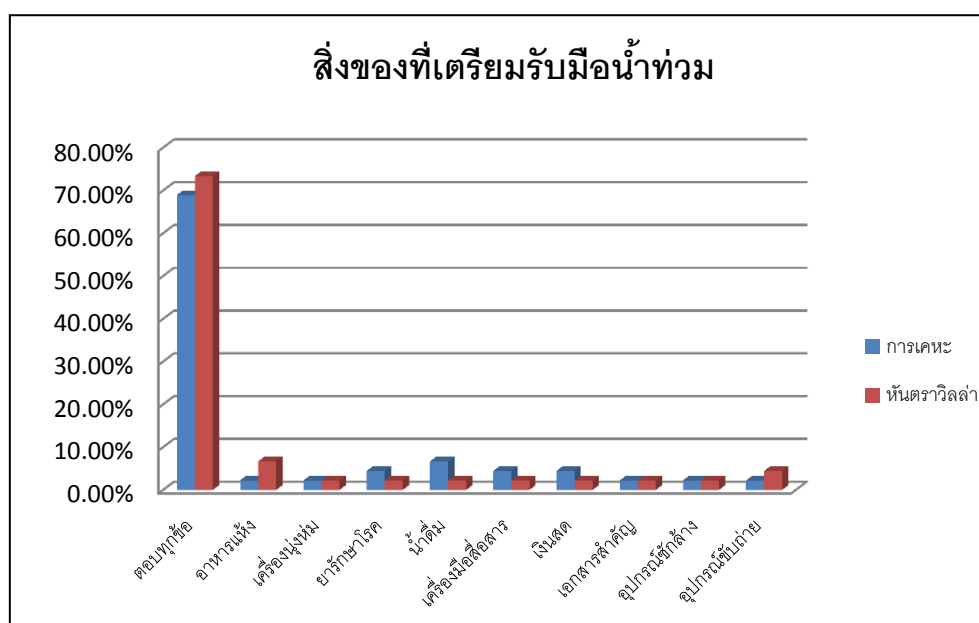

ภาพที่ 4.39: สาเหตุที่ไม่อพยพ

จากตารางที่ 4.33 และรูปที่ 4.39 สาเหตุที่ไม่ได้อพยพทั้งโครงการการเคหะและหันตราวิลล่ามีผลออกมาทางเดียวกันคือ อยู่ใฝ่ทรัพย์สิน รองลงมาคือสามารถเข้าอยู่ที่ชั้นสองได้ และมีโจรเยอะ

ตารางที่ 4.34 สิ่งของที่เตรียมรับมือน้ำท่วม

สิ่งของที่เตรียมรับมือน้ำท่วม	การเคหะ		หันตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตอทุกข้อ	31	68.89%	33	73.33%	64	71.11%
อาหารแห้ง	1	2.22%	3	6.67%	4	4.44%
เครื่องนุ่งห่ม	1	2.22%	1	2.22%	2	2.22%
ยารักษาโรค	2	4.44%	1	2.22%	3	3.33%
น้ำดื่ม	3	6.67%	1	2.22%	4	4.44%
เครื่องมือสื่อสาร	2	4.44%	1	2.22%	3	3.33%
เงินสด	2	4.44%	1	2.22%	3	3.33%
เอกสารสำคัญ	1	2.22%	1	2.22%	2	2.22%
อุปกรณ์ซักล้าง	1	2.22%	1	2.22%	2	2.22%
อุปกรณ์ขั้บถ่าย	1	2.22%	2	4.44%	3	3.33%
รวม	45	97.78%	45	95.56%	90	96.67%

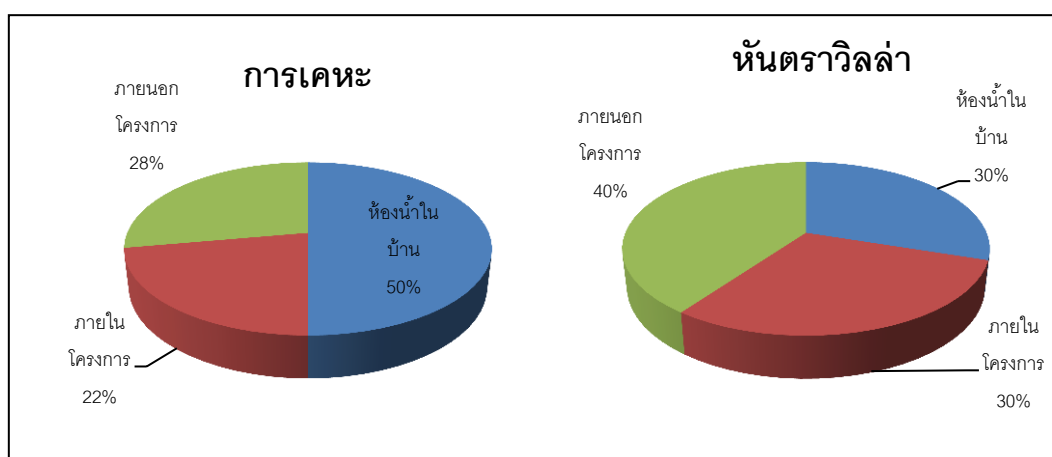

ภาพที่ 4.40: สิ่งของที่เตรียมรับมือน้ำท่วม

จากตารางที่ 4.34 และภาพที่ 4.40 สิ่งของต่างๆที่เตรียมรับมือน้ำท่วมโดยส่วนใหญ่ผู้ประสบน้ำท่วมจะเตรียมสิ่งของทุกอย่างเพื่อรับมือน้ำท่วม แต่อันดับต้นที่ต้องจัดเตรียมเป็นอาหารแห้งและน้ำดื่ม

ตารางที่ 4.35 การขั้บถ่าย

การขั้บถ่าย	การเคหะ		หันตราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ตอบ	27	150.00%	35	350.00%	62	221.43%
ห้องน้ำในบ้าน	9	50.00%	3	30.00%	12	42.86%
ภายในโครงการ	4	22.22%	3	30.00%	7	25.00%
ภายนอกโครงการ	5	27.78%	4	40.00%	9	32.14%
รวม	18	100.00%	10	100.00%	28	321.43%

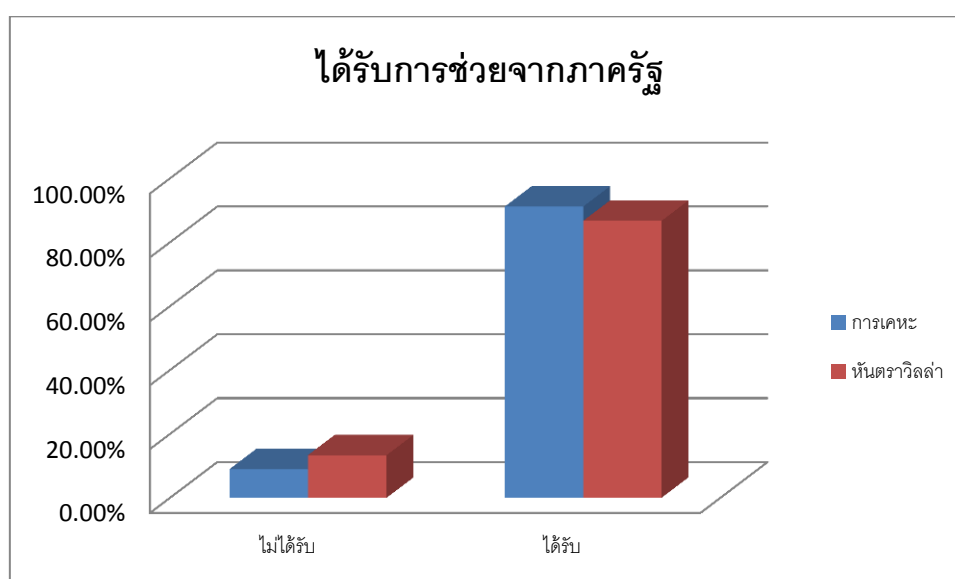
ภาพที่ 4.41: การขั้บถ่าย

จากตารางที่ 4.35 และรูปที่ 4.41 การขั้บถ่ายของผู้อาศัยในโครงการการเคหะขั้บถ่ายในบ้านตนเอง รองลงมาคือภายนอกโครงการและภายในโครงการตามลำดับในส่วนหันตราวิลล่าการขั้บถ่ายใช้ภายนอกโครงการมากที่สุด รองลงมาในบ้านตนเองและภายในโครงการ

4.4 การจัดการที่อยู่อาศัยภายหลังอุทกภัย

ตารางที่ 4.36 การได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

ได้รับการช่วย จากภาครัฐ	การเคหะ		หัตถวิลาสา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับ	4	8.89%	6	13.33%	10	11.11%
ได้รับ	41	91.11%	39	86.67%	80	88.89%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

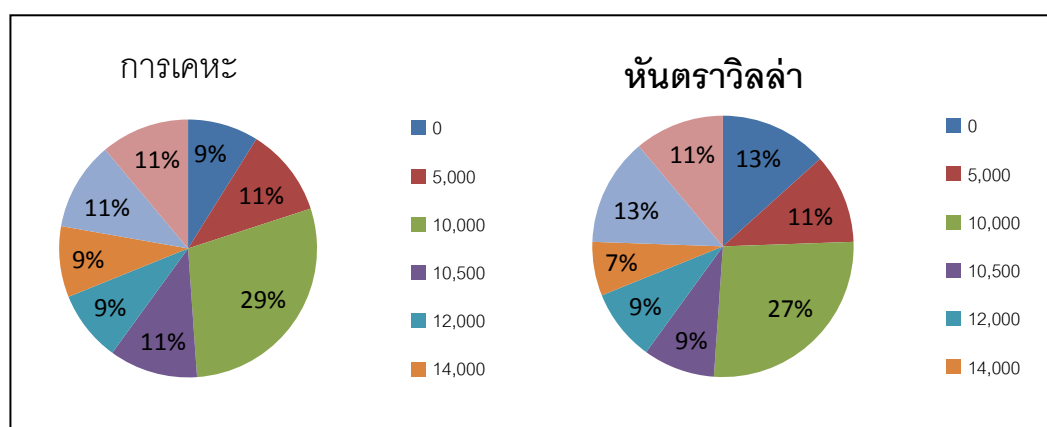

ภาพที่ 4.42: แสดงกราฟการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ

จากตารางที่ 4.36 และภาพที่ 4.42 จะเห็นได้ว่าผู้พักอาศัยที่โครงการการเคหะและหัตถวิลาสา ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยโครงการการเคหะได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 91 และไม่ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐคิดเป็นร้อยละ 8 เท่านั้น ในส่วนของหัตถวิลาสาได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 88 และไม่ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐคิดเป็นร้อยละ 11 เท่านั้น

ตารางที่ 4.37 จำนวนเงินที่ได้รับจากภาครัฐ

ได้รับกี่บาท	การเคหะ		หัตถราวิลด้า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0	4	8.89%	6	13.33%	10	11.11%
5,000	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
10,000	13	28.89%	12	26.67%	25	27.78%
10,500	5	11.11%	4	8.89%	9	10.00%
12,000	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
14,000	4	8.89%	3	6.67%	7	7.78%
18,000	5	11.11%	6	13.33%	11	12.22%
26,000	5	11.11%	5	11.11%	10	11.11%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

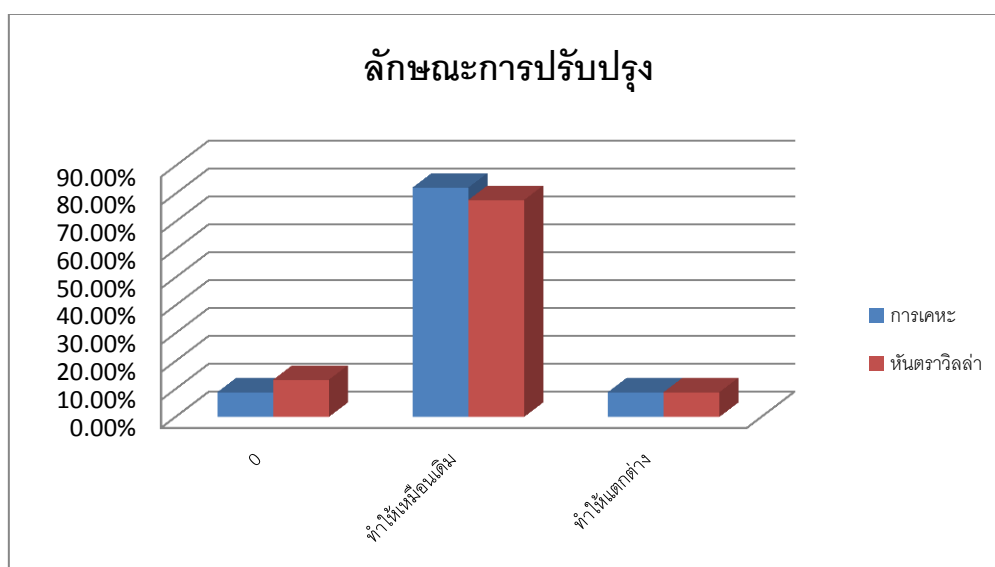
ภาพที่ 4.43: แสดงกราฟจำนวนเงินที่ได้รับจากภาครัฐ

จากตารางที่ 4.37 และภาพที่ 4.43 แสดงจำนวนเงินที่ได้รับจากภาครัฐ โดยโครงการการเคหะได้รับจำนวนเงิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมาได้รับเป็นจำนวนเงิน 5000, 10500, 18,000, 26000 คิดเป็นร้อยละ 11 จำนวนเงิน 12,000, 14000 และไม่ได้รับคิดเป็นร้อยละ 9

ในส่วนของหัตถราวิลด้าได้รับจำนวนเงิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27 รองลงมาไม่ได้รับเงิน คิดและรับเงินเป็นจำนวน 18000 คิดเป็นร้อยละ 13 ได้รับจำนวนเงิน 5000, 26000 คิดเป็นร้อยละ 11 ได้รับจำนวนเงิน 10500, 12000 คิดเป็นร้อยละ 9 และได้รับจำนวนเงิน 14000 คิดเป็นร้อยละ 7

ตารางที่ 4.38 การปรับปรุงที่อยู่อาศัยหลังน้ำท่วม

ลักษณะการปรับปรุง	การเคหะ		หัตตราวิธล่ำ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0	4	8.89%	6	13.33%	10	11.11%
ทำให้เหมือนเดิม	37	82.22%	35	77.78%	72	80.00%
ทำให้แตกต่าง	4	8.89%	4	8.89%	8	8.89%
รวม	45	100.00%	45	100.00%	90	100.00%

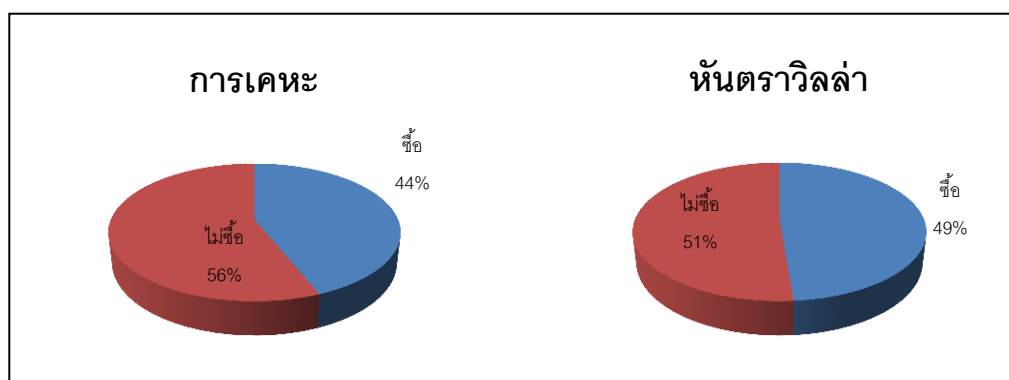

ภาพที่ 4.44: แสดงกราฟการปรับปรุงที่อยู่อาศัยหลังน้ำท่วม

จากตารางที่ 4.38 และภาพที่ 4.44 ทั้งการเคหะและหัตตราวิธล่ำ มีแนวโน้มที่เหมือนกันคือ การปรับปรุงที่อยู่อาศัยหลังน้ำท่วม เป็นการปรับปรุงให้เหมือนเดิม รองลงมาคือการปรับปรุงให้แตกต่างจากเดิม ถือเป็นการพลิกวิกฤตเป็นโอกาสในการปรับโฉมที่พักอาศัยใหม่ไปในตัว และมีเพียงร้อยละ 11 ที่ไม่คิดจะปรับปรุงที่พักอาศัยหลังน้ำท่วม

ตารางที่ 4.39 ท่านจะซื้อเรือหรือไม่

จะซื้อเรือหรือไม่	การเคหะ		หัตตราวิธล่ำ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ตอบ	4	9.76%	6	15.38%	10	12.50%
ซื้อ	18	43.90%	19	48.72%	37	46.25%
ไม่ซื้อ	23	56.10%	20	51.28%	43	53.75%
รวม	41	100.00%	39	100.00%	80	112.50%

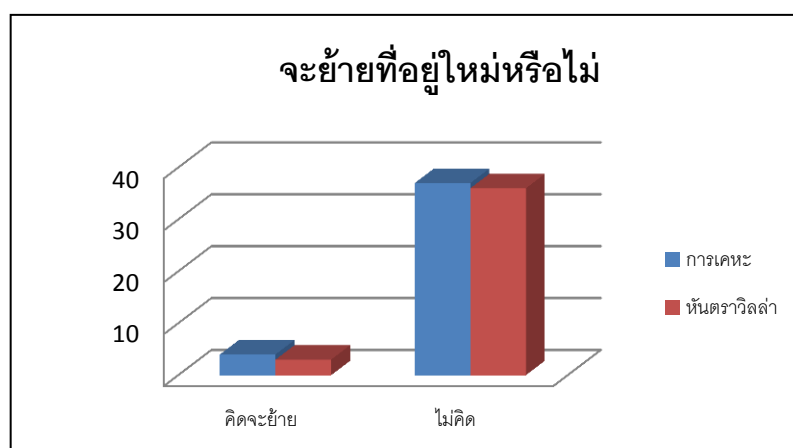

ภาพที่ 4.45: แสดงกราฟความคิดเห็นที่จะซื้อเรือ

จากตารางที่ 4.39 และรูปที่ 4.45 ผู้พักอาศัยในโครงการการเคหะและหัตถราวิลล่าไม่คิดที่จะซื้อเรือคิดเป็นร้อยละ 51-56 รองลงมา คิดจะซื้อเรือคิดเป็นร้อยละ 44-49 ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่า อาจจะเป็นไปได้ว่า ระหว่างที่นำท่อมันทางชุมชนและอาสาสมัคร รวมทั้งภาครัฐต่างมีเรือให้ใช้ระหว่างที่เกิดน้ำท่วม ฉะนั้นเมื่อซื้อเรือมาแล้วถ้าน้ำไม่ท่วมก็ไม่ได้ใช้เรือก็จะเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา เพราะเรือส่วนใหญ่สมัยใหม่จะเป็นเรือพลาสติก

ตารางที่ 4.40 จะย้ายที่อยู่หรือไม่

จะย้ายที่อยู่ใหม่หรือไม่	การเคหะ		หัตถราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0	4	9.76%	6	15.38%	10	11.11%
คิดจะย้าย	4	9.76%	3	7.69%	7	7.78%
ไม่คิด	37	90.24%	36	92.31%	73	81.11%
รวม	41	109.76%	39	115.38%	90	100.00%

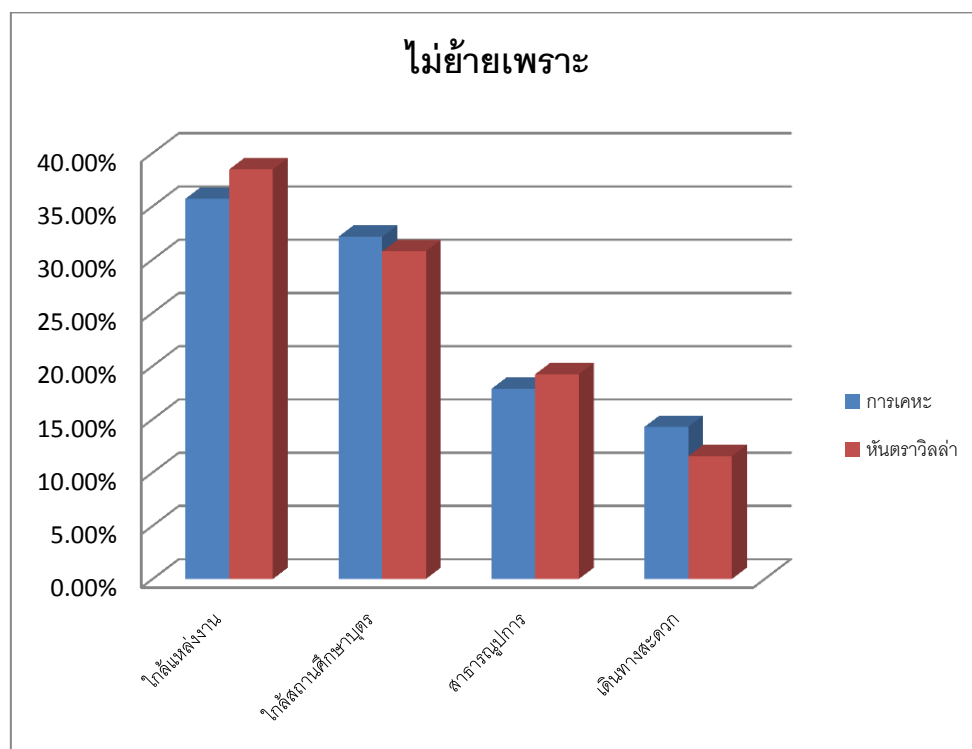

ภาพที่ 4.46: แสดงกราฟความคิดเห็นที่จะไม่ย้ายที่อยู่ใหม่

จากตารางที่ 4.40 และภาพที่ 4.46 ผู้พักอาศัยทั้งโครงการการเคหะและหันทราวิลล่าไม่มีความคิดที่จะย้ายที่อยู่ใหม่ วิเคราะห์ได้ว่า อาจจะเป็นไปได้ว่าการย้ายที่อยู่ใหม่นั้นเป็นเรื่องใหญ่มากสำหรับบุคคลที่มีรายได้น้อยถึงปานกลาง รวมทั้งการตั้งมั่นหลักฐานในพื้นที่มาอย่างยาวนาน มีความผูกพัน รวมทั้งใกล้กับที่ทำงานและสถานศึกษาของบุตร ก็เป็นปัจจัยที่จะไม่คิดย้ายได้

ตารางที่ 4.41 เหตุผลที่ไม่ย้ายที่อยู่ใหม่

ไม่ย้ายเพราะ	การเคหะ		หันทราวิลล่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ตอบ	17	60.71%	19	73.08%	36	40.00%
ใกล้แหล่งงาน	10	35.71%	10	38.46%	20	22.22%
ใกล้สถานศึกษาบุตร	9	32.14%	8	30.77%	17	18.89%
สาธารณูปการ	5	17.86%	5	19.23%	10	11.11%
เดินทางสะดวก	4	14.29%	3	11.54%	7	7.78%
รวม	28	160.71%	26	173.08%	90	100.00%

ภาพที่ 4.47: แสดงกราฟเหตุผลของการไม่ย้ายที่อยู่ใหม่

จากตารางที่ 4.41 และรูปที่ 4.47 ผู้พักอาศัยโครงการการเคหะและหันตราวิลล่าไม่ย้ายที่อยู่ใหม่เพราะ
 ใกล้เคียงที่ทำงานคิดเป็นร้อยละ 35-38 รองลงมา ใกล้โรงเรียนบุตร 30-32 ใกล้สาธารณูปโภค คิดเป็นร้อยละ 17-19
 และเดินทางสะดวก คิดเป็นร้อยละ 11-14

	สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของผู้อยู่อาศัยภายในโครงการ	โครงการ การเคหะ	หันตราวิล ล่า
ก่อนอุทกภัย	ท่านได้ทำการป้องกันที่อยู่อาศัยจากภาวะอุทกภัยหรือไม่	ป้องกัน	ไม่ได้ป้องกัน
	แหล่งข่าวที่แจ้งให้ท่านทราบถึงสถานการณ์น้ำเป็นแหล่งแรก	สื่อโทรทัศน์	
	หลังจากที่ท่านทราบถึงสถานการณ์อุทกภัย ว่าได้เข้ามาถึงที่อยู่อาศัยของท่านแล้ว ท่านได้เตรียมตัวอย่างไร	ย้ายทรัพย์สิน	
	วัสดุที่ท่านได้จัดเตรียมในการป้องกันที่อยู่อาศัย	หิน ปูน	
	พื้นที่ที่ปรับปรุงที่อยู่อาศัยเพื่อป้องกันอุทกภัย	ประตูหน้าบ้าน	
	รูปแบบในการป้องกันที่อยู่อาศัย	ก่อกำแพง	
	ค่าใช้จ่ายในการป้องกันที่อยู่อาศัยจากภาวะอุทกภัย	ไม่มีค่าใช้จ่าย	
	ช่วงเกิดภาวะอุทกภัยท่านได้อพยพย้ายออกจากพื้นที่หรือไม่	อพยพ	ไม่ได้อพยพ
ระหว่างอุทกภัย	กรณีอพยพ		
	สถานที่ที่ท่านอพยพไปเพื่ออยู่อาศัยในช่วงเกิดภาวะอุทกภัย	บ้านญาติกับศูนย์อพยพ	
	สาเหตุที่ท่านเลือกอพยพไปยังสถานที่ข้างต้น	ทำงานต่อเนื่อง อยู่ใกล้ และไม่มีที่ไป	
	ค่าใช้จ่ายระหว่างการอพยพ (บาท)	8,422	7,533
	ระยะเวลาในการอพยพ (วัน)	39	38
	กรณีไม่อพยพ		
	ปัจจัยที่ทำให้ท่านไม่อพยพ	อยู่ใต้อาคารอพยพ	
	สิ่งของใดต่อไปที่ท่านได้จัดเตรียมไว้เพื่อรับมือกับปัญหาอุทกภัย	น้ำดื่ม	อาหารแห้ง
	การขับถ่ายช่วงเกิดอุทกภัย	ห้องน้ำใน บ้าน	ภายนอก โครงการ
	แหล่งที่มาของอาหารและเครื่องดื่มช่วงภาวะอุทกภัย	ทำอาหารรับประทานเอง	
	ค่าใช้จ่ายในการอยู่อาศัยช่วงเกิดภาวะอุทกภัย (บาท)	3,342	1,200
หลังอุทกภัย	ท่านมีความคิดที่จะซื้อเรือหรือไม่	ไม่ซื้อ	
	ท่านมีความคิดที่จะย้ายหรือเปลี่ยนที่อยู่อาศัยใหม่หรือไม่	ไม่คิดที่จะย้าย	
	ไม่คิดจะย้ายเพราะ	ใกล้ที่ทำงาน	
	ท่านได้รับเงินการช่วยเหลือจากรัฐบาลหรือไม่	ได้รับ	
	ได้รับเป็นจำนวน (บาท)	11,811	11,444
	ลักษณะการปรับปรุงที่อยู่อาศัยภายหลังน้ำท่วม	ทำให้เหมือนเดิม	

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และกิจกรรมการประชุมย่อย

4.5.1 กิจกรรม: การอบรมการจัดทำแผนที่ ซึ่งมีการระดมความคิดเห็นถึงปัญหาในภาวน้ำท่วม ในเขตพื้นที่ที่ศึกษา

1. การเตรียมวิทยากรกระบวนการ
2. การเตรียมชุมชนในการจัดทำแผนชุมชน
3. การประเมินศักยภาพของชุมชน
4. การกำหนดวิสัยทัศน์แนวทางและจุดมุ่งหมายในการพัฒนาชุมชน
5. การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชุมชน
6. การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมการพัฒนาชุมชน
7. การเปิดเวทีประชาพิจารณาร่างแผนชุมชน

กระบวนการสร้างการเรียนรู้กับชุมชนการฟื้นฟูและการป้องกัน

ขั้นตอนที่ 1 ระดมปัญหาน้ำท่วมที่ผ่านมาในชุมชน (กระบวนการสืบค้นเหตุของปัญหา)

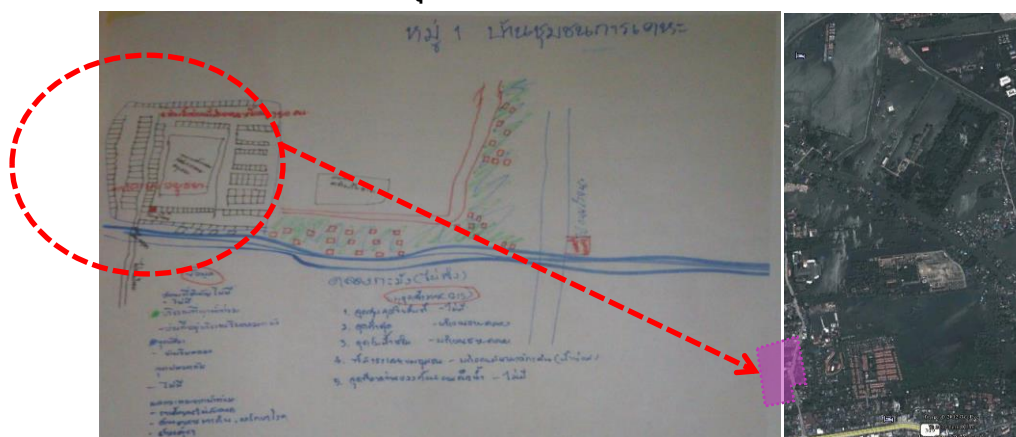
ขั้นตอนที่ 2 จัดทำแผนที่มือโดยชุมชน (สร้างการเรียนรู้การจัดการปัญหาร่วม)

ขั้นตอนที่ 3 คัดเลือกข้อมูลแผนที่และระบบสารสนเทศ (ค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วย)

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์สภาพพื้นที่และการจัดการปัญหาน้ำท่วมระดับตำบล

(วิเคราะห์ศักยภาพชุมชน)

แผนที่ทำมือโครงการการเคหะอยุธยา 1

ภาพที่ 4.48 : ตำแหน่งภาพแผนที่การจัดการจัดทำแผนที่ทำมือโครงการการเคหะอยุธยา 1

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหันตราปี พ.ศ.2555

แผนที่ทำมือโครงการ หมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า

ภาพที่ 4.49 : ตำแหน่งภาพแผนที่การจัดทำแผนที่ทำมือโครงการหมู่บ้านจัดสรรหันตราวิลล่า

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหันตราปี พ.ศ.2555

ภาพที่ 4.50 : กิจกรรม:การอบรมการจัดทำแผนที่ ซึ่งมีการระดมความคิดเห็นถึงปัญหาในภวระน้ำท่วม

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหันตราปี พ.ศ.2555

การวิเคราะห์ข้อมูลทำให้แกนนำชุมชนสามารถจำแนกแยกแยะประเด็นปัญหาหลักที่ส่งผลกระทบต่อมิติด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเด็กและเยาวชน รวมทั้งเห็นความเชื่อมโยงของปัญหา ซึ่งจะทำให้เห็นว่าปัญหาภัยพิบัติมีความเชื่อมโยงกับเรื่อง วิถีชีวิต สุขภาพ อาชีพ เกษตร เด็ก เยาวชน สิ่งแวดล้อม ที่อยู่อาศัย ดังนั้นปัญหาภัยพิบัติถึงเป็นปัญหาสังคมที่ทุกคนเผชิญร่วมกัน และต้องมีระบบการจัดการปัญหาร่วมกันในระดับตำบล จังหวัดและพื้นที่ลุ่มน้ำ

4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 โครงการ

4.6.1 สัมภาษณ์ คุณอภิชาติ ไสธิกุล

ตำแหน่ง: นักวิเคราะห์ผังเมือง

สำนักงานงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บันทึกเมื่อ : กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

1. ตรวจสอบออกแบบวางผังเมือง การวางแผน ในการพัฒนาของจังหวัด
2. คณะกรรมการร่วมป้องกันภัย ตรวจสอบออกแบบวางผังเมือง การวางแผน ในการพัฒนา

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกันให้คำปรึกษามีการจัดทำแผนป้องกันบรรเทาสาธารณภัยมีการซักซ้อมแผนการไว้

ล่วงหน้า ทำแนวป้องกันน้ำท่วม คิดค้นป้องกันน้ำท่วม

การเตรียมพร้อม ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และตระเตรียมการขออพยพต่างๆ

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ มีการจัดชุดอพยพชาวบ้าน การชี้แจงการอพยพ

การบรรเทาทุกข์ มีการแจกชุดยุงชีฟ ยาสามัญการจัดหาเครื่องนุ่งห่มและที่พักชั่วคราว

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะ ที่ปรึกษาการดูแลสาธารณูปโภคการซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหาย ประสานงาน

หน่วยงานภาคเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ช่องทางในการสื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในโครงการช่วงเกิดเหตุอุทกภัย,การประชุมชี้แจง,แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการรับมือสถานการณ์อุทกภัย

4.6.2 สัมภาษณ์ คุณกฤษณะ สติชอบ

ตำแหน่ง: นักกำกับดูแลสำรวจออกแบบควบคุมการก่อสร้างแนวป้องกันด้านโครงสร้าง

สำนักงานงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศาลากลางจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บันทึกเมื่อ : กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

1. ตรวจสอบออกแบบป้องกันควบคุมงานน้ำท่วม ตามที่มีการร้องขอจากหน่วยงานองค์กรต่างๆ

2. คณะกรรมการร่วมป้องกันภัยและสาธารณภัย

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกัน, กรมศิลปากรดูแลโบราณสถาน, ให้คำปรึกษาทำคาน้ำป้องกันน้ำท่วม

การเตรียมพร้อม มีการร้องขอมาหน่วยงานและสนับสนุน

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ ประจำที่หน่วยงานศาลากลาง เมื่อมีการร้องขอ ส่งที่มัตระดับน้ำเพื่อประเมินสถานการณ์ และลงพื้นที่ด้วยตัวเองเพื่อพบผู้ประสบภัย

การบรรเทาทุกข์ นำสิ่งของต่างๆไปร่วมบริจาคเมื่อมีคำสั่งจากผู้ว่า

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะ ฟื้นฟูระบบ บำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างที่ได้ก่อสร้างไปแล้ว ประเมินเพื่อของบประมาณในการปรับปรุง

การพัฒนา ให้พร้อมใช้งาน/ การเสริมระดับคาน้ำให้สูงขึ้นแหล่งที่มาของงบประมาณส่วนกลาง กรมโยธาธิการและผังเมือง

หน่วยงานภาคเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ช่องทางในการสื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในโครงการ ช่วงเกิดเหตุอุทกภัยแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการรับมือ

สถานการณ์อุทกภัย คำสั่งจากจังหวัดแนวทางการจัดการในอนาคต ทำตามแผนงานของกรม

โยธาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.6.3 สัมภาษณ์ คุณเอกชัย พ้อมน้อม

ตำแหน่งงาน: ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานงาน หน่วยงานราชการองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา

บันทึกเมื่อ : กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

1. วางแผนสำรวจออกแบบป้องกันควบคุมงานน้ำท่วม องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

2. คณะกรรมการร่วมป้องกันภัยและสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกัน ที่ปรึกษาทำแนวป้องกันน้ำท่วมบริเวณหมู่ที่ 4-6 แนวทางรถไฟทางทิศเหนือ

การเตรียมพร้อม ป้องกันแนวทางที่น้ำจะเข้าภายในตำบล คลองหันตรา จัดเตรียมกระสอบทราย

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ ขนย้ายผู้ประสบภัย มายังวัดหันตราและจัดการแจกอาหารน้ำดื่ม

การบรรเทาทุกข์ ประสานงานด้านสาธารณสุข การจัดหาสุขาลอยน้ำ

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะปรับปรุงที่อยู่อาศัยภายในตำบลทั้งหมด ปรับปรุงด้านสาธารณูปโภคทั้งหมด

กำจัดขยะที่เกิดจากบ้านเรือนประชาชน

การพัฒนา ปรับปรุงถนนที่ชำรุดเสียหาย ให้สามารถสัญจรได้สะดวกปรับปรุงถนนและซ่อมแซม

บ่อประปาให้ใช้งานได้ปกติ

ดำเนินการดังนี้ ปรับปรุงถนนและซ่อมแซมบ่อประปาให้ใช้งานได้ปกติแหล่งที่มาของงบประมาณ

อบต.หันตรา จากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหน่วยงานภาคเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการ

ดำเนินการให้ความช่วยเหลือช่วงเกิดเหตุอุทกภัยอุตสาหกรรมนิคมโรจนะช่องทางในการสื่อสารกับ

ผู้อยู่อาศัยในโครงการ ช่วงเกิดเหตุอุทกภัยประสานงานผู้นำแต่ละหมู่บ้าน ทั้ง 6 หมู่บ้าน แนว

ทางการจัดการในอนาคต หาแนวทางในการขนย้ายคน ให้ปลอดภัย และหาจุดศูนย์อพยพพาเรือ

เตรียมขนย้ายให้เพียงพอ

4.6.4 สัมภาษณ์ คุณ เชาวลิตร ระย้า

ตำแหน่งงาน ผู้อำนวยการกองช่างส่วนโยธา องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

สำนักงานงาน หน่วยงานราชการองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา

บันทึกเมื่อ : กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

1. สำรองออกแบบป้องกันควบคุมงานน้ำท่วม องค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

2. คณะกรรมการร่วมป้องกันภัยและสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลหันตรา

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกัน ที่ปรึกษาทำแนวป้องกันน้ำท่วมบริเวณหมู่ที่ 4-6 แนวทางรถไฟทางทิศเหนือ

การเตรียมพร้อม ป้องกันแนวทางที่น้ำจะเข้าภายในตำบล คลองหันตรา จัดเตรียมกระสอบทราย

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ ขนย้ายผู้ประสบภัย มายังวัดหันตราและจัดการแจกอาหารน้ำดื่ม

การบรรเทาทุกข์ ประสานงานด้านสาธารณสุข การจัดหาสุขาลอยน้ำ

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะปรับปรุงที่อยู่อาศัยภายในตำบลทั้งหมด ปรับปรุงด้านสาธารณูปโภคทั้งหมด
กำจัดขยะที่เกิดจากบ้านเรือนประชาชน

การพัฒนา ปรับปรุงถนนที่ชำรุดเสียหาย ให้สามารถสัญจรได้สะดวกปรับปรุงถนนและซ่อมแซม
บ่อประปาให้ใช้งานได้ปกติ

ดำเนินการดังนี้ ปรับปรุงถนนและซ่อมแซมบ่อประปาให้ใช้งานได้ปกติแหล่งที่มาของงบประมาณ
อบต. หันตรา จากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหน่วยงานภาคเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการ
ดำเนินการให้ความช่วยเหลือช่วงเกิดเหตุอุทกภัยอุตสาหกรรมนิคมโรจนะช่องทางในการสื่อสารกับ
ผู้อยู่อาศัยในโครงการ ช่วงเกิดเหตุอุทกภัยประสานงานผู้นำแต่ละหมู่บ้าน ทั้ง 6 หมู่บ้าน แนว
ทางการจัดการในอนาคต หาแนวทางในการขนย้ายคน ให้ปลอดภัย และหาจุดศูนย์อพยพหาเรือ
เตรียมขนย้ายให้เพียงพอ

4.6.5 สัมภาษณ์ คุณพรสวรรค์ สุพันธ์

ตำแหน่งงาน หัวหน้าหน่วยงานเจ้าหน้าที่การเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานงาน สำนักงานการเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บันทึกเมื่อ : กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

ดูแลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนการเคหะในส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด
กรรมการตรวจงานแจ้งทั่วไป ในโครงการเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกัน หน้าที่คุมงาน โดยมีการป้องกัน จัดเตรียมเครื่องสูบน้ำ พร้อมประสานงานชุมชน
การเตรียมพร้อม แบ่งหน้าที่เจ้าหน้าที่ในการดูแลผู้อพยพและการดูแลแบ่งความรับผิดชอบต่างๆ
ดำเนินการดังนี้ จัดหาเครื่องสูบน้ำ การสอบทราย ไปกั้นบริเวณโดยรอบโครงการ

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ รับหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยศูนย์อพยพ ดูแลแจกจ่ายเครื่องอุปโภคที่จำเป็น
การบรรเทาทุกข์ การโครงการการเคหะ 2 เป็นศูนย์อพยพชั่วคราว

ดำเนินการดังนี้ จัดแบ่งเจ้าหน้าที่เป็นพลัดเวรในการประกอบอาหารให้ผู้อพยพ ช่องทางในการสื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในโครงการ ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย แจ้งเตือนโดยประกาศเป็นระยะของเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะ ปรับปรุงทาสีใหม่ ประมาณ 60 ห้อง ต่อ 4 แฟลต เงินทุน ประมาณ 2 ล้านบาท การพัฒนา มีการเพิ่มห้องน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ที่มีพัก ติดตั้งเครื่องกระจายเสียงที่มุมตึก ดำเนินการดังนี้ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานเทศบาลระดับเพลิงฉีดน้ำทำความสะอาดรอบบริเวณที่พักแนวทางการจัดการในอนาคต อาจมีข้อกำหนดในการดูแลที่พักให้มีความสะอาด รณรงค์ให้รักษาความสะอาด ร่วมมือกันบริจาคค่าน้ำค่าไฟเพื่อแบ่งเบาภาระของหน่วยงานที่รับผิดชอบได้บางส่วน

4.6.6 สัมภาษณ์ คุณ นุชจรี มีพลกิจ

ตำแหน่งงาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารงานทั่วไป การเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานงาน สำนักงานการเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บันทึกเมื่อ : วันที่ กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

ผู้ช่วยดูแลเกี่ยวกับการจัดการบริการการเคหะในส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รับแจ้งทั่วไป ในโครงการเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกัน ผู้ช่วยดูแลโดยมีการป้องกัน จัดเตรียมเครื่องสูบน้ำ พร้อมประสานงานชุมชน

การเตรียมพร้อม ผู้ช่วยดูแลในการดูแลผู้อพยพและการดูแลแบ่งความรับผิดชอบต่างๆ

ดำเนินการดังนี้ จัดหาเครื่องสูบน้ำ การสอบทราย ไปกั้นบริเวณโดยรอบโครงการ

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ รับหน้าที่เป็นผู้ช่วยดูแลหน่วยศูนย์อพยพ ดูแลแจกจ่ายเครื่องอุปโภคที่จำเป็น

การบรรเทาทุกข์ จัดหาการโครงการการเคหะ 2 เป็นศูนย์อพยพชั่วคราว

ดำเนินการดังนี้ ผู้ช่วยดูแลจัดแบ่งเป็นพลัดเวรในการประกอบอาหารให้ผู้อพยพ ช่องทางในการสื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในโครงการ ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย แจ้งเตือนโดยประกาศเป็นระยะของเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะ ปรับปรุงทาสีใหม่ ประมาณ 60 ห้อง ต่อ 4 แพลต เงินทุน ประมาณ 2 ล้านบาท การพัฒนา มีการเพิ่มห้องน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ที่มีพัก ติดตั้งเครื่องกระจายเสียงที่มุมตึก ดำเนินการดังนี้ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานเทศบาลระดับเพลิงคีตนำทำความสะอาดรอบบริเวณที่พักแนวทางการจัดการในอนาคต อาจมีข้อกำหนดในการดูแลที่พักให้มีความสะอาด รณรงค์ให้รักษาความสะอาด ร่วมมือกันบริจาคค่าน้ำค่าไฟเพื่อแบ่งเบาภาระของหน่วยงานที่รับผิดชอบได้บางส่วน

4.6.7 สัมภาษณ์ คุณ ปราณี มีพลกิจ

ตำแหน่งงาน เจ้าหน้าที่จัดการทรัพย์สิน การเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานงาน สำนักงานการเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
บันทึกเมื่อ : กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

ดูแลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนการเคหะในส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด
กรรมการตรวจงานแจ้งทั่วไป ในโครงการการเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกัน ผู้ช่วยดูแลคุมงาน โดยมีการป้องกัน จัดเตรียมเครื่องสูบน้ำ พร้อมประสานงานชุมชน การเตรียมพร้อม ผู้ช่วยดูแลในการดูแลผู้อพยพและการดูแลแบ่งความรับผิดชอบต่างๆ ดำเนินการดังนี้ ผู้ช่วยดูแลจัดหาเครื่องสูบน้ำ การสอบทราย ไปกั้นบริเวณโดยรอบโครงการ

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ รับหน้าที่เป็นผู้ช่วยดูแลหน่วยศูนย์อพยพ ดูแลแจกจ่ายเครื่องอุปโภคที่จำเป็น การบรรเทาทุกข์ ผู้ช่วยดูแลจัดหา การโครงการการเคหะ 2 เป็นศูนย์อพยพชั่วคราว ดำเนินการดังนี้ เจ้าหน้าที่เป็นพลัดเวรในการประกอบอาหารให้ผู้อพยพ ช่องทางในการสื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในโครงการ ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย แจ้งเตือนโดยประกาศเป็นระยะของเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะ ปรับปรุงทาสีใหม่ ประมาณ 60 ห้อง ต่อ 4 แพลต เงินทุน ประมาณ 2 ล้านบาท การพัฒนา มีการเพิ่มห้องน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ที่มีพัก ติดตั้งเครื่องกระจายเสียงที่มุมตึก ดำเนินการดังนี้ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานเทศบาลระดับเพลิงฉัดน้ำทำความสะอาดบริเวณที่พักแนวทางการจัดการในอนาคต อาจมีข้อกำหนดในการดูแลที่พักให้มีความสะอาด รณรงค์ให้รักษาความสะอาด ร่วมมือกันบริจาคค่าน้ำค่าไฟเพื่อแบ่งเบาภาระของหน่วยงานที่รับผิดชอบได้บางส่วน

4.6.8 สัมภาษณ์ คุณแจ่มจันทร์ รักษาพล

ตำแหน่งงาน หัวหน้าชุมชนโครงการการเคหะอยุธยา 1 หมู่ 1 (ผู้ใหญ่นบ้านหมู่ 1)

สังกัด กระทรวงมหาดไทย

บันทึกเมื่อ : วันที่ กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

ดูแลลูกบ้านเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนการเคหะในส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด กรรมการตรวจงานแรงงานทั่วไป ในโครงการเคหะแห่งชาติอยุธยา 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกัน จัดเตรียมเครื่องสูบน้ำ พร้อมประสานงานชุมชนใกล้เคียง

การเตรียมพร้อม แบ่งหน้าที่เจ้าหน้าที่ในการดูแลผู้อพยพและการดูแลแบ่งความรับผิดชอบต่างๆ

ดำเนินการดังนี้ ติดต่ोजัดหาเครื่องสูบน้ำ การสอบทราญ ไปกั้นบริเวณโดยรอบโครงการ

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ รับหน้าที่เป็นหัวหน้ารับแจ้งเรื่องร้องทุกข์ ดูแลแจกจ่ายเครื่องอุปโภคที่จำเป็น การบรรเทาทุกข์ การโครงการการเคหะ 1 ดูแลแจกจ่ายเครื่องอุปโภคที่จำเป็น

ดำเนินการดังนี้ จัดแบ่งเจ้าหน้าที่เป็นพลัดเวรในการประกอบอาหารให้ผู้อพยพ ช่องทางในการ

สื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในโครงการ แจ้งเตือนโดยประกาศข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะ ติดต่ोज้างหน้าทีหน่วยงาน เพื่อสำรวจแนวทางการปรับปรุงในโครงการ

การพัฒนา เพื่อสำรวจแนวทางการปรับปรุงในโครงการ ติดตั้งเครื่องกระจายเสียงที่มุมตึก

ดำเนินการดังนี้ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานเทศบาลระดับเพลิงฉีดน้ำทำความสะอาดรอบบริเวณที่พักแนวทางการจัดการในอนาคต อาจมีข้อกำหนดในการดูแลที่พิกให้มีความสะดวก รวดเร็วให้รักษาความสะดวก ร่วมมือกันบริจาคค่าน้ำค่าไฟเพื่อแบ่งเบาภาระของหน่วยงานที่รับผิดชอบได้บางส่วน

4.6.9 สัมภาษณ์ คุณ วัชระ โชติสสาย

ตำแหน่งงาน ตำแหน่งหัวหน้าชุมชนโครงการหมู่บ้านหัตถวิถวิลล่า หมู่4 (ผู้ใหญ่บ้านหมู่4)

สังกัด กระทรวงมหาดไทย

บันทึกเมื่อ : วันที่ กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

ดูแลลูกบ้านเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตถวิถวิลล่า กรรมการตรวจงานแจ้งเรื่องทั่วไป ในโครงการโครงการหมู่บ้านจัดสรรหัตถวิถวิลล่า

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกัน จัดเตรียมเครื่องสูบน้ำ พร้อมประสานงานชุมชนเจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่างๆ

การเตรียมพร้อม แบ่งหน้าที่เจ้าหน้าที่ในการดูแลผู้อพยพและการดูแลแบ่งความรับผิดชอบต่างๆ

ดำเนินการดังนี้ จัดหาเครื่องสูบน้ำ การสอบทราย ไปกั้นบริเวณโดยรอบโครงการ

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ รับหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยศูนย์อพยพ ดูแลแจกจ่ายเครื่องอุปโภคที่จำเป็น

การบรรเทาทุกข์ การโครงการการ เป็นศูนย์อพยพชั่วคราว รับเรื่องร้องทุกข์ในด้านต่างๆ

ดำเนินการดังนี้ ประสานงานในการสื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในโครงการ ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย แจ้ง

เตือนโดยประกาศเป็นระยะของเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะ ติดต่อเจ้าหน้าที่หน่วยงาน รับเรื่องร้องทุกข์ประมาณค่าเสียหาย

การพัฒนา เพื่อสำรวจแนวทางการปรับปรุงในโครงการ ติดตั้งเครื่องกระจายเสียง

ดำเนินการดังนี้ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานเทศบาลระดับเพลิงฉีดน้ำทำความสะอาดรอบ

บริเวณที่พักแนวทางการจัดการในอนาคต อาจมีข้อกำหนดในการดูแลที่พิกให้มีความสะดวก

รวดเร็วให้รักษาความสะดวก ร่วมมือกันบริจาคค่าน้ำค่าไฟเพื่อแบ่งเบาภาระของหน่วยงานที่

รับผิดชอบได้บางส่วน

4.6.10 สัมภาษณ์ คุณบัลลังค์ ธรรมรงค์

ตำแหน่งงาน ตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)

สังกัด หน่วยงานราชการกระทรวงสาธารณสุข

บันทึกเมื่อ : วันที่ กุมภาพันธ์ 2556

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยด้านที่อยู่อาศัย

หน้าที่โดยปกติ

ดูแลเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนการสาธารณสุข ในส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กรรมการตรวจหน่วยสนับสนุนด้านสุขอนามัยในด้านอุปโภค บริโภค

การปฏิบัติหน้าที่ช่วงเกิดเหตุอุทกภัย

ก่อนเกิดเหตุอุทกภัย

การป้องกัน พร้อมประสานงานชุมชนในด้านสุขอนามัยในด้านอุปโภค บริโภค

การเตรียมพร้อม แบ่งหน้าที่เจ้าหน้าที่ในการดูแลผู้อพยพและการดูแลแบ่งความรับผิดชอบต่างๆ

พร้อมประสานงานชุมชนในด้านสุขอนามัยในด้านอุปโภค บริโภค

ดำเนินการดังนี้ พร้อมประสานงานชุมชนในด้านสุขอนามัยในด้านอุปโภค บริโภค

ระหว่างเกิดเหตุอุทกภัย

การรับสถานการณ์ รับหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยศูนย์อพยพ ดูแลแจกจ่ายเครื่องอุปโภคที่จำเป็น

การบรรเทาทุกข์ พร้อมประสานงานชุมชนในด้านสุขอนามัยในด้านอุปโภค บริโภค

ดำเนินการดังนี้ จัดแบ่งเจ้าหน้าที่เป็นพลัดเวรในการประกอบอาหารให้ผู้อพยพ ช่องทางในการ

สื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในโครงการ พร้อมประสานงานชุมชนในด้านสุขอนามัยในด้านอุปโภค บริโภค

หลังเกิดเหตุอุทกภัย

การฟื้นฟูบูรณะ พร้อมประสานงานชุมชนในด้านสุขอนามัยในด้านอุปโภค บริโภค

การพัฒนา ประสานให้ความรู้พร้อมประสานงานชุมชนในด้านสุขอนามัยในด้านอุปโภค บริโภค

ดำเนินการดังนี้ ประสานให้ความรู้พร้อมประสานงานชุมชนในด้านสุขอนามัยในด้านอุปโภค

บริโภคนในชุมชนใกล้เคียงที่ประสบอุทกภัย ให้มีการเตรียมรับมือเบื้องต้นได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาของเรื่องอุทกภัยเป็นเรื่องที่ทุกคนให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาโดยตลอดทุกปี ซึ่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นบริเวณที่ได้รับผลจากอุทกภัยอย่างต่อเนื่องและรุนแรงมากยิ่งขึ้น ประเภทที่อยู่อาศัยที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัยปี 2554 มีหลายประเภท ตั้งแต่บ้านพื้นดิน บ้านสมัยใหม่ แต่ที่น่าสนใจคือ โครงการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย เพราะมักอยู่กันอย่างหนาแน่น และมีบ้านขนาดเล็ก อีกทั้งไม่มีกำลังทรัพย์ในการจัดการด้านที่อยู่อาศัยมากนัก โดยการพิจารณาในส่วนของทางเลือกพื้นที่ที่จะวิจัย ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความยากลำบากประชาชนที่มีรายได้น้อยที่ประสบกับภาวะอุทกภัย โดยคำนึงถึงโครงการที่พักอาศัยของรัฐ โครงการการเคหะ เป็นประเด็นหลัก แล้วผู้วิจัยก็มีแนวคิดเลือกโครงการหมู่บ้านจัดสรรของภาคเอกชนโดยเก็บสำรวจพื้นที่สอบถามข้อมูลเบื้องต้น ที่อยู่บริเวณที่ประสบกับภาวะอุทกภัย และมีสภาพแวดล้อมกายภาพที่คล้ายคลึงกัน เทียบเคียงในเรื่องการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย โครงการของภาครัฐและเอกชนเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาทางด้านการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยอย่างไร

จากการศึกษาครั้งนี้ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ด้านข้อมูลให้ชาวชุมชนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งชุมชนที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้มีการเตรียมการ ในกรณีที่จะมีอุทกภัยในคราวต่อไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องเป็นหน่วยงานที่ดูแลประชาชนอย่างใกล้ชิดเพื่อเป็นข้อมูลในการหาแนวทางการจัดการน้ำ และการจัดการที่อยู่อาศัยเมื่อเกิดภัยพิบัติอุทกภัยให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในด้านวิชาการ การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยกรณีทั้ง 2 โครงการ พบว่าได้มีการเตรียมพร้อมรับมือในบางส่วนแต่ยังขาดทักษะความเข้าใจในการป้องกันอีก ทั้งยังขาดงบประมาณในการป้องกันที่อยู่อาศัยของตน สืบเนื่องจากระดับน้ำมาเกินระดับมาตรฐานที่ได้เตรียมป้องกันไว้

5.1.1 สรุปการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะฉุกเฉิน 2554 ของผู้อยู่อาศัยทั้ง 2

โครงการ

	สภาพเศรษฐกิจ สังคม ของผู้อยู่อาศัยภายในโครงการ	โครงการ การเคหะ	อันตราย วิ ล ล ่า
ก่อนอุทกภัย	ท่านได้ทำการป้องกันที่อยู่อาศัยจากภาวะฉุกเฉินหรือไม่	ป้องกัน	ไม่ได้ป้องกัน
	แหล่งข่าวที่แจ้งให้ท่านทราบถึงสถานการณ์น้ำเป็นแหล่งแรก	สื่อโทรทัศน์	
	หลังจากที่ท่านทราบถึงสถานการณ์ฉุกเฉินว่าได้เข้ามาถึงที่อยู่อาศัยของท่านแล้ว ท่านได้เตรียมตัวอย่างไร	ย้ายทรัพย์สิน	
	วัสดุที่ท่านได้จัดเตรียมในการป้องกันที่อยู่อาศัย	หิน ปูน	
	พื้นที่ที่ปรับปรุงที่อยู่อาศัยเพื่อป้องกันฉุกเฉิน	ประตูหน้าบ้าน	
	รูปแบบในการป้องกันที่อยู่อาศัย	ก่อกำแพง	
	ค่าใช้จ่ายในการป้องกันที่อยู่อาศัยจากภาวะฉุกเฉิน	ไม่มีค่าใช้จ่าย	
	ช่วงเกิดภาวะฉุกเฉินทำยได้อพยพย้ายออกจากพื้นที่หรือไม่	อพยพ	ไม่ได้อพยพ
ระหว่างอุทกภัย	กรณีอพยพ		
	สถานที่ที่ท่านอพยพไปเพื่ออยู่อาศัยในช่วงเกิดภาวะฉุกเฉิน	บ้านญาติกับศูนย์อพยพ	
	สาเหตุที่ท่านเลือกอพยพไปยังสถานที่ข้างต้น	ทำงานต่อเนื่อง อยู่ใกล้ และไม่มีที่ไป	
	ค่าใช้จ่ายระหว่างการอพยพ (บาท)	8,422	7,533
	ระยะเวลาในการอพยพ (วัน)	39	38
	กรณีไม่อพยพ		
	ปัจจัยที่ทำให้ท่านไม่อพยพ	อยู่ใฝ่ทรัพย์สิน	
	สิ่งของใดต่อไปที่ท่านได้จัดเตรียมไว้เพื่อรับมือกับปัญหาฉุกเฉิน	น้ำดื่ม	อาหารแห้ง
	การขับถ่ายช่วงเกิดฉุกเฉิน	ห้องน้ำ บ้าน	ภายนอก โครงการ
	แหล่งที่มาของอาหารและเครื่องดื่มช่วงภาวะฉุกเฉิน	ทำอาหารรับประทานเอง	
	ค่าใช้จ่ายในการอยู่อาศัยช่วงเกิดภาวะฉุกเฉิน (บาท)	3,342	1,200
หลังอุทกภัย	ท่านมีความคิดที่จะซื้อเรือหรือไม่	ไม่ซื้อ	
	ท่านมีความคิดที่จะย้ายหรือเปลี่ยนที่อยู่อาศัยใหม่หรือไม่	ไม่คิดที่จะย้าย	
	ไม่คิดจะย้ายเพราะ	ใกล้ที่ทำงาน	
	ท่านได้รับเงินการช่วยเหลือจากรัฐบาลหรือไม่	ได้รับ	
	ได้รับเป็นจำนวน (บาท)	11,811	11,444
	ลักษณะการปรับปรุงที่อยู่อาศัยภายหลังจากท่วม	ทำให้เหมือนเดิม	

1. การเตรียมความพร้อม ประชากรในพื้นที่ชุมชนการเคหะ และโครงการอันตรายวิลล่า เมื่อทราบข่าวว่าพื้นที่ของตนมีน้ำท่วมสูงขึ้นต่างขนย้ายทรัพย์สินขึ้นที่สูงทันทีโดยส่วนใหญ่จะใช้เกณฑ์เมื่อพ.ศ. 2538 เป็นระดับมาตรฐาน
2. การป้องกัน ประชากรโดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์อุทกภัยมาก่อนจึงทราบถึงแนวทางการป้องกัน เช่น ทำการก่อกำแพงบริเวณประตูบ้าน ไม่ให้น้ำเข้าบ้าน
3. การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อน้ำเข้าท่วมจนเต็มพื้นที่แล้ว และระดับน้ำยังคงสูงขึ้นเรื่อยๆนั้น ประชากรในพื้นที่ต่างอพยพไปอยู่ศูนย์กลางที่หน่วยงานจัดไว้ให้ และบางส่วนที่ไม่ได้อพยพนั้นก็อยู่ใต้อาคารโดยอาศัยอยู่ชั้นสองของบ้านบ้างหรือบนหลังคาสำหรับบ้านชั้นเดียว
4. การบรรเทาผลกระทบ ไม่มีแผน
5. การฟื้นฟู ผู้อยู่อาศัยโดยส่วนใหญ่จะทำการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมือนเดิม จะมีบางส่วนเท่านั้นที่จะปรับปรุงเพื่อรับมือกับสถานการณ์อุทกภัย
6. การพัฒนา ไม่มี

การเคหะอยุธยา 1

1. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่ในที่พักอาศัย อพยพไปยังศาลากลางจังหวัด
2. การป้องกัน ไม่มีแผนการป้องกัน
3. การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นตัวกลางในการติดต่อสื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ ว่าผู้อยู่อาศัยตรงส่วนใดได้รับผลกระทบมากที่สุด
4. การบรรเทาผลกระทบ ช่วยดำเนินการแจกจ่ายอาหารและเครื่องดื่ม แก่ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่
5. การฟื้นฟู ดำเนินการชุดลอกท่อระบายน้ำภายในโครงการ
6. การพัฒนา ติดตั้งเสียงตามสายเพิ่มเติมให้ครอบคลุมมากขึ้น เพื่อแจ้งข่าวสารที่ผู้อยู่อาศัยให้ทราบโดยทั่วกัน

อันตรายวิถึล่า

1. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่ในที่พักอาศัย อพยพไปยังศาลากลางจังหวัด
2. การป้องกัน ไม่มีแผนการป้องกัน
3. การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นตัวกลางในการติดต่อสื่อสารกับผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ ว่าผู้อยู่อาศัยตรงส่วนใดได้รับผลกระทบมากที่สุด
4. การบรรเทาผลกระทบ ช่วยดำเนินการแจกจ่ายอาหารและเครื่องดื่ม แก่ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่
5. การฟื้นฟู มีหน่วยงานเข้ามาช่วยทำความสะอาดถนนในหมู่บ้าน
6. การพัฒนา ติดตั้งเสียงตามสายเพิ่มเติมให้ครอบคลุมมากขึ้น เพื่อแจ้งข่าวสารที่ผู้อยู่อาศัยให้ทราบโดยทั่วกัน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. การเตรียมความพร้อม ประกาศเสียงตามสายแจ้งเตือนภัยและแนวทางการอพยพออกจากพื้นที่
2. การป้องกัน ไม่มีแผนดำเนินการ
3. การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ดำเนินการแจ้งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้ดำเนินการยกมิเตอร์ให้พ้นระดับน้ำ
4. การบรรเทาผลกระทบ ช่วยเหลือในด้านการเดินทางเข้าออกหมู่บ้าน เพื่อไปซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและช่วยเฝ้าทรัพย์สิน
5. การฟื้นฟู ดำเนินการทำความสะอาดโดยขอรถน้ำมาล้างถนนในหมู่บ้าน
6. การพัฒนา ไม่มีแผนดำเนินการ

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

1. การเตรียมความพร้อม ตั้งศูนย์อพยพโดยใช้วัดและพื้นที่ของหน่วยงานราชการเป็น ศูนย์กลาง
2. การป้องกัน ทำคันดินกั้นตลอดแนวตำบลหันตรา
3. การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ติดต่อกับหน่วยงานในส่วนกลางช่วยเหลือทางด้านเรือ และอาหาร แก่ผู้ประสบภัย
4. การบรรเทาผลกระทบ ให้ประชาชนทราบถึงแนวทางการขอรับเงินเยียวยาจากรัฐบาล
5. การฟื้นฟู ส่งรถดับเพลิงเข้าไปทำความสะอาดพื้นที่ต่างๆ และให้ความช่วยเหลือ ซ่อมแซมบ้านแก่ผู้ยากไร้
6. การพัฒนา ดำเนินการซ่อมแซมประตูระบายน้ำที่เสียหายจากอุทกภัยและปรับปรุง เพิ่มเติมให้มีความแข็งแรงมากขึ้น เพื่อรองรับกับปริมาณน้ำที่เพิ่มมากขึ้น

ช่วงเวลา	กระบวนการ	ผู้เกี่ยวข้อง	การเผชิญเหตุ 1	อันตรายใกล้	ผู้บริหารจัดการแทน	เทศบาลอบต.หันตรา
ก่อน	เตรียมพร้อม	ยกของขึ้นที่สูง	ติดต่อประสานงาน		ประกาศเสียงตามสาย	ตั้งศูนย์อพยพ
	ป้องกัน	ก่อสร้างประตูบ้าน	ไม่มีแผนดำเนินงาน			
ระหว่าง	การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน	อพยพและเฝ้าทรัพย์สิน	เป็นตัวกลางการสื่อสาร		แจ้งการไฟฟ้าเพื่อยกมิเตอร์	ติดต่อส่วนกลางขอเรือและอาหาร
	การบรรเทาผลกระทบ	-	ดำเนินแจกจ่าย อาหาร เครื่องดื่ม		ช่วยเหลือด้านการเดินทาง	แจ้งให้ทราบเรื่องเงินเยียวยา
หลัง	การฟื้นฟูบูรณะ	ปรับปรุงให้เหมือนเดิม	ขุดลอกท่อระบายน้ำ		ขอรถดับเพลิงล้างถนน	ส่งรถดับเพลิงทำความสะอาด
	การพัฒนา	-	ติดตั้งเสียงตามสายเพิ่มเติม		-	ปรับปรุงประตูน้ำ

การป้องกันที่อยู่อาศัยจากภาวะอุทกภัยต่อผู้อยู่อาศัย

ข้อดี : ลดปริมาณขยะ ภายในเขตบ้าน ง่ายต่อการทำความสะอาดภายหลังเหตุอุทกภัย
ชะลอความเร็วของน้ำที่จะเข้าท่วมที่อยู่อาศัย ลดความเสียหายของทรัพย์สิน และมีเวลาเตรียมตัว
สำหรับการอพยพทำให้มีเวลาขนย้ายทรัพย์สิน

ข้อเสีย : มีค่าใช้จ่ายในการป้องกันที่อยู่มีราคาค่อนข้างสูงเกิดความยุ่งยากในการซื้อ

ไม่ป้องกันที่อยู่อาศัยจากภาวะอุทกภัย

ข้อดี : ลดค่าใช้จ่ายในการป้องกันที่อยู่อาศัย โคนสามารถนำเงินในส่วนนี้ไปเตรียมตัวซื้อ
ของที่จำเป็น สำหรับการอพยพ

ข้อเสีย

1. ถ้าหากไม่มีการขนย้ายทรัพย์สินล่วงหน้า เมื่อน้ำเข้าท่วมพื้นที่อาจทำให้ทรัพย์สิน
เสียหายจำนวนมาก
2. เมื่อน้ำเข้าท่วมพื้นที่จะทำให้สิ่งสกปรกต่างๆเข้ามาขังอยู่ภายในที่อยู่อาศัย เมื่อน้ำลด
แล้วทำให้ทำความสะอาดได้ยาก

การอยู่อาศัยในโครงการระหว่างเกิดอุทกภัย

ข้อดี : ผู้อยู่อาศัยสามารถดูแลทรัพย์สินของตนเอง และเพื่อนบ้านที่อพยพได้สามารถแจ้ง
ข่าวสารที่เกิดขึ้นภายในโครงการให้กับผู้ที่อพยพออกนอกพื้นที่ทราบได้

ข้อเสีย : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถเข้าพื้นที่ให้ความช่วยเหลือได้ เนื่องจากพื้นที่
โครงการอยู่ในพื้นที่ที่รถไม่สามารถเข้าถึงได้

ข้อเสนอแนะต่อผู้อยู่อาศัย

1. การเตรียมความพร้อม ติดต่อประสานผู้บริหารจัดการแทน เพื่อให้ทราบข้อความต่างๆ เช่น จำนวนประชากรที่คิดจะอยู่อาศัยในโครงการ จำนวนประชากรที่ต้องการศูนย์อพยพ เพื่อสามารถจัดเตรียมศูนย์อพยพได้อย่างเหมาะสม
2. การป้องกัน ส่งเสริม สนับสนุน ด้านทุนทรัพย์ให้ผู้บริหารจัดการแทน เพื่อดำเนินการป้องกันที่อยู่อาศัย เนื่องจากผลกำไรที่ผู้บริหารจัดการแทนได้รับจากการเคหะแห่งชาติ ไม่เพียงพอต่อการปรับปรุงสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆภายในโครงการ
3. การรับสถานการณ์ฉุกเฉิน จัดสรรอาหารน้ำดื่ม เข้ามาภายในโครงการอย่างพอเพียง เนื่องจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาผู้อยู่อาศัยภายในโครงการได้รับความช่วยเหลือน้อยมากเนื่องจากการเดินทางเข้าถึงพื้นที่ทำได้ยาก
4. การบรรเทาผลกระทบ ติดต่อประสานงานผู้บริหารจัดการแทนเพื่อรับทราบความต้องการของผู้อยู่อาศัยภายในโครงการ เพื่อให้สามารถจัดเตรียมสิ่งของต่างๆได้ตรงตามความต้องการของผู้อยู่อาศัยภายในโครงการและศูนย์อพยพระหว่างเกิดเหตุอุทกภัยได้
5. การฟื้นฟูบูรณะ ปรับปรุง ซ่อมแซมสาธารณูปโภคต่างๆ ภายในโครงการโดยเฉพาะถนนภายในโครงการ เนื่องจากเป็นจุดเชื่อมต่อสาธารณูปการต่างๆและเพื่อความสะดวกในการเดินทางของผู้อยู่อาศัยภายในโครงการ

5.1.2 สรุปการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย 2554 ด้านข้อเสนอแนะ สัมภาษณ์ผู้อยู่อาศัยทั้ง 2 โครงการ

ก่อนอุทกภัย	ระหว่างอุทกภัย	หลังอุทกภัย	อื่นๆ
1. มีการก่อสร้างแนวกันบริเวณตัวอาคารที่หักที่ก่อด้วยปูนหรือแผ่นวัสดุที่ทนน้ำ 2. ยกของขึ้นเหนือระดับน้ำมีการทำชั้นวางของถาวรหรือทำชั่วคราว 3. จัดซื้อสิ่งของที่จำเป็น อาทิ อาหารแห้ง ยา รักษาโรค อุปกรณ์ปกป้องกันภัยต่างๆ ถุงมือ รองเท้าบูท และอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น 4. ยกปลั๊กไฟขึ้น และตัดไฟฟ้าที่ ทั้งหมดที่น้ำอาจจะท่วมถึงได้ 5. เฝ้าระวังขโมยข้าวและติดต่อข่าวตลอด	1. ตรวจสอบบริเวณบ้านอยู่ตลอดเวลา 2. เฝ้าระวังขโมยข้าวและติดต่อข่าวตลอด 3. ดูแลช่วยกันภายในหมู่บ้านในโครงการ 4. ไม่ค่อยอยากออกไปไหน อยู่ในบ้านตลอดๆ 5. จัดบ้านกำจัดของที่ ไม่ได้ใช้ทิ้ง 6. ตรวจสอบทรัพย์สินให้อยู่ในความเรียบร้อย	1. มีการทำชั้นวางของถาวรหรือทำชั่วคราวกันเพิ่มขึ้น 2. ตรวจสอบความเสียหายของตัวบ้านห้องน้ำ และปลั๊กไฟ 3. มีการทำรั้วปูนถาวรให้คงทนมากขึ้น 4. ทำความสะอาดโดยรอบและปรับปรุงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่ตลอด	1. มีการเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือช่างและอุปกรณ์นิรภัยกันเพิ่มมากขึ้น เช่น สิ่งของที่จำเป็น ไฟฉาย อากาศมิเตอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้า กระตะ ที่ปั่นไฟ 2. ได้มีการศึกษาข้อมูลเพิ่มมากขึ้นในแนวทางการอยู่อาศัยในเหตุการณ์ภัยธรรมชาติจากทางสื่อมากขึ้น

การพักผ่อน			นอนหลับ		
ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง
•ปกติ แต่เกิดสนใจข่าวสารเรื่องน้ำท่วมมากขึ้น	•กังวล และเครียด นอนไม่หลับกลัวสัตว์มีพิษและ ขโมยอยากให้สถานการณ์กลับมาเป็นปกติเร็วๆ	•โล่งและดีใจ แต่ก็แบ่งเวลาทำการปรับปรุงบ้านอยู่บ้าง	•ปกติและกังวลอยู่ตลอด กลัวน้ำท่วมมาก	•กังวล และเครียด นอนไม่หลับกลัวสัตว์มีพิษและ ขโมย	•เป็นปกติแต่ต้องปรับตัวบ้างในเรื่องของเวลา

การเดินทาง			อาหาร , ของใช้		
ก่อน	ระหว่าง	หลัง	ก่อน	ระหว่าง	หลัง
<ul style="list-style-type: none"> • ปกติแต่พยายามออกไปซื้อของและรับทำธุระที่จำเป็น แล้วรีบกลับขึ้น • มีการช่วยกันทำสะพานในหมู่บ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> • ลำบากมาก ค่าโดยสารแพงเกินไป • มีบ้างมีรถของทางราชการและเรือของหน่วยอาสา 	<ul style="list-style-type: none"> • ปกติแต่ต้องช่วยกันทำความสะดวกและวางแผน อาจมีการทำทางออกฉุกเฉินในหมู่บ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> • ซื้อมือของแห้งและน้ำไว้บริโภคมากกว่าเดิม 2 เท่า • เตรียมอุปกรณ์ทำอาหารที่ไม่ต้องใช้แก๊ส ตรวจสอบอุปกรณ์ที่จำเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> • ประหยัดค่าอาหารการรับประทาน อาหารกินน้อยลง • ได้ของบริจาคมาบ้างก็แบ่งปันเพื่อนบ้านบ้าง • งดอมอาหาร 	<ul style="list-style-type: none"> • ศึกษาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของการกนอมอาหารและการปรับตัวมากขึ้น

5.1.3 สรุปการจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะอุทกภัย 2554 ของผู้อยู่อาศัยทั้ง 2 โครงการ ในด้านปัญหาและอุปสรรค

ผู้อยู่อาศัย	โครงการการเคหะชุมชน	โครงการหัตถวิลา	หน่วยงานท้องถิ่น
• ไม่มีความรู้เข้าใจ	เชื้อสื่อทำให้ตื่นตระหนก	ไม่มีผู้นำหลัก	ติดต่อกับลูกบ้านลำบาก
• ไม่รู้พึ่งใคร	แบ่งฝ่ายในชุมชน	ไม่มีผู้นำหลัก	ขาดการติดต่อ
• ขาดทุนทรัพย์	ไม่มีเงินออมเป็นหนี้สิน	อพยพส่วนใหญ่	รองบจากทางรัฐ
• การเดินทาง	ลำบาก, ค่าเดินทางแพง	การเดินทางเข้าโครงการยาก	มีการกำหนดเวลา
• ความสามัคคีในชุมชน	บอกข่าวไม่ทั่วถึง	อพยพส่วนใหญ่	ประสานงานเฉพาะกลุ่ม

5.2 สรุปข้อเสนอแนะจากปัญหาที่เกิดขึ้น

1. ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรศึกษาบทเรียน เตรียมแผนรับมือ จัดกาเผยแพร่ความรู้เรื่องการจัดการที่อยู่อาศัยและการอยู่อาศัยในภาวะอุทกภัยทั้งในระดับครัวเรือนและระดับชุมชน เพื่อเตรียมรับอุทกภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง
2. ควรมีการวางแผนและเตรียมการตั้งศูนย์อพยพและวิธีอพยพในภาวะอุทกภัย
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทบทวนเพื่อออกข้อกำหนดท้องถิ่นให้ความสูงของบ้านชั้นเดียวสูงพอที่จะมีชั้นลอยได้

ตัวอย่างบ้านที่มีการปรับปรุง หลังที่ 1 โครงการการเคหะอยุธยา 1

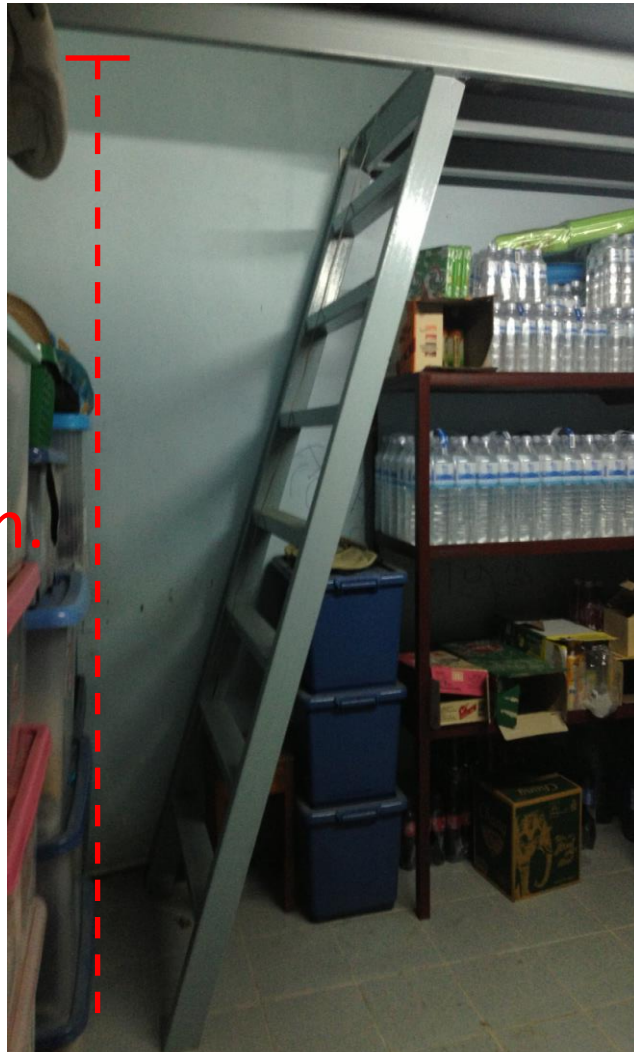
- ประเภท บ้านแถวชั้นเดียว
- สภาพโดยทั่วไป ปรับปรุงท่อน้ำ
- ระยะเวลาอาศัย ในโครงการ 10 ปี
- อาชีพค้าขาย / มีเงินออม
- ประสบอุทกภัย มาแล้ว 2 ครั้ง
- อพยพเป็นเวลา 90 วัน (ปี 2554)
- การป้องกัน โดยการยกขอขึ้นที่สูง ล็อกประตู หน้าต่างทุกบาน
- ลักษณะที่อยู่อาศัย หลังน้ำท่วม
- ต่อเติมชั้น ลอย

ที่มา: ผู้วิจัย

ลักษณะการปรับปรุงที่อยู่อาศัยหลังน้ำท่วม

200 Cm.

50 Cm.

ที่มา: ผู้วิจัย

ตัวอย่างบ้านที่มีการปรับปรุง หลังที่ 2

โครงการหมู่บ้านหันตราวิลล่า

- ประเภทตึกแถว 2 ชั้น
- สภาพโดยทั่วไปถนนคอนกรีต
- ระยะเวลาอาศัยในโครงการ 14 ปี
- อาชีพแม่บ้าน / มีเงินออม
- ประสบอุทกภัยมาแล้ว 3 ครั้ง
- อพยพเป็นเวลา 30 วัน(ปี 2554)
- การป้องกัน โดยการยกขอขึ้นที่สูง ล็อกประตู หน้าต่างทุกบาน
- ลักษณะการปรับปรุงหลังน้ำท่วม ซ่อมแซมโครงสร้างหลังคาหน้าบ้าน

ที่มา: ผู้วิจัย

5.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้ชาวชุมชนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยโครงการการเคหะ(ภาครัฐ) และโครงการหมู่บ้านจัดสรร (ภาคเอกชน) รวมทั้งชุมชนที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้มีการเตรียมการ ในกรณีทีอาจจะมีน้ำท่วมในคราวต่อไป
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องเป็นหน่วยงานที่ดูแลประชาชนอย่างใกล้ชิด
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการหาแนวทางการจัดการน้ำ และการจัดการที่อยู่อาศัยเมื่อเกิดภัยพิบัติน้ำท่วมให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในด้านวิชาการ การจัดการที่อยู่อาศัยในภาวะน้ำท่วม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ	นางสาวพัชรินทร์ ไวยอนันต์
เกิดเมื่อ	วันที่ 14 ตุลาคม 2528
ที่อยู่	61 หมู่ 1 ตำบลหันตรา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000
ในปี พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาออกแบบแฟชั่นสิ่งทอ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ในปี พ.ศ. 2552	กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ในปี พ.ศ. 2553	เข้าศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในปี พ.ศ. 2556	ได้รับทุนสนับสนุนโดยโครงการทุนวิจัยมหาบัณฑิต สกว. ด้านมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2556
ในปี พ.ศ. 2556	โครงการทุนวิจัย 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช รุ่นที่ 20